

жұмыс нысандарымен энергияның орасан зор қуатын игеруге, азаматтық қорғау шараларын орндауда жаңа көзқараспен қарауға мүмкіндік берді. Сабақты ұйымдастыру деңгейінің жоғары екенін айта кеткім келеді, қолайлы да жанға жайлы жағдай, сондай-ақ лекторлардың жоғары дайындығы, олардың көпшілігі материалдарды түсіндіру мәдениетімен және кәсіби шеберлігімен алғанда мен үшін үлгі тұтарлық биіктен көрінді.

Орталықтың барлық қызметкерлеріне курстарды осындай жоғары дәрежеде ұйымдастыра білгені үшін рахмет айтамын. Осы семинарлардың арқасында біз өзіміздің кәсіби деңгейімізді арттырдық, ол біздің жұмысымыздың сапасының дұрысталуына игі әсерін тигізеді.

Барлық оқытушылар құрамына тағы да алғысымды білдіремін! Бұл бірегей оқытушылар, бізбен бар күш-жігерін салып жұмыс істеді, төзімді де табанды болды. Алған теориялық білімімізді және практикалық дағдыларымызды өзіміздің компаниямыздың азаматтық қорғау саласында қолданатын боламыз.

Төтенше жағдайлардың алдын алу және жою мен азаматтық қорғауда өз қызметкерлерін оқу үшін жоғары білікті және тиімді партнерлер табуға ұмтылған компанияларға «Азаматтық қорғау республикалық оқу-әдістемелік орталығымен» қызметтес болуды ұсынамын.

Мамандандырылған тоқсандық басылым

**2000 жылдан бастап
шығады**

Басшы кітапханасы

**ЖАЗЫЛУ
ИНДЕКСТЕРІ:**

75668 – қазақ тілінде;
75669 – орыс тілінде

Құрылтайшы:

ҚР ПМ Төтенше жағдайлар Комитеті
Азаматтық қорғау республикалық
оқу-әдістемелік орталығы

Редакциялық кеңес:

Е. Н. Мельников
Б. К. Еңсебаев
Б. О. Бұлыбаева
А. А. Тасиева
З. А. Ашинова
А.Ө.Нүсіпжанова

Қазақстан Республикасының
Инвестициялар және даму
министрлігінде 10.04.2012 жылы
№ 12678-Ж тіркелінген

НӨМІРДЕ:

- ♦ Дистанциялық оқыту ережесі.2
- ♦ ҚР аумағында 2018 жылдың 12 айы ішінде туындаған төтенше жағдайлар деректерін талдау 3
- ♦ Азаматтық қорғаныс мүлкін сақтау, есепке алу, есептен шығару және кәдеге жарату қағидалары.....37
- ♦ Азаматтық қорғаныс бойынша семинар-тренингтің жаңалығы.....60
- ♦ Мемлекеттік бақылау мен қадағалауды жүзеге асырудың жаңа құқықтық аспектілері.....63
- ♦ АҚ қоғамдық тәртіпті сақтау қызметінің лауазымды тұлғаларына арналған оқу құралы.....86
- ♦ Біздің оқырмандарымыздың пікірлері.....119

ДИСТАНЦИЯЛЫҚ ОҚЫТУ ЕРЕЖЕСІ*Азаматтық қорғау саласында оқудан өткізі келетін тұлға:*

1. www.tg-ok.kz сайтына орналастырылған:
  - оқу бағдарламасымен;
  - оқу материалдарымен;
  - оқуға тапсырыс беру формасымен;
  - оқуға арналған шарт жобасымен танысады.
2. Оқу Орталығына дистанциялық оқуға: (kursy@bk.ru, gz_center@mail.ru) электронды поштаға тапсырыс жібереді.
3. Шартта көрсетілген шартпен келіседі және Мемлекеттік сатып алу порталында шарт жасасады.
4. Пошта арқылы Оқу орталығынан Азаматтық қорғау бойынша оқу құралдарын тест сынағы сұрақтарын, сондай-ақ бақылау жұмыстарын алады.
5. Оқу бағдарламасына сәйкес, оқу материалдарын өз бетімен оқып меңгереді. Қажет болған жағдайда оқып жатқан тақырыбы бойынша электронды пошта арқылы жазбаша түрде консультация алады.
6. Бақылау жұмыстары мен тест сынағын тапсыру үшін оқу бөлімімен келісе отырып, өзіне ыңғайлы уақытта онлайн режимінде жеке тест сынағын тапсырады.
7. Азаматтық қорғау саласындағы оның дайындық дәрежесі анықталғаннан кейін Мемлекеттік үлгідегі сертификатты алады (Ескерту: дайындық дәрежесін емтихан алатын комиссия бекітілген әдістеме бойынша анықтайды, бұл жерде қорытынды тест сынағы және бақылау жұмысынан алған бағасы ескеріледі). Жасасқан шарттың шарттарына сәйкес оқуға көрсетілген қызмет ақысы төленеді.

Байланыс телефондары: 8-(705)-301-7-301,
Оқу бөлімі: 8-(727)-394-56-36
Электронды пошта: <gz_center@mail.ru>
Сайт: <www.tg-ok.kz>

*Біздің оқырмандарымыздың пікірлері***СӘЛЕМЕТСІЗДЕР МЕ, ҚҰРМЕТТІ РЕДАКЦИЯ!**

Катышкина Наталья - «Боғатырь Комир» ЖШС қала құрылысы кәсіпорнының ЕҚ және АҚ бойынша басқармасының өнеркәсіп және өрт қауіпсіздігін өнеркәсіптік бақылау қызметінің бас маманы.

Бұл мақалада мен АҚ бойынша семинарда оқу барысындағы есімде ұзақ сақталып қалған жағымды және позитивті сәттермен бөліскім келеді.

ҚР ИМ ТЖК «Азаматтық қорғау республикалық оқу-әдістемелік орталығында» оқудан өту кезеңінде, мен үшін курстардағы ең маңызды нәрсе көрнекі ақпараттар, практикалық оқулар, нақты түсіндірулер, менің көкейімде жүрген сұрақтарға жауап табуға көмектесті. Менің сабаққа деген құлшынысымның артуына топпен жұмыс істеу, сондай-ақ берген тапсырмаға өз бетіммен шешім қабылдау зор ықпалын тигізді. Бұл маған сабақта айтылған мәселелерді дұрыс сезініп түсінуіме және қабылдауыма мүмкіндік берді. Ең жағымды эмоцияны мейірімге толы атмосфера, оқытушылардың материалдарды риясыз жеткізе білуі менің курсқа келгендегі бар күдігімді сейілтті.

АҚ бойынша семинарлар таным шекарасын кеңейтеді, үнемі өсіп, жетіліп отыруға итермелейді. Біз АҚ саласында және оның объективті деңгейде жүзеге асуына практикалық бағытталған мазмұнды лекциялар тыңдадық. Айтарлықтай күрделі теориялық тақырыптар қол жетімді, қызықты нысанда жеткізілді. Лекторлардың жоғары кәсіби деңгейі азаматтық қорғау жүйесінің ерекшеліктерін түсінуге, оның қыры мен сырын білуге көмектесті.

Курстар барысында тыңдаушылар алдына қойған мақсаттарын ғана жүзеге асырып қойған жоқ, өздерінің одан әрі өсуі үшін жаңа мақсаттар қалыптастырды. Курстар өздерінің мазмұнымен, жаналықтарымен,

---

ТЕКСЕРУ ЖУРНАЛЫ

№	Тексеру күні	Тексеру нәтижесі	Орындалуы туралы белгі
1	2	3	4

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ АУМАҒЫНДА 2018 ЖЫЛДЫҢ 12 АЙЫ ІШІНДЕ ТУЫНДАҒАН ТӨТЕНШЕ ЖАҒДАЙЛАР ДЕРЕКТЕРІН ТАЛДАУ

12 ай ішінде Төтенше жағдайлар комитетінің қызметі халықты, ел аумағын төтенше жағдайлардың жағымсыз ықпал жасауынан қорғауға бағытталды.

Өрт қауіпсіздігі саласында жыл басынан бастап шаруашылықпен айналысатын объектілер мен тұрғын үй секторларында өрттің алдын алу жөнінде тиянақты жұмыс жүргізілді, сөйтіп **40 727** объектінің өртке қарсы жағдайлары тексерілді, соның ішінде **2 416** өндірістік объектілер мен тіршілікпен қамтамасыз ету объектілері және **38 311** әлеуметтік-мәдени бағыттағы объектілердің жағдайына тексеру жүргізілді. Тексеру барысында өрт шығу қауіпін тудыратын **38 311** тәртіп бұзушылық анықталды. Өрт қауіпсіздігі ережесін бұзғандығы үшін **21 916** адам әкімшілік жауапкершілікке тартылды, соның ішінде **9 194** лауазымды тұлғаға **246 млн. 693 мың** теңге сомасында айып салынды.

Бұқаралық ақпарат құралдарында халықты оқыту және хабарландыру үшін – **62 366** жалпылама ақпараттар берілді, оның **6 212**-і теледидар арналарынан, **16 189**-і баспа өнімдерінен, **14 986**-і радиодан және дауыс күшейткіш құрылғыларынан, **10 054**-і – ақпараттық таспалардан, **14 925** – ведомстволық веб-сайттардан берілді.

ҚР ТЖК авариялық-құтқару қызметі тұрақты дайындықпен қамтамасыз етілді және жабдықталу деңгейі арттырылды, есеп беру кезеңі ішінде **69 474** рет шығып, ТЖ аймағынан **11 167** адам көшірілді, зардап шеккен **5 053** адамға медициналық көмек көрсетілді.

Өрт сөндіру және авариялық-құтқару қызметі **4 133** адамды құтқарды, ТЖ аймағынан **22 192** адам көшірілді, **53 865** рет авариялық-құтқару қызметіне шықты: соның ішінде өртке - **13 571**, авариялық-құтқару қызметіне – **4 926**, өрт ретінде саналмайтын жануларға – **33 695**, жалған дабылдарға – **112**, жану фактісі расталмаған дабылдарға – **1 561** рет шықты.

Сактандыру шараларының қолданылуына қарамастан жедел мәліметтер бойынша, ағымдағы жылы Қазақстан Республикасы аумағында **16 619** төтенше жағдайлар мен табиғи және техногендік сипаттағы оқиғалар тіркелді (2017 жылдың осы мерзіміне қарағанда 6,2% -ға аз) ірі жол-көліктік оқиғаларын қосқанда. Бұл жағдайда **3 567** адам зардап шекті (2017 жылдың осы мерзіміне қарағанда 5,4%-ға кем), оның ішінде **1033** адам қаза тапты (2017 жылдың осы мерзімімен салыстырғанда 5,5%-ға аз). Алдын-ала деректер бойынша материалдық шығын **3 млрд. 5 млн. 300 мың** теңгені құрады, өткен жылдың осы кезеңімен салыстырғанда 15,4% -ға артты (2017 жылы – 2 млрд. 603 млн. 800 мың теңгені құраған).

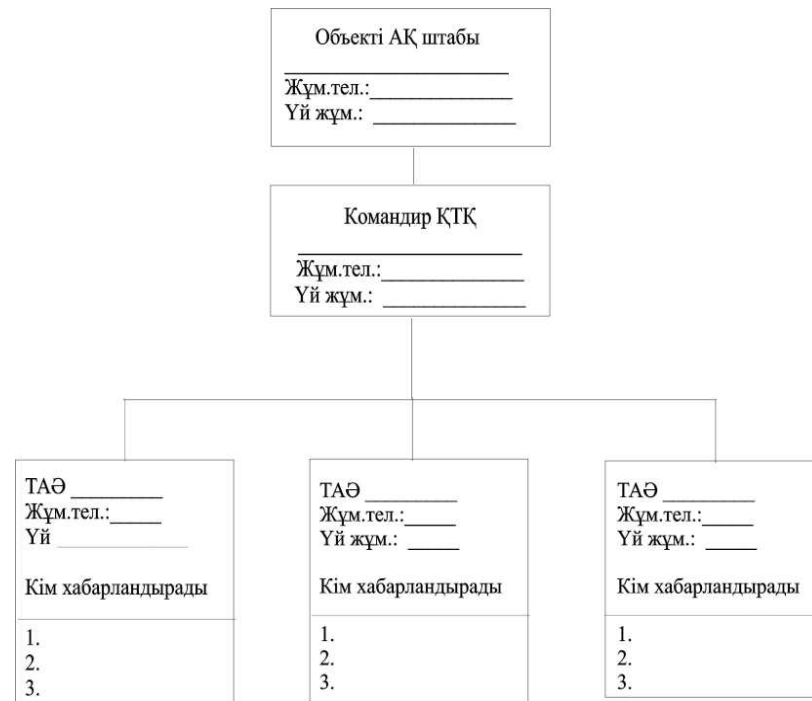
Сонымен қатар, **техногенді сипаттағы төтенше жағдайлардың саны 14 596** оқиға (ТЖ жалпы санының 87,9%). Өткен 2017 жылдың осы кезеңімен салыстырғанда техногенді сипаттағы төтенше жағдайлардың саны 663 оқиғаға азайды немесе 4,3%-ға кем. Зардап шеккен адамдар саны **1 646** адамды құрады, (2017 жылдың осы мерзімімен салыстырғанда 14,3%-ға кем), бұлардың 682 адамы қаза болды (2017 жылдың осы кезеңімен салыстырғанда 4,4% -ға көп).

Сонымен қатар **табиғи сипаттағы төтенше жағдайлардың саны 2 023** оқиға немесе ТЖ жалпы санының 12,1%-ы. 2017 жылдың осы кезеңімен салыстырғанда 441 оқиғаға азайды, немесе 17,9%-ға кем. Зардап шеккен адамдар саны **1 921** адам (өткен 2017 жылдың осы кезеңімен салыстырғанда 3,7 оқиғаға көп, олардың 351 қаза болды (өткен 2017 жылдың осы кезеңімен салыстырғанда 20,2%-ға кем)).

ТЖ жалпы саны бойынша зардап шеккен адамдар санының барынша артуы: **Шығыс Қазақстан** облысында – 13,8% (2293), **Алматы** облысында – 11,8% (1964), **Қарағанды облысында** – 10,9% (1819), **Қостанай облысында** – 7,1% (1175), **Павлодар** облысында – 6% (989), **Ақмола** облысында – 5,8% (971), **Солтүстік Қазақстан** облысында – 4,9% (809) тіркеліп отыр.

АҚ құрылымдары жеке құрамын жұмыс және жұмыстан тыс уақытта хабарландыру СЫЗБА НҮСҚАСЫ

Ескерту:

1. Жұмыс уақытында ішкі телефон байланысымен хабарландыру, содан кейін звено командирлері арқылы жекелеп хабарлау.
2. Қатты жер сілкінісінің болған фактісі құрылымның жеке құрамы үшін жиналу дабылы болып табылады.

Табельдік мүлікпен жабдықтау сызба
НҮСҚАСЫ

(құрылымның атауы)

№	Мүліктің атауы	Штат бойынша белгіленген	Қолда бары
1	2	3	4

Жауапты _____
(АҚШ объекті басшыларының шешімімен анықталады)

Азаматтық қорғау қоғамдық тәртіпті сақтау қызметі жеке
құрамының

ШТАТТЫҚ-ЛАУАЗЫМДЫҚ ТІЗІМІ

№	Лауазымы	Тегі, аты, әкесінің аты	Жұмыс орны, негізгі лауазымы, жұмыс телефоны	Үйінің мекен-жайы, телефоны, кім хабарландырады
1	2	3	4	5

ТЖ-да зардап шеккендердің саны айтарлықтай қысқарғаны: **Алматы** облысында 14,7% (338 оқиғаға), **Ақмола** облысында – 12,2% (135 оқиғаға), **Жамбыл** облысында 9,8% (99 оқиғаға), **Қарағанды** облысында – 7,9% (154 оқиғаға), **Шығыс Қазақстан** облысында – 7,7% (190 оқиғаға), **Қостанай** облысында – 5,5% (69 оқиғаға) **Павлодар** облысында – 4,6% (48 оқиғаға) және **Астана** қаласында 9,6% (72 оқиғаға) байқалады.

Дегенмен де зардап шеккендердің саны: **Атырау** 53,8% (64 адамға); **Түркістан** 28,2% (145 адамға); **Қызылорда** 25,6% (66 адамға); **Павлодар** 37,5% (15 адамға); **Батыс Қазақстан** 7,6% (11 адамға); **Қостанай** 2,2% (11 адамға) облыстарында артты.

Қаза болғандардың санының барынша азаюы **Алматы** 24,7% (47 адамға), **Қостанай** 20% (11 адамға), **Солтүстік Қазақстан** 17,9% (12 адамға), **Маңғыстау** 13% (6 адамға), **Ақмола** 10,7% (8 адамға) облыстарында және **Астана** қаласында 16% (4 адамға) көрініп отыр.

Сонымен қатар, қаза болғандардың саны: **Ақтөбе** 60,4% (32 адамға), **Павлодар** 24,5% (13 адамға), **Атырау** 22,5% (9 адамға), **Батыс Қазақстан** 6,3% (2 адамға), **Қарағанды** 7,5% (5 адамға) облыстарында барынша өсіп отыр.

Адам шығынының ең көп саны **Алматы** (143), **Шығыс Қазақстан** (133), **Түркістан** (98), **Ақтөбе** (85), **Жамбыл** (64), **Павлодар** (66), **Қарағанды** (72), **Ақмола** (67), **Солтүстік Қазақстан** (55), **Қостанай** (44) облыстарында орын алды.

ТЕХНОГЕНДІК ТӨТЕНШЕ ЖАҒДАЙЛАР

Есепті мерзімде **14 596** техногендік сипаттағы төтенше жағдай мен оқиға болды (2017 жылғымен салыстырғанда 4,3% ға кем), соның ішінде **14 164** (97%) тұрмыстық және өндірістік өрт болды. Осы жағдайлардан **1646** адам зардап шекті, оның ішінде **682** адам қаза тапты.

ӨРТТЕР МЕН ЖАРЫЛЫСТАР, ОТ ПЕН ГАЗДЫҢ КЕНЕТТЕН ШЫҒУЫ

Есепті кезеңде өндірістік, тұрмыстық өрт, газ жарылыстары, техногендік сипаттағы қайғылы оқиғалар, жарылыстар және оқ-дәрілердің табылуы туралы **14 469** хабар түсті. Бұл жағдайда **1 399** адам зардап шекті, олардың **585-і** мерт болды.

ӨРТТЕР

Жедел деректер бойынша ағымдағы жыл бойында **14 164** өндірістік және тұрмыстық өрт шықты. (Жалпы санның 97%-ы техногендік төтенше жағдайлар). Онда **846** адам зардап шегіп, соның ішінде **434** адам қаза тапты. Материалдық шығын **2 млрд. 797 млн. теңгені** құрады.

Өткен жылдың осы кезеңімен салыстырғанда өрт 3,8%-ға кеміді, зардап шеккендер саны 14,2%-ға өсті, мерт болғандар саны 5,6%-ға көбейіп, материалдық шығын 23,4%-ға артты.

Өрт мөлшері азайған облыстар: Ақмола 12%-ға (129 оқиғаға), Алматы 13%-ға (265 оқиғаға), Жамбыл 11% (83 оқиғаға), Қарағанды 8%-ға (152 оқиғаға), Қызылорда 8%-ға (42 оқиғаға), Атырау 8%-ға (29 оқиғаға), Түркістан 13%-ға (68 оқиғаға), Павлодар 7%-ға (65 оқиғаға), Шығыс Қазақстан 5%-ға (107 оқиғаға), Қостанай 3%-ға (34 оқиғаға), және Астана қаласы 7%-ға (49 оқиғаға) кеміді.

Өрт санының өсуі: 10% (32 оқиғаға) **Маңғыстау**, 5% (34 оқиғаға) **Батыс Қазақстан облыстарында** және **Алматы қаласында** 7% (51 оқиғаға) жетіп отыр.

Өрт кезінде адамдардың қаза болуы: 5 адамға **Қостанай**, 4 адамға **Солтүстік Қазақстанда**, 2 адамға **Батыс Қазақстанда**, 1 адамға **Ақмола облыстарында** және **Алматы қаласында** 1 адамға кеміп отыр.

(объектінің атауы)

Дайындыққа келтіру ЖОСПАРЫ

(құрылымның атауы)

Ескерту:

1. Дайындыққа келтіру жоспары 2 данада жасалады:
- бір данасы ұйымда сақталады;
- екінші данасы құрылымның командирінде сақталады;
2. құрылымның командирінде жеке құрамның штаттық-лауазымдық тізімі болады

(құрылымның атауы)

Құрылымның базасы	_____
Құрылымның командирі	_____
Жеке құрамның саны	_____
Жиналу орны	_____
Дайындыққа келтіру мерзімі	_____
Мекен-жайы	_____
Телефоны	_____

№1-қосымша Азаматтық қорғау қызметін бейбіт уақыттан соғыс жағдайына ауыстыру кезіндегі Азаматтық қорғаныс бастығының негізгі шараларды жүргізу КҮНТІЗБЕЛІК ЖОСПАРЫ

ҚР ПМ Төтенше жағдайлар комитеті

№ п/ п	Шаралардың атауы	Жал. ор- ын ша- нык. (сағ)	Орындалу мерзімі																	Орын дау- шы лар
			минут	Бірінші тәуліктегі сағаттар												Келесі тәуліктер- дегі				
				5	15	30	60	2	3	4	6	8	12	16	20	24	2	3	5	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
	I. Күнделікті дайындық дәрежесі кезінде																			
	II. 1-ші топ бірінші кезекті шараларды жүргізуге өкім алысымен																			
	III. 2-ші топ бірінші кезекті шараларды жүргізуге өкім алысымен																			
	IV. «АҚ жалпы дайындығын» жүргізумен																			
	V. Эвакуациялар өткізуге өкім алысымен																			
	VI. «Әуе дабылы» сигналын алысымен																			
	VII. «Әуе дабылы тоқтатылды» сигналын алысымен																			

Бастықтың орынбасары - азаматтық қорғау қызметі Қоғамдық тәртіпті сақтау қызметі штаб бастығы

ТАӘ

ҚР ПМ Төтенше жағдайлар комитеті

Өрт кезінде адамдардың қаза болу санының өсуі мына облыстарда артып отыр: Ақтөбе 50 адамға, Шығыс Қазақстан 18 адамға, Атырау 8 адамға, Солтүстік Қазақстан 4 адамға, Түркістан 1 адамға, Павлодар 9 адамға, Қарағанды 1 адамға.

Сонымен қатар, адамдардың мас күйінде төсекте шылым шегуі олардың қаза табуына алып келетін негізгі себеп болып (есеп беру мерзімі ішінде 107 адам немесе 24,6%) отыр.

Ағымдағы жылдың қорытындысы бойынша болған ең ірі өрттер:

Тұрғын үй секторында:

5 қаңтарда Астана қаласында тұрғын үй пәтерінде өрт шықты, ауданы 18 м². Өрт нәтижесінде улы газбен уланған 1 адам ауруханаға жатқызылды.

7 қаңтарда Қызылорда облысы Қызылорда қаласында тұрғын үй пәтерінде өрт шықты, ауданы 130 м². Өрт болған жерде 1 адамның мәйіті табылды. Өрт 35 минут ішінде өшірілді.

28 қаңтарда Шығыс Қазақстан облысы Зырянов ауданында тұрғын үй пәтерінде өрт шықты, ауданы 80 м². Өрт болған жерде 1 адамның мәйіті табылды. Өрт 3 сағаттың ішінде өшірілді.

15 ақпанда Қарағанды облысы Қарағанды қаласында жеке тұрғын үйде өрт шықты, ауданы 70 м². Өрт орнынан 1 адамның мәйіті табылды және улы газбен уланған 1 адам ауруханаға жатқызылды. Өрт шығуының себебі анықталуда. Өрт 20 минут ішінде тоқтатылды.

6 наурызда Павлодар облысы Павлодар қаласында жеке тұрғын үйде өрт шықты, ауданы 80 м². Өрт орнынан 1 адамның мәйіті табылды және улы газбен уланған 1 адам ауруханаға жатқызылды.

13 сәуірде Ақмола облысы Степногорск қаласында жеке тұрғын үйде өрт шықты, ауданы 96 м². Өрт орнынан мәйіт табылды. Өрт 30 минут ішінде тоқтатылды.

7 мамырда Батыс Қазақстан облысы Орал қаласында тұрғын үйде өрт шықты, ауданы 50 м². Өрт орнынан жанып кеткен адамның мәйіті табылды. Өрт 30 минут ішінде тоқтатылды.

25 мамырда Алматы облысы Қаратал ауданында жеке тұрғын үйде өрт шықты, ауданы 148 м². Өрт орнынан 1 адамның мәйіті табылды. Өрт 1 сағаттың ішінде өшірілді.

2 маусымда Шығыс Қазақстан облысы Шемонаиха ауданында жеке

тұрғын үйдің ауласындағы цех өртенді және жапсарлас салынған ауданы 480м² дүкен өртенді.

1 шілдеде Қостанай облысы Риддер қаласында жеке тұрғын үйде өрт шықты, ауданы 70 м². 1982 жылы туған азамат А.А. Климов күйікпен ауруханаға жатқызылды.

4 тамызда Жамбыл облысы Т.Рысқұлов ауданында жеке тұрғын үйдің аумағындағы шөп маясы мен 8000 түк шөп өртенді. Ауданы 250 м². Өрт 2 сағаттың ішінде сөндірілді.

2 қыркүйекте Ақмола облысы Шортанды қаласында ауданы 120 м² пәтерде өрт шықты. Күйік алған 1 адам ауруханаға жатқызылды. Өрт 30 минут ішінде тоқтатылды.

6 қыркүйекте Ақмола облысы Астрахань ауданында жеке тұрғын үйде өрт шықты, ауданы 100 м². Өрт орнынан күйіп кеткен 1 адамның мәйіті табылды. Өрт 2 сағаттың ішінде сөндірілді.

4 қазанда Астана қаласында жеке тұрғын үйде өрт шықты, ауданы 30м². Улы газбен уланған 1 адам ауруханаға жатқызылды. Өрт 15 минут ішінде тоқтатылды.

9 қарашада Алматы облысы Қарасай ауданында екі қабатты «Жанна» мейрамханасының жаппасы өртенді, ауданы 332 м². Өрттің алдын ала болжалған себебі - электрсымының қысқа тұйықталуы. Өрт 30 минут ішінде өшірілді.

6 желтоқсанда Астана қаласында тұрғын үйде ауданы 5 м² үй заттары мен жираздары өртенді. Өрт орнынан 1 адамның мәйіті табылды. Өрт 20 минут ішінде өшірілді.

Автокөліктерде:

15 қаңтарда Шымкент қаласында «Ташкент-Кызылорда» а/ж, маркасы «КамАЗ» а/м кабинасы өртенді. Өрттің нәтижесінде күйік алған жүргізуші ауруханаға жатқызылды. Өрт 40 минут ішінде өшірілді.

АҚЖШЖ ЖҮРГІЗУ ОБЪЕКТІСІ

1. ЖЕР СІЛКІНІСІ КЕЗІНДЕ

---

2. СЕЛ ТУЫНДАУЫ КЕЗІНДЕ

(Тартылатын Азаматтық қорғау қоғамдық тәртіпті сақтау қызметі құрылымдары үшін)

---

3. ХИМИЯЛЫҚ ҚАУІПТІ ОБЪЕКТІЛЕРДЕ АВАРИЯЛАР БОЛҒАН КЕЗДЕ (Тартылатын Азаматтық қорғау қоғамдық тәртіпті сақтау қызметі құрылымдары үшін)

АҚЖШЖ ЖҮРГІЗІЛЕТІН АУДАН (ЗАПАСТАҒЫ)

1. Қазақстан Республикасының басқа аудандарында жер сілкінісі, авариялар және басқа апаттар кезінде. (Өзара әрекет ету жоспарына сәйкес, артылатын Азаматтық қорғау қоғамдық тәртіпті сақтау қызметі құрылымдары үшін)

АҚ жоспарына қосымша:

1. Бейбіт уақыттан соғыс жағдайына ауыстыру кезіндегі АҚ бастығының негізгі шараларды жүргізетін күнтізбелік жоспары.
2. Заманауи соққы беру құралдарын қолдану кезіндегі (карта, масштабы Азаматтық қорғаныстың тиісті бастығының шешімімен анықталады) ықтимал жағдайлар.
3. Азаматтық қорғану қызметі құрылымдарын топтастыру, азаматтық қорғау құрылымдары (тұрақты жазба).
4. Халықты қорғау бойынша АҚ негізгі шаралары (тұрақты жазба).
5. Соғыс уақытында хабарландыру және байланысты ұйымдастыру сызған нұсқасы.
6. Эвакуация жоспары, эвакуацияланатын персоналдарды бөлу және орналастыру (карта, М 1: 500 000 түсіндірме жазба).
7. Авариялық-қалпына келтіру жұмысы үшін тартылатын, кезекші күштер мен құралдар.

18 ақпанда Батыс Қазақстан облысы Зеленов ауданында «Уральск-Атырау» а/ж 47 км-де, жүк а/м өртенді, маркасы «Volvo», металл құбырлар мен кабелдер өртенген. Жүргізуші күйік алып ауруханаға жатқызылды. Өрт 1,5 сағаттың ішінде өшірілді.

31 наурызда Қостанай облысы Әуликөл ауданында жеке тұрғын үйдің автотұрағында маркасы «Фольксваген Т-4» өртенді (толықтай отқа оранды), салонынан 1 адамның мәйіті табылды. Өрт 15 минут ішінде сөндірілді.

26 мамырда Шығыс Қазақстан облысы Семей қ. «Семей-Павлодар» а/ж 6 км-де фронтальды тиеу машинасының салоны өртенді, маркасы «XCMG LW321F», ауданы 2 м². Нәтижесінде, улы газбен уланған 1 адам ауруханаға жатқызылды.

20 маусымда Павлодар облысы Павлодар қаласында автоаылдамада ЖЖМ құйылған цистерна (бензин, 16 тонна) және маркасы «КамАЗ» а/м өртенді, көлемі 45 м². Өрт 1 сағаттың ішінде өшірілді. Өрт сөндіру барысында әуе газ қоспасы атылды, нәтижесінде күйік алған 2 адам ауруханаға жатқызылды.

11 шілдеде Қызылорда облысы Қызылорда қаласында жеке тұрғын үйдің ауласында жеңіл автомобиль өртенді. Күйік алған 1 адам ауруханаға жатқызылды.

7 тамызда Павлодар облысы Екібастұз, қаласынан 8 км жерде ауыл арасындағы авто жолда маркасы «ВАЗ-21214» жеңіл а/м өртенді. Өрт 10 минут ішінде өшірілді. Машинаның салонынан 1 адамның мәйіті табылды.

5 қазанда Маңғыстау облысы, Жаңаөзен ауданында «КазГПЗ» ЖШС аумағында авто газ станциясында газбен жүретін «МАЗ» маркалы автомашинаны газбен толтыру кезінде газ-ауа қоспасының жарылуымен 2 газовоз ішінара өртенді. Нәтижесінде алған күйіктен 1 адам сол жерде қаза болып және 1 адам ауруханаға жатқызылды.

Темір жол көлігінде:

3 қаңтарда Жамбыл облысы Т. Рысқұлов ауданында «Малдыбай-Луговая» т/ж асуының 3606 км-де «Шымкент-Алматы» бағытындағы №26 жолаушылар поезінің (құрамында 10 вагон бар) вагондарының жаппасы жанды, аумағы 3 м².

Өрт бөлімшесі келіп жеткенше, өрт «ҰК «КТЖ» АҚ күшімен өшірілді. 02-40-де соңғы вагондағы электрмен жабдықтаудың болмауынан, 24 жолаушы «Орал-Алматы» бағытындағы № 50 жүк поезына ауыстырылды. Қаза болғандар мен зардап шеккендер жоқ. Поездың тоқтауы 1 сағат 4 минут. Басқа поездардың қозғалысы бұзылған жоқ.

Қоғамдық ғимараттарда:

5-қаңтарда Түркістан облысы Сайрам ауданында ГKKП «Сайрам бөлімінің облыстық туберкулезге қарсы диспансері» МКҚК-ның аурулар палатасында 1-і қабатта төсек-орын жабдықтары өртенді. 37 адам көшірілді. Өрттің ауданы 4 м² құрады.

6 ақпанда Алматы облысы Еңбекшіқазақ ауданында, Архангел Михаил храмының шатыры, күмбезі, төбесінің жаппасы және қабырғасы өртенді, Өрттің алған аумағы 450 м². Соңынан күмбезі және төбесінің жаппасы қирады, аумағы 100 м² (жақын жердегі ӨС 24 км). Өрт 2 сағаттың ішінде тоқтатылды.

4 шілдеде Шығыс Қазақстан облысы Өскемен қаласында «Дар» ЖШС ғимаратының жаппасы өртеніп, 3- қабаттағы офиске ауысты, ауданы 450 м². Өрт 1 сағаттың ішінде тоқтатылды.

9 қыркүйекте Астана қ. жас өспірімдерге арналған «Жастар» театрының жаппасы өртенді, өрттің алған ауданы 50 м². Эвакуация жүргізілген жоқ. Өрт 30 минуттің ішінде тоқтатылды.

Сауда-көңіл көтеру орындарындағы өрттер:

3 қаңтарда Алматы облысы Қапшағай қаласында 2 қабатты ғимарат өртенді (автобөлшектер дүкені және «Рай» түнгі клубы). Өрттің алған ауданы 400 м². Өрт 4 сағаттың ішінде тоқтатылды.

26 мамырда Шымкент қаласында бір қабатты «Алма» кафесінің

-құрамдар және жабдықтар, азаматтық қорғау (АҚ) күштері құрылымдарын дайындыққа келтіру мерзімі;

-АҚЖШЖ жүргізу үшін ұйғарылған, АҚ құрылымдары (АҚК) құрамы және жабдыкталуы;

-АҚК жеке құрамы мен жараланғандарға медициналық көмек ұйымдастыру;

-аумақтық АҚК құрамына бөлінетін күштер мен құралдар;

-АҚК жұмысқа қабілетін қалыпқа келтіру және оларды одан әрі қолдану тәртібі;

-ұйымдар мүддесіне әрекет ететін күштер мен құралдар.

Ескерту: бейбіт және соғыс уақытында ТЖ-ға ұшырауы мүмкін ұйымдарды ескере отырып, күштер мен құралдарды топтастыруды алдын ала құру керек.

Басқару мен байланысты ұйымдастыру

Қалалық («аудандық») басқару пункттерімен байланыстың болуы және ол бұзылған жағдайда қалпына келтіру тәртібі, қолданылатын шаралар мазмұндалады.

Ескерту: хабарландыру сызған нұсқасы әзірленеді және алдын ала жаслады. Хабарландыру сызған нұсқасын мезгіл-мезгіл тексеріп және түзетіп отыру қажет.

Әскери қолбасшымен өзара әрекеттестікті ұйымдастыру

Республика аумағында немесе жекелеген жерлерде соғыс әрекеттері туындаған немесе туындау қауіпі кезінде соғыс жағдайы енгізіледі. Жергілікті жер әскери қолбасшы органдарымен өзара әрекеттестікті жүзеге асырады.

Әскери қолбасшы органдарымен өзара әрекеттестікті уәкілетті орган ведомствосының аумақтық бөлімшелері жүзеге асырады (қалалық немесе аудандық ТЖБ және ТЖ бөлімі).

«Баршаның назарына!» хабарландыру дабылы бойынша шараларды ұйымдастыру және жүргізу

-«Баршаның назарына!» дабылы бойынша жұмысшыларды хабарландыру;

-персоналдарды қорғаныс ғимараттарына жасыру;

-тәуліктің қараңғы кезінде жарықпен бүркемелеу режимін енгізу (толық қараңғылау).

3. Соғыс уақытында жүргізетін Азаматтық қорғаныс шаралары

Азаматтық қорғау басқару органдарын және қызмет персоналын хабарландыру

Бөлімде АҚ басқару органдарын және халықты хабарландыру және ұйымдастыру, сондай-ақ қалалардағы немесе аудандардағы ТЖ басқармалары мен ТЖ бөлімдерінде ақпаратты беру тәртібі мазмұндалады.

Инженерлік қорғау

Объектіні инженерлік қорғау персоналды қорғау және қарсыластардың заманауи соққы беру құралдарын қолдануының ықтимал салдарларының материалдық шығындарын азайту мақсатында өткізіледі.

Радиацияға қарсы, химиялық және бактериологиялық қорғау

Бөлімде ұйымдардың аумағына радиациялық немесе химиялық қауіп төнуі кезінде, салдарларын азайту мақсатында қолданатын ұйымдастыру тәртібі мазмұндалады.

Медициналық қорғау

Бөлімде қарсыластардың заманауи соққы беру құралдарын қолданудан зақымданушыларға алғашқы көмек көрсетумен байланысты, медициналық қорғау шаралары мазмұндалады.

Эвакуациялық шаралар

Эвакуация бойынша шараларды ұйымдастыру:

-персоналдарды және олардың отбасы мүшелерін эвакуациялау мерзімі мен тәртібі және оларды жүргізуге арналған күштер мен құралдардың, қозғалыс бағыттарының мерзімі мен тәртібі;

-материалдық құндылықтарды және басқаларды шығару тәртібі.

Материалдық-техникалық қамтамасыз ету

Қарсыластардың заманауи соққы беру құралдарын қолдану салдарларын жоюға талап етілетін материалдық шығындар мен қаржылық қаражаттардың есептемесі қарастырылады. АҚЖШЖ жүргізу үшін тартылған құрылымдарды, техникамен, қорғаныс құралдарымен, байланыспен, радиациялық-химиялық барлау аспаптарымен (АЗБ), дәрі-дәрмекпен, азық-түлікпен құрылыс материалдарымен және арнайы жұмыс жүргізумен және АҚ басқа да міндеттерін шешумен байланысты қажетті құралдармен қамтамасыз ету мазмұндалады.

Авариялық-құтқару және басқа шұғыл жұмыстар жүргізу.

АҚЖШЖ жүргізуді ұйымдастыру:

шатырында өрт шықты, ауданы 230 м². Өрт 1 сағаттың ішінде тоқтатылды.

30 шілдеде Маңғыстау облысы Бейнеу ауданында жеке тұрған бір қабатты «Руслан» мейрамханасында, ағаш жаппа өртенді, ауданы 680 м². Өрт 2 сағаттың ішінде тоқтатылды.

9 тамызда Шығыс Қазақстан облысы Шымкент қаласында жеке тұрған «Гала» кафесінде «Гала» төбесінің жаппасы өртеніп, ол оның шатырына ұласты, жалпы ауданы 400 м². Өрт 1 сағаттың ішінде тоқтатылды.

9 қазанда Ақмола облысында мейрамхананың 2 қабатты жеке тұрған ғимаратында өрт болып, көлемі 435 м² жерді қамтыды. Өрт 1 сағаттың ішінде тоқтатылды.

9 қарашада Алматы облысы Карасай ауданында 2 қабатты «Жанна» мейрамханасының жаппасы өртенді, ауданы 332 м². Өрт 30 минуттің ішінде өшірілді.

Ауыл шаруашылығы объектілерінде:

7 қаңтарда Алматы облысы Іле ауданында «Сары Бұлақ Компаниясы» ЖШС, құс фабрикасы аумағында қызмет істемейтін ангар өртенді, ол ары қарай жалпы ауданы 3312 м² жерді шарпыды. Өрт 25 минуттың ішінде тоқтатылды.

5 мамырда Алматы облысы Еңбекшіқазақ ауданында «Куликова» ЖШС бордақылау зауытында ангар түріндегі 2 мал шаруашылығы фирмасының жаппасы өртенді, жалпы ауданы 1000 м² (жақын жердегі ӨБ дейінгі көлем толық отқа оранды 25 км).

10 шілдеде Солтүстік Қазақстан облысы Тайынша ауданында «Қаратомар» ЖШС аумағында мал шаруашылығы базасы өртенді, көлемі 1500 м². (жақын тұрған өрт бөлімінің арақашықтығы 25 км).

3 қазанда Алматы облысы Жамбыл ауданында «Айтұмар» ШС-да шөпқорада маяланған шөп өртенді (175 тонна) ауданы 1750 м². Өрт 2 сағаттың ішінде тоқтатылды.

Өндірістік және өнеркәсіп кәсіпорындарындағы өрттер:

24 қаңтарда Астана қ., Сарыарқа ауданында «Иноил ЛТД» ЖШС мұнайбазасы аумағында екі қабатты әкімшілік-өндірістік ғимараттың 2-ші қабатында өрт шықты, өрт содан кейін ғимараттың шатырына жайылды. Мұнайбазасы жұмысшылары ғимаратты өз беттерімен тастап шықты. Өрттің алған ауданы 500 м². Өрт 2 сағаттың ішінде тоқтатылды.

3 ақпанда Павлодар облысы Павлодар қаласында, «Павлодар мұнайхимия зауыты» ЖШС ашық алаңында 4-х метр биіктікте тік орнатылған диаметрі 350 мм мұнай түтігі жарылды, соңынан лаулап жана бастады (мұнай өнімдері төгілген жоқ). Өрт «Өрт сөндіруші» АҚК күшімен 1 сағаттың ішінде тоқтатылды (23 жұмысшы және 8 техника бірлігі). Қаза болғандар мен зардап шеккендер жоқ. Өрт өндірістік процеске әсер еткен жоқ.

24 мамырда Солтүстік Қазақстан облысы М.Жұмабаев ауданында бір қабатты ұн тартатын цехтың жаппасы өртенді. Өрттің алған ауданы 1500 м². Өрт 30 минут ішінде тоқтатылды.

17 тамызда Солтүстік Қазақстан облысы Петропавл қаласында «ДСТ-СК» ЖШС асфальтобетон зауытының аумағында 8 сыйымдылық битуммен өртенді, ауданы 70 м². Өрт 30 минут ішінде тоқтатылды.

20 желтоқсанда Жамбыл облысы Жамбыл ауданында «Амангельдинский ГПЗ» ЖШС УПН-100 мұнай өңдейтін құрылыста мұнайды қыздыру үшін пешке от жағу кезінде ауагазқоспасы жарылып, мұнай-кен орны жанды, ауданы 8 м². Өрт 30 минут ішінде тоқтатылды. нәтижесінде күйік алған 2 адам ауруханаға жатқызылды.

1. Қарсылас шабуыл жасаған жағдайда болуы ықтимал жағдайды қысқаша бағалау

1. Заманауи зақымдау құралдарын қолдану кезіндегі шабуыл жасауы ықтимал объекті және диверсиялық-барлау тобы

1. Шабуыл жасау объектілерінің қысқаша сипаттамасы. Азаматтық қорғаныс жүргізу және ұйымдастыруға ықпал ететін ерекшеліктері.

2. Қарсылас шабуыл жасағаннан кейін аумақтағы және ұйымдардағы ықтимал жағдайларды қысқаша бағалау және диверсиялық-барлау тобының әрекеттері (ДБТ).

Ғимараттар мен құрылыстардың ықтимал қирау, өнеркәсіп өндірісінің, персоналдың, азаматтық қорғау (АҚ) күштері және құралдарының шығын дәрежесі.

Радиациялық, химиялық, өрт, медициналық және биологиялық жағдайлар, апаттық су басу аймағының пайда болуы.

Зақымдаудың қайталама факторларынан шығындар.

Азаматтық қорғаныс (АҚ) шараларын жоспарлы орындау кезіндегі, қарсылас кенеттен шабуыл жасаған кездегі, алда тұрған авариялық құтқару және шұғыл жұмыстардың шамамен көлемі.

3. Ықтимал жағдайларды бағалаудың қорытындысы.

2. Дайындық дәрежесін жүргізу кезіндегі шаралар

Азаматтық қорғаныс дайындық дәрежесін жүргізу кезіндегі

«Бірінші топтың бірінші кезекті шаралары»

Бөлімде бейбіт уақыттан соғыс жағдайына жоспарлы түрде ауысу кезінде АҚ дайындық дәрежесі бойынша шараларды орындау тәртібі және ұйымдастыру, көлемі, өткізу мерзімі, тартылатын күштер мен құралдар, осы шараларды орындаушылардың нақты міндеттері мазмұндалады.

1. Азаматтық қорғаныс дайындық дәрежесі бойынша орындау мерзімі және көлемі, ұйымдастыру:

- Азаматтық қорғаныстың бірінші тобының бірінші кезекті шаралары;

- Азаматтық қорғаныстың екінші тобының бірінші кезекті шаралары

- Азаматтық қорғаныс дайындық дәрежесін жүргізу кезіндегі «Жалпы» шаралар.

Нұсқа
«БЕКІТЕМІН»
Қызмет бастығы _____ АҚ –
ұйымның басшысы

(ТАӨ)
20 ____ жылғы « ____ » _____

**Азаматтық қорғау қоғамдық тәртіпті сақтау қызметінің
Азаматтық қорғаныс
ЖОСПАРЫ**

Жағдай бойынша түзетілген:

20 ____ ж. « ____ » _____ АҚШБ _____
20 ____ ж. « ____ » _____ АҚШБ _____
20 ____ ж. « ____ » _____ АҚШБ _____
20 ____ ж. « ____ » _____ АҚШБ _____
20 ____ ж. « ____ » _____ АҚШБ _____

**ӨНДІРІСТІК
АВАРИЯЛАР**

Ағымдағы _____ жылы өнеркәсіптік кәсіпорнында 47 төтенше жағдай мен оқиға болды, (соның ішінде ТЖ алдын алу және жою жөніндегі облыстық қадағалау инспекциясының қадағалауындағы объектілер мен кәсіпорындарда) зардап шегушілердің саны 58 адам, соның ішінде қаза болғандар 24 адам.

Есеп беру кезеңі ішінде болған ең ірі оқиғалар:

13 қаңтарда Жамбыл облысы Тараз қаласында № 24 жаңа салынып жатқан мектепте құрылыс жұмысын жүргізу кезінде 3-ші қабат биіктігінен құлап, «Астана-АРР» ЖШС жұмысшысы сол жерде қаза болды.

17 ақпанда Атырау облысы, Қызылқоға ауданында «ЕмбіМұнайГаз»АҚ, «Уаз» кенорнындағы №71 скважинада, бұрғылау жұмысын жүргізіп жатқан кезде 18 метр биіктіктен құлаған «ЕмбіМұнайГаз-Бұрғылау» ЖШС мердігерлік ұйымының бұрғышысының көмекшісі сол жерде қайтыс болды.

5 сәуірде Ақмола облысы Шортанды ауданында «Қазақалтын» ГМК, «Центральная» шахтасында, горизонты 640, кен тиелген өтіп бара жатқан вагонетка рельстеріне жақын тұрған жұмысшы жарақат алып ауруханаға жатқызылды.

12 мамырда Астана қаласында, «Шойын құю зауыты» ЖШС аумағында, ресиверді толтыру кезінде (ауа жинағыш) қысылған ауадан түбінің тігісі жыртылды. Ауа легінің кенеттен шығуы нәтижесінде жарақат алған

1 адам ауруханаға жатқзылды. Болған оқиға өндіріске әсер еткен жоқ.

21 маусымда Солтүстік Қазақстан облысы Петропавл қаласында «Петропавл балық өсіру» РМҚК аумағында, трансформаторлық подстанцияны қосу кезінде электр тоғынан зақымданған жұмысшы ауруханаға жатқзылды.

21 шілдеде Ақмола облысы Зеренді ауданында «Алтынтау Көкшетау» АҚ аумағында (алтын өндіретін кәсіпорын), тау жынысының бұзылуы нәтижесінде экскаваторды машинисімен басып қалды, оны кабинадан шығарып, Көкшетау қаласына ауруханаға жатқызды.

25 тамызда Ақмола облысы Аршалы ауданында, шпал дайындайтын цехта шпалдар дәнекерлеушіні басып қалып, ол сол жерде қайтыс болды.

7 қыркүйекте Шығыс Қазақстан облысы Бородулиха ауданында, Орлов өндірістік кешенінде, 15 горизонтта жұмыс орнын дайындау кезінде тау жынысы бөлініп, соның нәтижесінде жарақат алған бұрғышы ауруханаға жатқзылды. Технологиялық процесс бұзылған жоқ.

24 қазанда Шығыс Қазақстан облысы Глубоков ауданында тау кен өндіру кәсіпорнында тау жынысы құлап, бекітуші алған жарақаттан сол жерде қаза болды. Мәйіт ҚР ИДМ «КЭАҚҚ» РМҚК ШҚФ күшімен шығарылды.

2 қарашада Түркістан облысы Кентау қ. аумағында бу құбыры ішінара жарылды. Әр түрлі жарақат алған 2 адам ауруханаға жатқзылды. Жылу беру тоқтатылған жоқ.

ТЕХНОГЕНДІК СИПАТТАҒЫ ЖАЗАТАЙЫМ ОҚИҒАЛАР, ЖАРЫЛЫСТАР ЖӘНЕ ОҚ-ДӘРІЛЕРДІҢ ТАБЫЛУЫ

Ағымдағы жыл ішінде алдын ала мәліметтер бойынша жарылыстар және оқ-дәрі жарылысы мен табылуы туралы 34 және техногендік сипаттағы жазатайым оқиғалар туралы 254 ха-

Нұсқа

АҚ Жоспарына

№ 1 қосымша

Табиғи және техногенді сипаттағы төтенше жағдайлар туындауы және туындау қауіпі кезіндегі азаматтық қорғау қоғамдық тәртіпті сақтау қызметі бастығының негізгі шараларға КҮНТІЗБЕЛІК ЖОСПАРЫ

№	Орындалатын шаралар	Орындалу мерзімі С+ -дан	Орындауға жауапты	Кім бақылайды
Жер сілкінісі				
	А) Жер сілкінісі туындауы қауіпі кезінде			
	Б) Жер сілкінісі туындауы кезінде			
Селдің заттарды шығаруы және сырғыма				
	А) Селдің заттарды шығару қауіпі туындауы кезінде			
	Б) Селдің заттарды шығару және сырғыма қауіпі туындауы кезінде			
Табиғи және техногенді сипаттағы өзге ТЖ				
	Табиғи және техногенді сипаттағы ТЖ туындауы кезінде			

Азаматтық қорғау қоғамдық тәртіпті сақтау қызметінің штаб бастығы

(ТАӨ)

Уақытша коммуналдық қызмет көрсетуді ұйымдастыру мәселесін шешу;

Су-, жылу-, және энергиямен жабдықтау көздерінің үзіліссіз жұмыс істеуін қалпына келтіру;

Төтенше жағдайлар аймағындағы іс-әрекеттің іс жүзіндегі жағдайы туралы және төтенше жағдайлардың салдарларын жоюға арналған жұмысты ұйымдастыру бойынша қолданылатын шаралар туралы халықты ақпараттандыру;

Төтенше жағдайларға ұшыраған аумақтағы тіршілік қарекетін қалыптастыру бойынша жұмыс барысы туралы тұрақты ағымдағы ақпараттар.

Қосымшалар:

1. Табиғи және техногенді сипаттағы төтенше жағдайлар туындауы және туындау қаупі кезіндегі азаматтық қорғау қызметі бастығының негізгі шараларға күнтізбелік жоспары.

2. Азаматтық қорғау қызметі күштері мен құралдарының есептемесі.

3. Қазақстан Республикасындағы жер сілкінісі салдарларын жоюға арналған азаматтық қорғау қызметі күштері мен құралдары.

4. Бейбіт уақытта хабарландыруды және байланысты ұйымдастырудың сызған нұсқасы.

5. Табиғи және техногенді сипаттағы төтенше жағдайларға ұшырауы ықтимал аумақтың картасы (сызба карта).

Бастықтың орынбасары - азаматтық қорғау қызметі

Қоғамдық тәртіпті сақтау қызметі штаб бастығы

ТАӘ

бар тіркелді. Бұл жағдайда 599 адам зардап шегіп, олардың 139-ы қаза болды. Өткен жылы осы мерзімде, жарылыстар мен оқ-дәрі табылғандығы туралы 357 хабар алынған және техногендік сипаттағы 30 қайғылы оқиға анықталған еді, оларда 719 адам зардап шегіп, 150 адам қаза тапқан.

Есеп беру кезеңі ішінде оқ-дәрінің табылуы және жарылуы туралы 33 оқиға анықталды:

3 қаңтарда Алматы облысы Бостандық ауданында Ф-1 оқу гранаты табылды. Гранатты «Арлан» мергендері алып, АПД қызметкерлеріне берді.

2 мамырда Батыс Қазақстан облысында Зеленов ауданында Орал өзені жағасында жергілікті тұрғын гранатқа ұқсас зат тауып алды. Арнайы шаралар барысында тұтандырғышсыз «Ф-1» гранаты екені анықталды. Гранатты Январцево п. 1 км жерде ПД оқу-жаттығу взводының мергендері жару жолымен жойды.

4 маусымда Алматы облысы Іле ауданында суаратын каналдан танкіге арналған снаряд (ұзындығы 600 мм, диаметрі 125 мм, тот басқан іздері бар) табылды, ҚР ҚМ мергендері ары қарай жарамсыздыққа шығару үшін алды. Қаза болғандар мен зардап шегушілер жоқ.

13 маусымда Атырау облысы Атырау қаласы, Береке ш/а, 13-к., №13 жеке тұрғын үйдің маңынан, жергілікті тұрғын жермен жұмыс жасап жатқан кезде артиллериялық снаряд (ұзындығы 40 см, диаметрі 38 мм, тот басқан) тауып алды, оны ПД «Арлан» мергендері жару жолымен жойды.

8 тамызда Шығыс Қазақстан облысы Аягөз ауданында, жергілікті тұрғындар жеке тұрғын үйдің ауласын тазалап жүргенде минаға ұқсас зат тауып алады. Арнайы тексеру жүргізу барысында заттың танкіге қарсы мина екені анықталады, маркасы ТМ-62М. Минаны ҚР ҚМ 02352 ә/б мергендері жарамсыздыққа шығару үшін алды.

3 қазанда Ақмола облысы, Аршалы ауданында Астана қ. ПД полигоны аумағынан оқу-жаттығуын жүргізіп жатқанда жарықдыбысты қол гранатын тауып алды, маркасы «IsIg-120», жарылыс болды. Нәтижесінде Астана қаласы бойынша мамандандырылған күзет қызметі басқармасының инспекторы – полиция лейтенанты оң жақ жамбасынан гранаттың жарқышағы тиіп ауруханаға жатқызылады.

Улы газбен уланған ең ауыр жағдайлар:

6 қаңтарда Астана қ. Есіл ауданында тұрғын үйде, қатты отынмен жанатын пештің ақаулығына байланысты улы газбен уланған 9 адам ауруханаға жатқызылды.

2 ақпанда Жамбыл облысы Қордай ауданында жеке тұрғын үйде, газ колонкасының түтін жүретін жолының ақаулығына байланысты улы газбен уланған 1 адам ауруханаға жатқызылды.

6 наурызда Шығыс Қазақстан облысы Зайсан ауданында жеке тұрғын үйде, қатты отынмен жағатын пештің ақаулығына байланысты улы газбен уланған 2 адам ауруханаға жатқызылды.

3 әуірде Алматы қаласы Алатау ауданында жеке тұрғын үйде, қатты отынмен жағатын пештің ақаулығына байланысты улы газбен уланған 1 бала ауруханаға жатқызылды.

5 мамырда Шығыс Қазақстан облысы Семей қаласында жеке тұрғын үйде, қатты отынмен жағатын пештің ақаулығына байланысты улы газбен уланған 1 адам ауруханаға жатқызылды.

7 маусымда Қостанай облысы Наурызым ауданында жеке тұрғын үйде, қатты отынмен жағатын пештің ақаулығына байланысты улы газбен уланған 4 адам ауруханаға жатқызылды.

27 тамызда Солтүстік Қазақстан облысы М.Жұмабаев ауданында, қатты отынмен жағатын пешті пайдалану ережесі бұзылғандықтан, улы газбен уланған 2 адам ауруханаға жатқызылды.

9 қазанда Шығыс Қазақстан облысы Өскемен қаласында қатты отынмен жағатын пешті пайдалану ережесі бұзылғандықтан, улы газбен уланған 1 адам ауруханаға жатқызылды.

5 қарашада Түркістан облысы Төлеби ауданында жеке тұрғын үйдің ауласында, темір сыйымдылыққа от жағу кезінде улы газбен уланған Өзбекстан Республикасының 2 азаматы ауруханаға жатқызылды.

-азаматтық қорғау қызметі күштері мен құралдарын тарту тәртібі;
-азаматтық қорғау әрекет етуші күштерін басқару және үйлестіру тәртібі;

-өзара әрекет етуші ұйымдардан, қоғамдық ұйымдардан және т.б. күштер мен құралдарды тарту туралы шешім қабылдауға арналған критерийлер;

-өзара әрекет етуші ұйымдарды тарту тәртібі.

2.9. Мемлекеттік резервті пайдалану

Төтенше жағдайлар кезінде облыста немесе қалада гуманитарлық жүк ретінде бөлінетін аумаққа мемлекеттік материалдық резервті бөлу тәртібі көрсетіледі.

2.10. Басқару және байланысты ұйымдастыру

Көрсетіледі:

-Тиісті деңгейдегі азаматтық қорғау басқару органдары арасындағы ақпараттарды алмасу тәртібі;

-Басқаруды ұйымдастыру және ақпараттарды алмасу үшін резервтегі желілерді (арналар, жиіліктер) әрекетке келтіру тәртібі;

-Бағынышты, жоғарыда тұрған және өзара әрекет етуші басқару органдарының ақпарат беру сызған нұсқасы.

Төтенше жағдайлардың салдарларын жою жөнінде өткізілетін шаралар

Шараларды өткізу тәртібі көрсетіледі: инженерлік инфрақұрылымдарды, тұрғын үйді, қоршаған ортаны сауықтыруды, жергілікті атқару органдары орындайтын, халыққа медициналық реабилитация көрсетуді, ал объективті сипатта төтенше жағдайлар кезінде өз құзіреті мен мүмкіндігі шегінде объектінің өзін.

Төтенше жағдайлардың салдарларын жою жөнінде шаралар өткізу мақсатында, келесі шаралар өткізіледі:

Шығынның көлемі мен сипатын анықтау бойынша комиссия құру;

Төтенше жағдайлардың салдарларын инженерлік тексеруді ұйымдастыру және тексеру материалдарын қорытындылау;

Төтенше жағдайлардан зардап шегушілерге материалдық көмек көрсету;

қираған үйлерден, зақымданған ғимараттар мен құрылыстардан халықты көшіру;

Төтенше жағдайлардың туындау қауіпі кезінде азаматтық қорғау қызметі құрылымдары, басқару органдары өткізетін шараларда баяндалады, оған келесі шаралар кіреді:

- азаматтық қорғау қызметі құрылымдары және басқару органдары, хабарландыру және байланыс жүйелері дайындыққа келтіріледі, кезекші –диспетчерлік қызмет күшейтіледі;

- азаматтық қорғау қызметі басқару органдарының басшы құрамының тәулік бойғы кезекшілігімен кезекші ауысымдардың күшейтілген жұмыс режимі енгізіледі;

- жоғарыда тұрған басқару органдарына баяндамалар ұсынылады;

- орын алуы ықтимал жағдайлар, оның дамуы және әрекет ету тәртібі және т.б. туралы бағынышты басқару органдары, ұйымдар және халық, ақпараттандырылады.

2.5. Төтенше жағдайлар туындауы кезінде өткізілетін шаралар:

- азаматтық қорғау қызметі құрылымдары және басқару органдары, хабарландыру және байланыс жүйелері дайындыққа келтіріледі, кезекші –диспетчерлік қызмет күшейтіледі;

- азаматтық қорғау қызметі басқару органдарының басшы құрамының тәулік бойғы кезекшілігімен кезекші ауысымдардың күшейтілген жұмыс режимі енгізіледі;

- жоғарыда тұрған басқару органдарына баяндамалар ұсынылады;

- орын алуы ықтимал жағдайлар, оның дамуы және әрекет ету тәртібі және т.б. туралы бағынышты басқару органдары, ұйымдар және халық ақпараттандырылады.

Аталған бөлімшеде сондай-ақ келесілер көрсетіледі:

- төтенше жағдайлардың түрлері бойынша бейбіт уақытта азаматтық қорғау күштері мен құралдарын топтастыру (Жоспарға 2-қосымша);

- Қазақстан Республикасы аумағында жер сілкінісі туындауы кезінде бөлінетін топтар (Жоспарға 3-қосымша).

2.6. Авариялық-құтқару және шұғыл жұмыстарды өткізуді ұйымдастыру

Өртті оқшаулау және өшіру, аумақты және халықты өртке қарсы қорғау жөніндегі шараларды ұйымдастыру;

2.7. Эвакуациялық шаралар

2.8. Өзара әрекеттестікті ұйымдастыру

Көрсетіледі:

6 желтоқсанда Шығыс Қазақстан облысы Шемонаиха қаласында жеке тұрғын үйде, қатты отынмен жағатын пештің ақаулығына байланысты улы газбен уланған 2 адам ауруханаға жатқызылды.

ҚАТТЫ ӘСЕР ЕТЕТІН УЛЫ ЗАТТАРДЫҢ (ҚӘУЗ) ЖӘНЕ РАДИОАКТИВТІ ЗАТТАРДЫҢ ТӨГІЛУІНЕН БОЛҒАН АВАРИЯЛАР

Ағымдағы жылы ҚӘУЗ-дің төгілуі және табылуы туралы 2 хабар келіп түсті, 1 адам қаза болды. Өткен жылдың осы кезеңінде ҚӘУЗ-дің төгілуі және табылуы туралы хабар түскен жоқ.

Есеп беру кезеңі ішіндегі ең ауыр жағдайлар:

8 қаңтарда Атырау облысы Атырау қаласында «Анвар»ЖШС азық-түлік тағамдарын сақтауға арналған қоймасында (жалпы ауданы 1700 м²), тоңазытқыштың түтігінің жарылуына байланысты 150 литр шамасында аммиак төгілді, өртенген жоқ. Оқиға орнында аммиак буынан уланған жұмысшы қайтыс болды, мәйіт ТЖК«БААЖҚО» ММ күшімен шығарылды. Оқиға орнына ДСОГ 10 қызметкері және 3 техника бірлігі тартылды.

27 қыркүйекте Шығыс Қазақстан облысы Курчатов қаласында РГП «Ұлттық ядролық орталық» РМК-нің, №1 ғимаратында ИГР зерттеу реакторының сараптамалық құрылысындағы экспериментальдық құрылғы жарылып, ашылды. Жұмыстың авариялық режимі енгізілді, сараптамада жұмыс істейтін персонал көшірілді, дозиметриялық бақылау посты шығарылды, радиациялық жағдайға мониторинг жүргізілуде. Санитарлық-қорғау аймағының сыртындағы радиациялық фон нормада, реактор штаттық режимде суытылады.

ТІРШІЛІКТІ ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ ЖҮЙЕСІНДЕГІ АВАРИЯЛАР

Есеп беру кезеңінде тіршілікті қамтамасыз ету жүйесінде 24 төтенше жағдай тіркелді. 2 адам қаза болған. Өткен жылдың осы кезеңінде 26 төтенше жағдай болды, одан 16 адам зардап шеккен және 11 адам қаза тапқан.

16 сәуірде Павлодар облысы Павлодар қаласында канализациялық

коллекторде ұзындығы 5м топырақ құлады. Ағынды сулардың қаптап кетуін болдырмау мақсатында 6 көпқабатты тұрғын үйдің (170 абонент) және бала-бақшаның суық суы өшірілді. Суды тасымалдау ұйымдастырылды.

2 шілдеде Алматы облысы Еңбекшіқазақ ауданында «Орталық аудандық аурухана» МҚК канализациялық құдықта

тазалау жұмысын жүргізу кезінде, диаметрі 200 мм құбыр жарылды. Соның нәтижесінде болжам бойынша метан газынан уланған сантехник – сол орнында қайтыс болды; екінші сантехник пен дәрігер – ауруханада көз жұмды; екінші дәрігер – ауруханаға жатқызылды (дәрігерлер жұмысшыларды құтқару кезінде зардап шекті). Зардап шегушілер құдықтан ТЖД күшімен шығарылды.

15 тамызда Батыс Қазақстан облысы Орал қаласында көшелердің қиылысында, Камаз автомобилі жер үстіндегі төмен қысымды диаметрі 100 мм. газ құбырын зақымдап кетті. Тұрғын-үй секторының 478 абоненті газсыз қалды.

КӨЛІКТЕГІ АВАРИЯЛАР ЖӘНЕ ОҚИҒАЛАР

Есепті мерзім ішінде жедел мәліметтер бойынша республикада автожолдарда жол-көлік және темір жол оқиғалары мен әуе көліктерінде ірі авариялардың 54 оқиғасы тіркелді, одан 284 адам зардап шекті,

-халық (халықтың басым санаты, саны, тығыздығы және т.б).

1.3. Бағыт жолдары және көлік

Көрсетіледі:

-Темір жол көлігі (соның ішінде оның мүмкіндіктері);

-автомобиль көлігі (соның ішінде оның мүмкіндіктері);

-құбыр көлігі (мұнай-, газ- өнім құбырлары, олардың сипаттамасы, өнімділігі);

-әуе көлігі (ауа өту дәліздері, аэродромдар, қонатын алаң және олардың сипаттамасы, қолда бар тіркелген ұшақтар және тік ұшақтар түрлері бойынша, соның ішінде санитарлық авиация жағдайы), соның ішінде оның мүмкіндіктері;

-су көлігі (негізгі су акваториясы, порттар және олардың сипаттамасы, су көлігінің құрамы және мүмкін болатын құралдары);

-халықты және материалдарды, тарихи-мәдени құндылықтарды уақытша көшіруге көлік саласы жағдайының ықпалы.

1.4. Табиғи және техногенді сипаттағы төтенше жағдайлар туындауы кезінде ықтимал жағдайларды бағалау

Көрсетіледі: (көрсетілген көзден, ТЖ туындау ықтималдығы туралы қорытындымен, өнеркәсіп, ауыл шаруашылығы өндірісі шығыны болжамы, зардап шеккен халық саны және басқа да салдарлар):

-техногенді сипаттағы ТЖ көздері және ықтимал жағдайды бағалау.

2- бөлімді сипаттау

2.2. Азаматтық қорғау шараларына басшылық

Бөлімшеде қалалық азаматтық қорғау мемлекеттік жүйесінің аумақтық шағын жүйесіне сипаттама беріледі.

-2.3. Төтенше жағдайлардың туындауы және туындау қауіпі туралы азаматтық қорғау басқару органдарын хабарландыру тәртібі

Көрсетіледі:

-азаматтық қорғау күштері мен құралдары құрамына кіретін басқару органдары мен ұйымдардың басшыларын хабарландыру тәртібі;

-ақпарат жіберетін және қолданыстағы байланыс арналарының сызған нұсқасы;

-азаматтық қорғау қызметі құрылымдары командирлерінің және басқару органдарын хабарландыру (ақпараттандыру) тәртібі;

-басқа да қажетті ақпараттар.

2.4. ТЖ қауіпі кезінде өткізілетін азаматтық қорғау шаралары

№ 1-бөлім

1. Облыстардың, қалалардың және аудандардың аумағындағы ықтимал жағдайлардың қысқаша географиялық және экономикалық сипаттамасы және олардың аумақтарындағы болуы ықтимал жағдайларды бағалау

1-бөлімді сипаттау

1-бөлім. Облыстардың (қалалардың, аудандардың қызмет-терінің) қысқаша географиялық және экономикалық сипаттамасы және табиғи және техногенді төтенше жағдайлар туындау кезіндегі олардың аумақтарындағы болуы ықтимал жағдайларды бағалау

1. Бөлімшелердің мазмұны:

1.1. Жер бедері, климаты, өсімдіктері, гидрография

-Жергілікті жердің ерекше бедерлері (ең жоғарғы және ең төменгі биіктік өзгеруі);

-климат (жел режимі, желдің жылдамдығы, атмосфера стратификациясының термикалық тұрақтылығы, атмосфераның тұрақтылық дәрежесі, тұмандар, температуралық фактор және т.б.);

-өсімдіктер (орман алқабының болуы, олардың ауданы, топырақтың түрі);

-гидрография (су көздерінің болуы, олардың ауданы, елді мекендерде сумен жабдықтаудың негізгі түрлері (жер үстіндегі немесе жер астындағы су көздері);

-төтенше жағдайлардың туындауына және өрістеуіне әсер ететін өзге де факторлар;

-өңірдің (қаланың, ауданның) жер бедері, климаттық, өсімдіктік және гидрографиялық ерекшелігінің төтенше жағдайлардың туындауына және өрістеуіне (тез сейілуіне (ұзақ тұруына), қауіпті заттардың шөгуіне (өте шығуына), ірі орман алқабының және т.б. болғанынан қатты желдің әлсіреуіне (күшеюіне) әсері туралы қорытынды.

1.2. Әкімшілік-аумақтық бөлу және елді мекендер

Көрсетіледі:

-ауданы;

-созылуы;

-аумақтық шекаралары;

-елді мекендердің сипаттамасы (құрылыстың басым түрінің сипаты (өнеркәсіптік, тұрғын үй);

оның ішінде 70 адам қаза тапты. Өткен жылдың осы мерзімінде автожолдарда жол-көлік және темір жол оқиғалары мен әуе көліктерінде ірі авариялардың 72 оқиғасы тіркелген, одан 284 адам зардап шегіп, оның ішінде 110 адам қаза тапқан.

КӨЛІК АВАРИЯЛАРЫ ЖӘНЕ ОҚИҒАЛАРЫ

Есепті мерзім ішінде жедел мәліметтер бойынша республикада автожолдарда жол-көлік және темір жол оқиғалары мен әуе көліктерінде ірі авариялардың 20 оқиғасы тіркелді, одан 174 адам зардап шекті, оның ішінде 63 адам қаза тапты.

Осы кезең ішінде болған оқиғалар:

14 Қаңтарда Атырау облысы Исатай ауданында «Атырау-Астрахань» а/ж екі жеңіл автомашина маркалары «Hyundai Accent» және «Ваз-2115» қақтығысты. Оқиға нәтижесінде 5 адам сол жерде мерт болды және 5 адам ауруханаға жатқызылды.

1 наурызда Маңғыстау облысы Маңғыстау ауданында «Шетпе-Бейнеу» а/ж 139 км-де «Шахман» және «Лада Ларгус» маркалы а/м қақтығысты. Соңынан өртке оранды (толығымен жанып кетті). ЖКО нәтижесінде 7 адам қаза болды. Жергілікті атқару органдары қаза болған 7 адамды Өзбекстан Республикасының шекарасына дейін жеткізіп, туыстарының қолына тапсырды.

29 сәуірде Ақтөбе облысы, Алға ауданында республикалық маңызды «Ақтөбе-Астрахань» а/ж 38 км –де 2 автомашина маркалары «LADA Largus» және «Chevrolet Orlando» бетпе-бет қақтығысты. ЖКО нәтижесінде әр түрлі жарақат алған 11 адам ауруханаға жатқызылды, олардың 2-і бала (операция жасау кезінде 1 бала қайтыс болды, қалғаны ауруханаға жатқызылды).

11 мамырда Батыс Қазақстан облысы Сырым ауданында «Самара-Шымкент» а/ж 368 км-де мұнай тасымалдайтын машинаның

жүргізушісі «КамАЗ» базында рулге ие бола алмай қалып кюветке аударылып кетті (көлемі 18 тонна шикі мұнай төгілді, «PBS-TEMIR. PRIMER BUSINESS STROI») ЖШС-ке тиесілі.

2 шілдеде Алматы облысы Кеген ауданында «Кеген-Нарынқол» а/ж 9-км-де 2 жеңіл а/м қақтығысты. Қақтығыс нәтижесінде 5 адам сол жерде қаза болды (оның 1-уі бала), әр түрлі жарақат алған 7 адам ауруханаға жатқызылды (олардың 1-уі бала).

10 тамызда Қарағанды облысы Ақтоғай ауданында «Алматы-Екатеринбург» а/ж 689 км-де 2 жеңіл а/м маркалары «Nissan» и «Lexus» қақтығысты. ЖКО нәтижесінде 6 адам сол жерде қаза болды және жарақат алған 2 адам ауруханаға жатқызылды.

28 қазанда Алматы облысы Қарасай ауданында «Алматы-Бішкек» а/ж 25 км-де «Van Hool» рейс автобусы мен «Қаскелең-Алматы» бағытындағы «Mercedes Benz Sprinter» микроавтобусы қақтығысты. ЖКО нәтижесінде микроавтобустың жарақат алған 12 жолаушысы (орташа ауырлық жағдайында) ауруханаға жатқызылды.

5 қарашада Түркістан облысы Шардара ауданында облыстық маңызды «Шардара-Шымкент а/ж 5 км-де «TS Оңтүстік Жанармай» ЖШС жүргізушісі «МАЗ» маркалы автомашинасына ие бола алмай «Lexus RX-350» маркалы автомашинасын соғып кетті. ЖКО нәтижесінде сол жерде

5 адам қаза болды. Өзбекстан Республикасының жарақат алған азаматы ауруханаға жатқызылды.

ТЕМІР ЖОЛ КӨЛІГІНДЕ БОЛҒАН АВАРИЯЛАР МЕН ОҚИҒАЛАР

Есепті кезеңде темір жолдардағы авариялар мен оқиғалар туралы 34 хабар тіркелді, бұл жағдайда 12 адам зардап шекті, олардың 7 адамы қаза болды. Өткен жылдың осы кезеңінде темір жол көлігінде 40 авария болған, 45 адам зардап шеккен, оның 16 адамы қаза болған.

Нұсқа

«БЕКІТЕМІН»

Азаматтық қорғау
қоғамдық тәртіпті сақтау
қызметі бастығы _____

(ТАӨ)

20 ____ жылғы « ____ » _____

АЗАМАТТЫҚ ҚОРҒАУ ҚОҒАМДЫҚ ТӘРТІПТІ САҚТАУ ҚЫЗМЕТІНІҢ ТӨТЕНШЕ ЖАҒДАЙЛАРДЫ ЖОЮ ЖӨНІНДЕГІ ӘРЕКЕТТЕР

ЖОСПАРЫ

Жағдай бойынша түзетілген:

20 ____ ж. « ____ » _____ АҚШБ _____
20 ____ ж. « ____ » _____ АҚШБ _____
20 ____ ж. « ____ » _____ АҚШБ _____
20 ____ ж. « ____ » _____ АҚШБ _____
20 ____ ж. « ____ » _____ АҚШБ _____

қызмет тізімінде көрсетілген уәкілетті органның, ұйымдардың және кәсіпорындардың басшылары болып табылады.

2. Азаматтық қорғаудың барлық қызметтері өздерінің Азаматтық қорғаныс Жоспарын және төтенше жағдайларды жою жөніндегі әрекеттер Жоспарын азаматтық қорғау саласындағы уәкілетті органның аумақтық бөлімшелерімен келіседі.

3. Банкротқа ұшыраған, қайта құрылған, таратылған жағдайда заңды тұлға, азаматтық қорғау қызметі құрылған базада қызметтің барлық жұмыстары мен міндеттері жаңа меншік иесіне (мұрагерге) өтеді.

4. Ішетін судың, азық-түліктердің, жем-шөптердің, қоршаған ортаның (ауаның, судың, топырақтың өсімдіктердің) химиялық, биологиялық зақымдануы (ластануы) көрсеткіштерін дер кезінде анықтау үшін арналған азаматтық қорғаудың қадағалау, жағдайды бақылау және бол-жамдау қызметі бейбіт және соғыс уақытында радиациялық, химиялық қорғау қызметіне жүктеледі.

Көрсетілген шараларды орындау кезінде ЗБҚҚ құрамына әскери бөлімдермен және ұлттық гидрометеорологиялық қызметпен өзара әрекеттесу үшін жануарлар мен өсімдіктерді қорғау қызметі кіреді. ЗБҚҚ іс-әрекетін үйлестіру мен жалпы басшылықты уәкілетті органның аумақтық бөлімшелері жүзеге асырады. ЗБҚҚ құрамына кіретін меке-мелер мен ұйымдарға тікелей басшылықты салалық Департаменттер және аумақтағы басқармалар жүзеге асырады. Ал алдыға қойылған тапсырмаларды тікелей орындау барысында бейбіт уақытта да, сондай-ақ ерекше кезеңде де республикалық және облыстық радиациялық, химиялық қызметтерге тікелей бағынады.

Осы мерзім ішінде орын алғандар:

11 қаңтарда Ақмола облысы Шортанды ауданында Астана қаласынан 30 км-де Көкшетау бағытында техникалық ақаулығына байланысты «Астана-Көкшетау» бағытындағы № 68-07 жолаушылар пое-зы тоқтап қалды. Оқиға орнына Астана қаласынан №60829 электровоз келіп жолаушыларды көшіріп алды (160 адам). 13-19-да электропоезд жолаушыларды көшіріп алып кеткеннен кейін тиісті бағыт бойынша қозғалып кетті. Басқа поезддардың қозғалысы бұзылған жоқ зардап шегушілер жоқ.

24 қаңтарда Жамбыл облысы, Мойынқұм ауданында Қияқты-Хантау» т/ж асуының 1420 км-де электровоздың техникалық ақаулығына байланысты «Алматы-Астана» бағытындағы № 701 жо-лаушылары поезы (31 вагон) тоқтап қалды. 06-10-да электровозды ауыстырғаннан кейін поезд келісілген бағыт бойынша қозғалысын жалғастырды. Поездың тоқтауы 2 сағатқа созылды, басқа поезддардың қозғалысы бұзылған жоқ. Қаза болғандар мен зардап шегушілер жоқ.

10 ақпанда Шығыс Қазақстан облысы «Чаган» т/т станциясын-да (Семей қ. 70 км) «Астана-Лениногорск» бағытындағы (құрамында 31 вагон, 294 жолаушы бар) №376 жолаушылар поезын қарау кезінде 5-ші вагондағы «жорғалайтын» доңғалақ дискілерінен тырсыл шықты, ақауын жөндеп болғанша поезд тоқтатылды. «Павлодар-Алматы» бағытындағы №32 жолаушылар поезына 17-20-да 56 жола-ушы ауыстырылып мінгізілді, сөйтіп Семей қаласы т/ж станциясына дейін жеткізілді. Қалған жолау-шылар жол-жөнекей көліктерге отырып кетті. Жөндеу-қалпына келтіру жұмысы 11 ақпанға жоспарланған.

14 ақпанда Павлодар облы-сы Шарбақты ауданында т/ж асуының 520 км-де «Павлодар-Құланды» бағытындағы №1514 жүк поезы мен «LADA Kalina» маркалы а/м соқтығысты. Оқиға нәтижесінде 2 адам сол орнында қаза болды және 2 адам ауруханаға жатқызылды. Оқиға басқа поезддардың қозғалысына әсер еткен жоқ.

22 ақпанда Алматы облысы Қапшағай қаласында, «Қосқұдық-Алтын Дала» т/ж асуының 1567 км-де тепловоздың техникалық ақаулығына байланысты (компьютердің басқару блогы) «Қызылорда-Семей» бағытындағы №22 жолаушылар поезы (составында 15 вагон) 2 сағат 20 мин тоқтап қалды. Басқа поезддардың қозғалысы бұзылған жоқ. 17-10-де тепловозды ауыстырғаннан кейін поезд келісілген бағыт бойынша қозғалысын жалғастырды.

3 наурызда Алматы облысы Лепсі станциясында №0005 тепловозының (тежегіш жүйесінің ақаулығына байланысты) «Защита-Алматы-1» бағытындағы №351 жолаушылар поезы тоқтап қалды. Бөгелу уақыты 2 сағат 30 мин. құрады. Басқа поезддардың қозғалысы бұзылған жоқ. 03-57 кейін тепловоз ауыстырылған соң, поезд бағытқа сәйкес қозғалысын жалғастырды.

17 маусымда Жамбыл облысы Шу ауданында «Шығанақ-Шу» асуының 1500 км т/ж асуында «Астана-Алматы» бағытындағы №9 жолаушылар поезының (құрамында 20 вагон бар) 8 вагоны темір жол төсемінен шығып кетті, соңынан 3 вагон аударылды. Оқиға нәтижесінде алған жарақатынан 1 бала сол орнында қаза болды, сондай-ақ Алматы қаласында 10 адам және Шу қаласында 17 адам дәрігерлік көмекке жүгінді, соның ішінде 1 жолаушы ауруханаға жатқызылды. Барлық жолаушылар тағайындалған пункттерге жол көлігі арқылы жеткізілді, басқа поезддардың қозғалысы бұзылған жоқ. Астана, Алматы және Тараз қалаларында жедел штабтар ашылды, «Ыстық желі» телефондары ұйымдастырылды (барлығы 170-тен артық қоңырау шалынды). «ҰК «КТЖ»АҚ қалпына келтіру поезының және жұмысшылардың күшімен 135 жұмысшы, 2 техника бірлігінің жұмыс істеуімен темір жол төлемінің зақымданған 250 метр жерін және 1 байланыс тірегін жөндеу жұмысы жүргізіліп жатыр.

10 шілдеде Шығыс Қазақстан облысы Аягөз ауданында Аягөз т/ж станциясында «Ақтоғай-Семей» бағытындағы №3004 жүк поезының екі бос вагонының жұп доңғалақтары жолдан шығып кетті. Қалпына келтіру жұмысы «ҰК «КТЖ»АҚ 5 жұмысшысының және 1 техника бірлігінің көмегімен толық көлемде аяқталды. Нәтижесінде «Қызылорда-Семей» бағытындағы №22 жолаушылар поезы 3 сағатқа тұрып қалды.

3. азаматтық қорғау құрылымдарын құру және дайындау, ұйғарым бойынша жұмыс жүргізу үшін оларды дайындықта ұстау;

4. бағынышты органдар мен күштерді басқаруды ұйымдастыру, оларды қажетті материалдық-техникалық құралдармен қамтамасыз ету;

5. басшы құрамды дайындау, қазіргі заманғы соққы беру құралдарының зақымдаушы факторларынан халықтың және персоналдың қорғану тәсілдерін үйрету;

6. азаматтық қорғау басқару жүйесін құру және дайындықта ұстау, халыққа ТЖ туындауы және туындау қауіпі, қазіргі заманғы соққы беру құралдарын қолдану туралы хабарлау және ақпараттандыру;

7. радиоактивті, химиялық және бактериологиялық (биологиялық) зақымдануға (ластануға) тұрақты қадағалау және бақылау жасауды ұйымдастыру;

8. тиісті басқару органымен және әскери қолбасшылығы күшімен, ішкі істер өзара әрекеттестікті ұйымдастыру және қолдау көрсету;

9. ведомствоға жататын ұйымдардың эвакуациялық шараларына басшылық жасау, қауіпсіз аймақтағы аудандарға орналастыруға алдын ала дайындық жасау шараларын қабылдау;

10. Азаматтық қорғаныс жоспарларын және ТЖ жою бойынша әрекет ету жоспарларын әзірлеу, ведомствоға жататын звенолардың жоспарларына басшылық жасау;

11. авариялық-құтқару және шұғыл жұмыстарды жүргізуге шешім қабылдау үшін АҚ тиісті бастығына ұсыныстар дайындау;

12. Азаматтық қорғаныстың тиісті бастығы берген тапсырмаларды орындау кезінде қызметтің бағынышты күштері мен құралдарына басшылық жасау;

13. төтенше жағдайлардың туындау қауіпін азайту жөніндегі шараларды жүзеге асыру және әзірлеуге, ұйымдар мен салалардың жұмыс тұрақтылығын арттыруға басшылық жасау;

14. қызмет құзіреті шегіндегі АҚ шараларының барлық кешеніне тікелей басшылықты жүзеге асыру.

Бұдан әрі жеке-жеке құрылған қызметтердің міндеттері көрсетіледі

Ескерту:

1. Азаматтық қорғау қызметінің басшылары бірінші (1-қосымша)

Нұсқа
Облыс әкімінің шешіміне
№ 2 қосымша
20__ жылғы «__» _____
№__

1. Азаматтық қорғау _____ қызметі туралы ереже 1. Жалпы ережелер

1. Азаматтық қорғау қызметі туралы ереже Қазақстан Республикасының 2014 жылғы 11 сәуірдегі «Азаматтық қорғау туралы» Заңы 8-бабының 1,3 тармақтарына сәйкес әзірленген және азаматтық қорғау қызметінің (бұдан әрі – Қызмет) негізгі өкілеттігі мен міндеттерін анықтайды.

2. Азаматтық қорғау қызметі бейбіт және соғыс уақытында азаматтық қорғаудың арнайы шараларын орындау, қазіргі заманғы соққы беру қаруларының зақымдаушы факторларынан халықты қорғауды қамтамасыз ету үшін тағайындалған.

3. Қызмет өздеріне жүктелген міндеттерді азаматтық қорғаудың басқа да күштерімен және осыған тартылатын Қарулы Күштердің және басқа Қазақстан Республикасының әскери құрылымдарының бөлімдерімен және бөлімшелерімен тығыз байланыста әрекет ете отырып шешеді.

4. Қызметтің күштері мен құралдарын дайындау күнделікті қызметте, табиғи және техногенді сипаттағы төтенше жағдайларды, сондай-ақ қазіргі заманғы соққы беру құралдарының зақымдаушы факторларын ескере отырып болжалған жағдайды ескере отырып жүргізіледі.

2. Азаматтық қорғау _____ қызметінің негізгі міндеттері

Қызметтің негізгі міндеттері болып табылатындар:

1. төтенше жағдайлардың салдарларынан, қазіргі заманғы соққы беру құралдарының зақымдаушы факторларынан халықты қорғау жөнінде азаматтық қорғау шараларын қамтамасыз ету және жоспарлау;

2. авариялық-құтқару және шұғыл жұмыстарды ұйымдастыру және өткізу, зардап шеккен халыққа көмек көрсету;

9 тамызда Алматы облысы Сарқан ауданында «Ақтоғай-Матай» участкесінде, «Сары Құрақ-Арғанаты» асуында №332 жүк поезының 9 вагонының доңғалақтары жолдан шығып кетті. Темір жол рельстеріне зақым келеді. Аталған оқиғаның нәтижесінде «Павлодар-Алматы-1» бағытындағы №31 жолаушылар поезы 2 сағат 10 мин. тоқтап қалды.

4 қыркүйекте Жамбыл облысы Мойынқұм ауданында «Жастар-Мыңарал» асуында т/ж 1271 км-де электровоздың техникалық ақаулығына байланысты «Астана-Алматы» бағытындағы №701 жолаушылар поезы 1 сағат тұрып қалды. Электровозды ауыстырғаннан кейін 04-18-де поезд қозғалысын жалғастырды. Құрбан болғандар мен зардап шеккендер жоқ.

12 қарашада Ақмола облысы, Бурабай ауданында Бурабай т/ж станциясында, дөңгелек жұбының техникалық ақаулығына байланысты «Ташкент-Екатеринбург» бағытындағы №315 жолаушылар поезы 3 сағат 46 минутқа бөгеліп қалды. АО «ҰК «КТЖ»АҚ күшімен (10 жұмысшы және 1 техника бірлігінің көмегімен) дөңгелек жұбын айырбастағаннан кейін 01-59-та состав бағытқа сәйкес қозғалысын жалғастырды. Басқа поездардың қозғалысы бұзылған жоқ.

ТАБИҒИ ТӨТЕНШЕ ЖАҒДАЙЛАР

Алдын ала алынған мәліметтер бойынша есепті кезең ішінде 2023 табиғи төтенше жағдай болды, бұл жағдайда 1921 адам зардап шегіп, оның ішінде 351 адам қаза тапқан. 2017 жылдың осы кезеңінде 2 464 табиғи сипаттағы ТЖ орын алып, 1852 адам зардап шегіп, олардың 440 адам қаза тапқан.

ГИДРОМЕТЕОРОЛОГИЯЛЫҚ ЖӘНЕ ГЕОЛОГИЯЛЫҚ ҚАУІПТІ ҚҰБЫЛЫСТАР

Есеп беру кезеңі ішінде 40 төтенше жағдай орын алып, 8 адам зардап шекті, 1 адам қаза тапты. 2017 жылдың осы кезеңінде 74 төтенше жағдай орын алып, 35 адам зардап шекті, олардың 11 адамы қаза тапқан.

Қысқы айлар ел аймақтарында қалың қарымен, төмен температурасымен, боранымен, дауылымен сипатталады, олар көптеген төтенше жағдайлардың себебі

болып келеді. Қазақстанның оңтүстіктен солтүстікке созылып жатқан кең байтақ өлкесі республиканың әр түрлі өңірлерінде климаттық жағдайларымен күрт өзгерістерімен ерекшеленеді.

Қатты соққан желдің әсерінен есеп беру кезеңі ішінде туындаған төтенше жағдайлар:

11 қаңтарда ауа райының бұзылуымен байланысты (боран, 25 м/с жететін қатты жел, нашар көріну қашықтығы) келесі жағдайлар орын алды:

Астана қаласында:

07-00-де «Нұрсұлтан Назарбаев» атындағы халықаралық әуежайда барлық авиарейстердің ұшуына тиым салынды (18-00-де әуежайдың жұмысы қалпына келтірілді);

01-00 11.01-де автокөлік құралдарының барлық түрінің қозғалысы жабылды;

Жалпы білім беретін мекемелердің 1-11 сыныптарында және колледждердің 1-2 курстарында сабақ болмады;

18-00-дегі жағдай бойынша «112» пультқа көмек қажет ететін және ақпараттық сипаттағы 4212 қоңырау шалынды.

Ғимараттардың жаппасын жұлып кету туралы барлығы 7 оқиға тіркелді - С.Сейфуллин ат. Қазақ Агротехникалық университеті, ауданы 600 м²; №27 орта мектеп, ауданы 30 м²; сондай-ақ 5 қабатты тұрғын

10.	Радиациялық қорғау қызметі	Облыстық департаменттер, қоғамдық денсаулық сақтау жөніндегі қалалық және аудандық бөлімдер, өнеркәсіп қауіпсіздігі департаменті, сондай-ақ жұмыс істеу профилі өндіріспен немесе қатты әсер ететін улы заттармен және уландырушы заттармен байланысты, өздерінің арнайы техника тұрағы және жабдықтары бар өзге де ұйымдар мен кәсіпорындар
11.	Жанар-жағар материалдар қызметі	Облыстық басқармалар, кәсіпкерлік және ИИД қалалық және аудандық бөлімдері, АМТС (АЗС) ірі объектілері
12.	Ұ л т т ы қ г и д р о м е - теорологиялық қызмет	Республикалық мемлекеттік кәсіпорын «Қазгидромет» филиалы
13.	Жануарлар мен өсімдіктерді қорғау қызметі	Облыстық басқармалар, ауыл шаруашылығының қалалық және аудандық бөлімдері
14.	А қ п а р а т т а р қызметі	Облыстық басқармалар, қалалық және аудандық ішкі саясат бөлімдері, теле-радио арналар, облыстық, қалалық және аудандық, сондай-ақ жеке баспа өнімдері
15.	Б а й л а н ы с қызметі	«Қазақтелеком» АҚ бөлімшелері (аумақтық, облыстық дирекциялар, қалалық және аудандық желілік-техникалық цехтар)

Ескерту: Қажет болған жағдайда болуы ықтимал табиғи және техногенді сипаттағы ТЖ ескере отырып, ведомстваға жататын аумақтарда өзге де азаматтық қорғау қызметтерін құруға рұқсат етіледі.

1.	Өртке қарсы қызмет	Төтенше жағдайлар департаментінің «ӨСЖАҚЖ» мемлекеттік мекемесінің бөлімшесі
2.	Қоғамдық тәртіпті сақтау қызметі	Ұлттық Ұланның әскери бөлімі және полиция департаментінің бөлімшесі
3.	Медицина қызметі	Денсаулық сақтау басқармасы бөлімшесі (қалалық және аудандық ауруханалар немесе емханалар)
4.	Инженерлік қызмет	Облыстық басқармалар, құрылыстың қалалық және аудандық бөлімдері, өзге де құрылыс ұйымдары мен кәсіпорындары
5.	Сауда қызметі	Облыстық басқармалар, кәсіпкерліктің және ИИД қалалық және аудандық бөлімдері, сауда және қоғамдық тамақтандырудың ірі объектілері
6.	Химиялық қорғау қызметі	Облыстық департаменттер, қоғамдық денсаулық сақтау жөніндегі қалалық және аудандық бөлімдер, өнеркәсіп қауіпсіздігі департаменті, өзге де ұйымдар мен кәсіпорындар, сондай-ақ келісім бойынша ведомствоға жататын аумақтарда орналасқан ҚР ҚМ әскери бөлімдері
7.	Көлік қызметі	Облыстық басқармалар, жолаушылар көлігінің қалалық бөлімдері және автомобиль жолдары, сондай-ақ ірі көлік компаниясы
8.	Жол және көпір қызметі	«Қазақавтожол» Ұлттық Компаниясы» бөлімшесі немесе ірі жол-құрылыс компаниясы
9.	Энергетика қызметі	«Кеок», «АЖК», «ТАТЭК», «АлЭС» АҚ бөлімшелері, сондай-ақ ведомствоға жататын аумақтарда орналасқан энергетика мәселесімен айналысатын өзге де ұйымдар мен кәсіпорындар

үй; барлығы 9 жеңіл а/м зақымданды, ғимараттардың сыртының жап-сырмалары құлаған 2 жағдай тіркелді.

Ақмола облысында:

08-30-да автокөлік құралдарының барлық түрінің қозғалысы жабылды;

18-00-дегі жағдай бойынша «112» пультқа көмек қажет ететін және ақпараттық сипаттағы 3020 қоңырау шалынды.

Үйлердің жаппаларының жұлынғаны туралы барлығы 7 оқиға тіркелді

- Ақсуат орта мектебі, ауданы 120 м² (Ерейментау ауд., Ақсуат п.); Еркіншілік орта мектебі, ауданы 1700 м² (Ерейментау ауд. Еркіншілік а.); Ерейменту - Балалардың шығармашылық үйі, ауданы 50 м² (Ерейментау қ.); Жалтыркөл орта мектебі, ауданы 800 м² (Аршалы ауд. Жалтыркөл а.); Сарыоба орта мектебі, ауданы 720 м². (Аршалы ауд. Сарыоба п.); Жібек-Жолы п. орта мектебі, ауданы 640 м² (Аршалы ауд.); Ақкөл автомашина жөндеу шеберханасы, ауданы 126 м² (Ақкөл ауд., Ақкөл қ.); Торғай орта мектебі (Ерейментау ауд. Торғай п.) ғимаратының қазандығының мұржасы құлаған 1 оқиға тіркелді.

16 елді мекенде, электрмен жабдықтау ішінара сөндірілген 16 оқиға тіркелді. Целиноград ауд.: Қоянды, Оразак, Максимовка, Қызылсуат, Тайтөбе, Талапкер, Тасты, Ақмешіт, Қараөткел, Нүресил, Родина, Жаңа-Жайнақ, Раздольное, Фарфоровое, Қызылжар а., Жалғызқұдық а. ТЖК «АМО» күшімен Қызылсуат ауылынан Астана қаласына 11 адам көшірілді, олардың 8-і бала (электр жылуының ақаулығына байланысты). 17-00-де «АРЭК»АҚ күшімен (40 адам және 9 техника бір.) электрмен жабдықтау толық көлемде қалпына келтірілді.

ТЖД Дағдарыс орталығында жедел штаб ұйымдастырылды, 272 пункт ашылды, республикалық және жергілікті маңызды автожолдарда жылытатын 272 пункт қарастырылды.

Павлодар облысында:

23-00-дегі жағдай бойынша «112» пультіне ақпараттық сипаттағы көмек көрсету қажеттігі туралы 4030 қоңырау шалынды.

Келесі объектілердің жаппаларының жұлынғандығы туралы барлығы 11 оқиға тіркелді:

Екібастұз қаласында №7 орта мектептің ғимаратының жаппасы 370м²; Екібастұз қалалық ауруханасының терапевтік корпусы ғимаратының жаппасы, ауданы 50 м²; №1 мектеп-лицей ғимараты, ауданы 100 м², қабатты тұрғын үй, ауданы 100 м².

ТЖД Дағдарыс орталығында жедел штаб ұйымдастырылды, жылытатын 109 пункт қарастырылды.

ТЖД күшімен авариялық-құтқару жұмыстары жүргізіліп, Екібастұз, Ертіс, Железинск, Лебяжі, Успенск, Ақтоғай, Качир аудандарында адамдарды және автокөліктерді құтқару жұмыстары жүргізілді (барлығы 169 адам көшірілді, олардың 9-ы бала және 38 техника бірл. сүйретіліп шығарылды).

23-00-дегі жағдай бойынша авариялық-құтқару жұмыстары жалғастырылып жатыр.

Қарағанды облысында келесі объектілердің жаппалары ұшырылып кетті:

Қарағанды, «ИП Кулясов» әкімшілік ғимараты, ауданы 700 м²;

Абай ауданы, Абай қ., тұрғын үй, аумағы 50 м²;

Осакаров ауданы, Есіл ауылы, № 2 орта мектептің ғимараты, ауданы 500 м², Родников ауылы, әкімдіктің ғимараты 30 м², ауылы, № 24 орта мектептің ғимараты, ауданы 120 м².

4 мамырда Астана қаласында жұлқи соққан желдің нәтижесінде (21 м/с дейін) ТД аумағында күрделі конструкциялы батут аударылды (200-250 кв.м.). Нәтижесінде жарақат алған 4 бала ауруханаға жатқызылды – жансақтау бөлімінде жатыр (жағдайлары ауыр); 1 бала - нейрохирургияда (жағдайы бірқалыпты).

22 мамырда Солтүстік Қазақстан облысы Петропавл қаласында жұлқи соққан желдің нәтижесінде (до 23 м/с дейін) облыстық

Нұсқа

Азаматтық қорғау қызметін _____
құру туралы

2011 жылғы 23 қаңтардағы Қазақстан Республикасының «Қазақстан Республикасындағы жергілікті мемлекеттік басқару және өзін-өзі басқару туралы» Заңының туралы» Заңының 29 бабына және 2014 жылғы 11 сәуірдегі Қазақстан Республикасының «Азаматтық қорғау туралы» Заңының 8-бабының 1,3 тармақтарына сәйкес әкім _____
ШЕШІМ ҚАБЫЛДАДЫ:

1. Азаматтық қорғау _____ қызметі осы шешімнің 1-қосымшасына сәйкес құрылсын.
2. Азаматтық қорғау _____ қызметі туралы Ереже осы шешімнің 2-қосымшасына сәйкес бекітілсін.
3. Осы қаулының орындалуына бақылау жасау әкімнің бірінші орынбасарына _____ жүктелсін.

Әкім _____

Әкімнің шешіміне
№ 1 қосымша
20__
жылғы «__» _____

№__

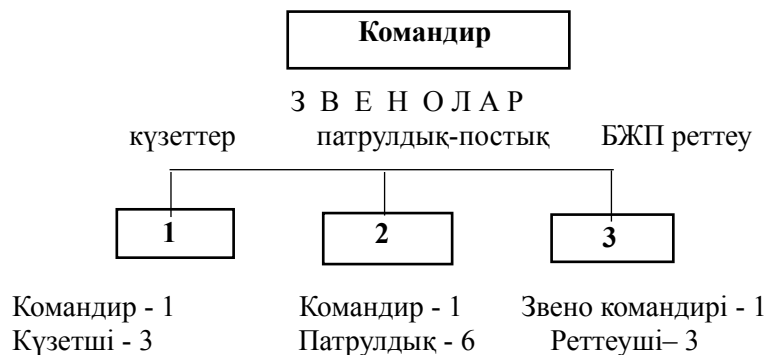
Азаматтық қорғау _____ қызметінің
ТІЗІМІ

№ р/с	А з а м а т т ы қ қ о р ғ а у қызметінің атауы	Азаматтық қорғау _____ қызметін қамтамасыз ету және пайдалануға жауапты кәсіпорындардың және ұйымдардың, уәкілетті органның атауы
----------	---	--

- қоғамдық тәртіпті сақтау қызметі командасының саны – 44 адам;
- қоғамдық тәртіпті сақтау қызметі тобының саны – 16 адам.

Жоғарыда аталған бұйрыққа сәйкес, азаматтық қорғау қоғамдық тәртіпті сақтау қызметі ұйғарылымы бойынша азаматтық қорғаудың қамтамасыз етуші құрылымдарына жатады және дайындыққа келтіру уақыты алты сағаттан артық болмай белгіленеді. Сонымен қатар, азаматтық қорғау құрылымдарын материалдық-техникалық қамтамасыз ету, соның ішінде, байланыс қызметін - техникамен, жабдықтармен, құрал-саймандармен, аспаптармен және материалдармен жабдықтау өз қызметін қамтамасыз ету үшін объектіде бар мүліктердің және техникалардың есебімен жүзеге асырылады.

Азаматтық қорғау қоғамдық тәртіпті сақтау командасының шамамен құрылымы

Ескерту: Патрулдің бағыты болып қызмет атқару орнынан көріну шегіндегі аумаққа іргелес халық салған жол аталады.

Патруль бағытының созылуы келесідей болуы мүмкін:

- жаяу патрулдер үшін - 1 - 1,5 км
- мотоциклдегі патрулдер үшін - 3 - 5 км
- автомашиналардағы патрулдер үшін - 6 - 8 км. Патрулдердің қамти жүретін аймақтарының кеңдігін тікелей жергілікті жер анықтайды.

Наряд қызметін үзіліссіз жалғастыру ұзақтығы температурасының - 20 °C кезінде, сондай-ақ ауа температурасының + 35 °C кезінде және одан жоғары болса, ереже бойынша, 2 сағаттан аспауы керек.

мамандандырылған мектеп-интернаттың жаппасы, ауданы 300 ш.м., «Сладкая сказка» ЖШС ғимаратының жаппасы, ауданы 200 ш.м. жұлынды, сондай-ақ салынып жатқан объекті аумағында кран құлады. Қаза болғандар мен зардап шегушілер жоқ.

23 мамырда Қарағанды облысында жұлқи соққан желдің нәтижесінде (21 м/с дейін) келесі ғимараттардың жаппасы жұлынғаны тіркелді: 2 қабатты тұрғын үй, ауданы 135 ш.м. (Ботакора п., Бұқар-Жырау ауд.); «Дом Культуры» КМҚК ауданы 60 ш.м. (Баймырза а., Бұқар-Жырау ауд.); ДЭУ-77 «Қазақавтожол» РМК ауданы 200 ш.м. (Ақсу-Аюлы п. Шет ауданы). Қаза болғандар мен зардап шегушілер жоқ.

15 қазанда Шымкент қаласында қатты соққан желдің нәтижесінде келесі ғимараттардың жаппасы жұлынғаны тіркелді:

- Абай ауд. орта мектеп №55 Турлан ш/а, Есенов к-сі 1/15, ауданы 5 ш.м.;
- Әл-Фараби ауд. Желтоқсан к-сі 5 қабатты тұрғын үй, 26 үй, ауданы 120 ш.м.;
- Қаратау ауд.: Нұрсат ш/а 5 қабатты тұрғын үй, 105 үй, ауданы 150 ш.м. және Асар ш/а 2-үй, ауданы 30 ш.м. Қаза болғандар мен зардап шегушілер жоқ. Оқиға орнында комиссия жұмыс істеп жатыр.

25 қарашада Шығыс Қазақстан облысында ауа райы жағдайының күрт төмендеуі нәтижесінде (жаңбыр, ылғалды қар, қатты жел 30 м/с) облыстың 30-дай елді мекенінің электр энергиясы өшіп қалды (барлығы 10693 абонент электроэнергиясынсыз қалды - 10141 жеке және 552 заңды тұлға):

- Өскемен қ. - 29 абонент (бәрі заңды тұлға). 14-05-де электрмен жабдықтауды «ВК РЭК» АҚ авариялық бригадасы қалпына келтірді;
- Шемонаиха ауд, Верх-Уба а. - 91 абонент (82 жеке және 9 заңды тұлға).
- Аягөз ауд. Қопа а. - 277 абонент (262 жеке және 15 заңды тұлға).
- Катон-Қарағай ауд, 1319 абонент (1212 жеке және 107 заңды тұлға) - Ново-Поляковка, Шаловка, Бекалка, Үшбұлақ, Ақсу елді мекендерінде. Электрмен жабдықтау қалпына келтірілді.

ТЖД-да жедел штаб құрылды. 23-30-да 8514 абонентті электрмен жабдықтау қалпына келтірілді енді 2179 абонент қалды.

Қар көшкінінің жүруі:

9-наурызда Шығыс Қазақстан облысы Риддер қ. 6 км-де «Иванов-

ские белки» учаскесінде жергілікті тұрғындар 1 адамның мәйітін тауып алды, ол 08.03-де шаңғы теуіп жүргенде қар көшкіні басып қалған (көлемі 60 ш/м), алған жарақатынан сол орнында қаза болған.

Су тасқыны (су басу) жағдайы:

24 наурызда Шығыс Қазақстан облысында қалың нөсердің жаууы нәтижесінде Сурка өзені арнасынан асып су тасқыны болды:

- Өскемен қаласында қалың нөсердің және қардың еруі нәтижесінде 11 жеке тұрғын үйді су басты (судың деңгейі 5-20см). 10 адам көшірілді (туысқандарының үйлеріне орналастырылды).

Топырақтың сырғу жағдайлары:

19 сәуірде Алматы облысы Кеген ауданында, Саты ауылдық өңірінде, Шелек шатқалының оң жақ беткейінен тау бөктеріндегі топырақ массасының жылжуы тіркелген (ені 800 м, ұзындығы 1 км, биіктігі 55-60 м), Саты елді

мекенінен (1400 адам тұрады) 6 км биік. Шамамен алынған көлемі 45-50 млн.м³ топырақты құрайды. Ескі сырғыма ошағының қарқындау себебі жауын-шашынның көп болуы және сейсмикалық ықпал болып табылады.

ТАБИҒИ ӨРТТЕР

Ел аумағында есепті кезең ішінде 403 ірі табиғи өрт болған, ол өткен жылдың осы уақытымен салыстырғанда 43,6% -ға аз. Материалдық шығын 207,6 млн. теңгені құрады. Орман өртінің жалпы саны 353 оқиғаны құрады, ол өткен жылдың осы уақытымен салыстырғанда 37,3%-ға кем, орман өртінің жалпы ауданы 162514,8 га (8 есеге артты), келтірілген материалдық шығынның жалпы сомасы 204,527 млн. теңге.

Төтенше жағдайларды жою жөніндегі әрекеттер Жоспары және Азаматтық қорғаныс Жоспары төмендегіше әзірленеді:

Республикалық – Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрлігі әзірлейді және орталық атқару органының бірінші басшысы бекітеді;

Облыстық, қалалық және аудандық – Департаменттер, басқармалар, полиция бөлімдері әзірлейді және лауазымы бойынша тиісті әкімшілік-аумақтық бірліктің азаматтық қорғау қоғамдық тәртіпті сақтау қызметінің бастығы болып табылатын – бірінші басшылары бекітеді.

2017 жылғы 18 наурыздағы ҚР ИМ № 209 бұйрығына сәйкес, Азаматтық қорғаныс және төтенше жағдайларды жою жөніндегі әрекеттер жоспары және Азаматтық қорғаныс жоспары жыл сайын жоспарланған жылдың 1-қаңтарындағы жағдай бойынша түзетіледі, сондай-ақ қайта өңдеу қызметтің тиісті бастықтарының өкімі негізінде жүзеге асырылады.

Сонымен қатар, Азаматтық қорғаныс жоспарына арналған құпиялық грифі белгіленеді:

-орталық атқару органдары үшін – «құпия»;

-Азаматтық қорғаныс бойынша топқа жататын, қалалар үшін – «құпия»;

-Азаматтық қорғаныс бойынша топқа жатпайтын, қалалар үшін «Қызмет бабында пайдалану үшін».

Азаматтық қорғау қоғамдық тәртіпті сақтау қызметі құрылымдарының құрылымы, толықтылығы, мүмкіндіктері

Қазақстан Республикасының «Азаматтық қорғау туралы» Заңының 9-бабының талаптарына сәйкес және жергілікті жағдайға байланысты материалдық-техникалық база бар болса, жергілікті атқару органдарының және ұйымдардың шешімімен азаматтық қорғаудың әр түрлі құрылымдары құрылады, соның ішінде азаматтық қорғау қоғамдық тәртіпті сақтау қызметі де бар.

2015 жылғы 23 сәуірдегі ҚР ИМ № 387 бұйрығының № 2 қосымшасына сәйкес, азаматтық қорғау қоғамдық тәртіпті сақтау қызметі құрылымы есептемесі анықталған:

Азаматтық қорғау қоғамдық тәртіпті сақтау қызметі күштері АҚЖШЖ жүргізу кезінде өзіне жүктелген міндеттерді орындау үшін жоспарланған, азаматтық қорғау құрылымы болып табылады.

рымен, өңір департаменттерімен және басқармалардың басшыларымен табиғи және техногенді сипаттағы төтенше жағдайлар туындаған жағдайлар кезінде, сондай-ақ заманауи соққы беру құралдарын қолдану кезінде қоғамдық тәртіпті сақтау мәселесі бойынша өзара әрекеттестікті ұйымдастыру және ұстап тұру.

Азаматтық қорғау қоғамдық тәртіпті сақтау қызметінің жоспарлары

Азаматтық қорғау шараларын орындауға бағытталған барынша толық және ұйымдасқан әрекетке Жоспарларды алдын ала әзірлеу кезінде қол жеткізуге болады.

Жоспарлар табиғи және техногенді сипаттағы төтенше жағдайлар туындау қауіпі және туындаған жағдайларда, сондай-ақ заманауи соққы беру құралдарын қолдану кезінде азаматтық қорғау шараларын ұйымдастыратын және өткізетін құжаттардың жиынтығы. Жоспарлармен бейбіт уақытта, сондай-ақ заманауи соққы беру құралдарын қолдану кезінде орындауға жататын шаралар, анықталады, азаматтық қорғау құрылымдары мен басқару органдарының әрекет ету тәртібі мен сипаты, жұмыстың көлемі мен мазмұны, объектілердің, әкімшілік-аумақтық бірліктердің және орталық атқару органдарының нақты шарттар мен мүмкіндіктерді ескере отырып қызметтердің шараларды орындау мерзімі анықталады.

ҚР «Азаматтық қорғау туралы» Заңының 13-бабының 1-тармағының және 21-бабының 1-тармағының талаптарына сәйкес, Қазақстан Республикасының Орталық атқару органдары және олардың салалас шағын жүйелері, өз құзіреті шегінде төтенше жағдайларды жою жөніндегі әрекеттер Жоспарын және азаматтық қорғаныс саласында республиканың, облыстардың, қалалардың және аудандардың Жоспарын әзірлеуді жүзеге асырады.

ҚР «Азаматтық қорғау туралы» Заңының 12-бабының 1-тармағының 26-тармақшасына сәйкес, Қазақстан Республикасының Төтенше жағдайлар министрлігінің 2014 жылғы 29 мамырдағы № 258 бұйрығымен АҚ және ТЖ жою жөніндегі әрекеттер Жоспарының азаматтық қорғау қызметтерінің барлық деңгейіне әзірленген (ҚР ПМ 2.05.2018 жылғы № 335 бұйрығымен өзгертулер мен толықтырулар енгізілді) бұйрығы бекітілді.

Орман өртінің пайда болуының негізгі себептері: дала өртінің орманға жалғасып ауысуы, халықтың отты абайлап пайдаланбауы, сондай-ақ от қоюлар.

Есеп беру кезеңі ішінде орын алған орман өрттері:

26 мамырда Жамбыл облысы Меркі ауданы аумағында орман шаруашылығында 150 га қамтыған кепкен шөп өртенді. Өртке қарсы қызмет шақырылған жоқ. Өрт 26 мамырда 17-48-де өшірілді.

24 шілдеде Шығыс

Қазақстан облысы Ұлан ауданында Приморский орман шаруашылығы ауданында орман алқабы өртенді, аумағы 28 га.

11 тамызда Жамбыл облысы Меркі ауданында «Орманды және жануарлар әлемін қорғау жөніндегі» ММ Меркі аумағында құрғақ шөп өртенді, алатын аумағы 207 га. Өрт 7 сағаттың ішінде тоқтатылды.

13 қыркүйекте Қостанай облысы Қарабалық ауданында «Орман шаруашылығының Михайлов мекемесі» КММ аумағында қайың және көктерек бұтақтары шамамен 20 га және кепкен шөп 50 га өртенді. Алдын ала болжам бойынша жалпы көлемі 70 га. өрт 15-00 15.09-да сөндірілді. Өрттің себебі анықталуда. Құрбандықтар және зардап шегушілер жоқ.

Есеп беру кезеңі ішінде орын алған дала өрттері:

5 мамырда Шығыс Қазақстан облысы Зайсан ауданында Шұбарағаш телімінде 250 га қамтыған кепкен шөп өртенді. Елді мекенге қауіп төнген жоқ және зардап шегушілер де болған жоқ.

4 шілде де Атырау облысы Қызылқоға ауданында «Ахмет ағашы» және «Котлован» бөлімшесінде құрғақ шөп өртенді, ауданы 1000 га. Өрт 8 сағаттың ішінде өшірілді.

10 шілдеде Қостанай облысы Жангелді ауданында «Аңдагүл» учаскесінде құрғақ шөп өртенді, шөптің алған ауданы 720 га. Құрбандықтар мен зардап шегушілер жоқ.

5 тамызда Жамбыл облысы Жамбыл ауданында Ақыртас ауылында, жетуі қиын таулы жерде құрғақ шөп өртенді, мөлшерлі ауданы 200 га

(Қырғыз Республикасының Талас облысымен шекаралас аумақта). Өрт сөндіріп жатқан кезде абайсыздан жоғарыдан түскен тастан жарақат алған орманшы-егерь сол жерде қаза болды.

АДАМДАР МЕН МАЛДАРДЫҢ ҚАУІПТІ ЖҰҚПАЛЫ АУРУЛАРЫ

АДАМДАРДЫҢ АУРУЫ

Қауіпті жұқпалы аурулардан Республика аумағында есеп беру кезеңі ішінде 1642 адам зардап шеккен, оның ішінде 8 адам қаза тапқан. 2017 жылдың осы мерзімінде 1313 адам зардап шеккен, олардың 8-і қайтыс болған.

РСЭС мәліметі бойынша 2018 жылдың 11 айы ішінде:

- бруцеллез ауыруымен 967 адам зардап шекті (соның ішінде 128-і бала 14 жасқа дейін).

Ең жағымсыз жағдайлар орын алған аймақтар: Түркістан (276 адам), Жамбыл (191 адам), Алматы (138 адам), Қызылорда (83 адам), Шығыс Қазақстан (78 адам), Атырау (65 адам), Батыс Қазақстан (50 адам) Қостанай (16 адам), Ақтөбе (18 адам) Қарағанды (13 адам) облыста-

рында және Алматы қаласында (8 адам) орын алды;

- риккетсиозбен 214 адам зардап шекті (соның ішінде 54-і 15-ке дейінгі бала). Ең жағымсыз жағдайлар орын алған аймақтар: Қызылорда (120 адам) және Павлодар (53 адам), Солтстік Қазақстан (34 адам), Шығыс Қазақстан (7 адам) облыстарының үлесінде;

- геморрогиялық безгекпен 26 адам ауырды (соның ішінде 2-і 16-ға дейінгі бала). Орын алған ең ауыр жағдайлар: Жамбыл (9 адам), Батыс Қазақстан (6 адам), Түркістан (5 адам), Қызылорда (4 адам) және Алматы қ. (2 адам).

- малярия ауыруынан бірінші рет Алматы қаласынан 3 адам зардап шекті.

Азаматтық қорғау қоғамдық тәртіпті сақтау қызметінің құрылымы лауазымды тұлғаларының міндеттері

Азаматтық қорғау қоғамдық тәртіпті сақтау қызметінің бастығы азаматтық қорғау саласындағы шараларды орындау кезінде әкімге – азаматтық қорғаныс бастығына – әкімшілік-аумақтық бірліктің төтенше жағдайлардың алдын алу жөніндегі комиссия төрағасына бағынады. Ол бейбіт және соғыс уақытында қызметтің күші мен құралын дайындауға және дайындықта ұстау үшін, оларды техникамен, жабдықтармен, аспаптармен қорғаныс құралдарымен және басқа арнайы мүліктермен жабдықтау үшін, сондай-ақ Азаматтық қорғау саласындағы байланысты қамтамасыз ету жөніндегі шараларды орындау үшін жауап береді.

Азаматтық қорғау қоғамдық тәртіпті сақтау қызметінің бастығы:

- қоғамдық тәртіпті сақтау мәселесі бойынша Азаматтық қорғаныс Жоспарын және төтенше жағдайларды жою жөніндегі әрекеттер Жоспарын әзірлеуге қатысады;

- төтенше жағдайлар туындаған кезде және күнделікті тірліктегі қоғамдық тәртіпті, материалдық құндылықтарды, мүліктердің сақталуын қамтамасыз ету жөнінде іріктеуді, орналастыруды және құрылымның жеке құрамын оқытуды жүзеге асырады;

- қызмет құрылымының жеке құрамын материалды-техникалық қамтамасыз етуді, құжаттамаларды әзірлеуді ұйымдастырады;

- жинау эвакуациялық пунктін орналастырылатын орнына, адамдарды отырғызу және түсіру пункттеріне (станцияларына), маршруттарға және жаяу тәртіппен эвакуациялаудың аралық пункттеріне, сондай-ақ зақымдану ошақтарына азаматтық қорғау күштерін жылжыту маршруттарына барлау жүргізеді;

- қызмет құрылымының жеке құрамын дүрбелеңнің, жаппай бей-берекеттіктің жолын кесу және алдын алу бойынша шараларды өткізуге дайындау;

- күнделікті қызметте және төтенше жағдайлар кезінде қоғамдық тәртіпті сақтауды қолдау мәселесі бойынша аудандық (қалалық) қоғамдық тәртіпті сақтау қызметімен, полиция бөлімдері басшыларымен және ерікті жасақтармен өзара әрекеттестікті орнату;

- Қазақстан Республикасының Қарулы Күштерімен басқа да әскери және әскери құрылымдармен, жергілікті атқару органдары басшыла-

12) Қызметтің жеке құрамын жеке қорғаныс құралдарымен, радиациялық аспаптармен, химиялық барлаулармен және дозиметриялық бақылаумен қамтамасыз ету;

13) Соғыс уақытында және төтенше жағдайлар туындаған жағдайда азаматтық қорғау міндеттерін орындауды қамтамасыз ету үшін жеке құрамды жоғары моральдық және психологиялық қасиетте тәрбиелеу.

Азаматтық қорғау қоғамдық тәртіпті сақтау қызметі аумақтық-салалық қағида бойынша ұйымдастырылады және құрылады:

- республикалық – Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрлігінің базасында Қазақстан Республикасы Үкіметінің Қаулысы негізінде құрылады. Лауазымы бойынша орталық атқару органының бірінші басшысы қызмет бастығы болып табылады;

- облыстық – Астана, Алматы және Шымкент қалаларының, облыстардың әкімдерінің шешімдері негізінде облыстық полиция Департаменттері базасында құрылады, азаматтық қорғау қоғамдық тәртіпті сақтау қызметі бастықтары Департаменттердің бірінші басшылары болып табылады.

- қалалық және аудандық басқармалар мен полиция бөлімдері базасында тиісті әкімшілік-аумақтық бірліктердің шешімдеріне сәйкес құрылады, лауазымы бойынша қалалық және аудандық басқармалар мен бөлімдердің бірінші басшылары қызмет бастығы болып табылады.

Азаматтық қорғау қоғамдық тәртіпті сақтау қызметінің негізгі қызметі ҚР заңнамаларымен, сондай-ақ ҚР Ішкі істер министрлігінің азаматтық қорғау саласындағы мәселелерді реттейтін бұйрықтарымен анықталады.

Азаматтық қорғау қоғамдық тәртіпті сақтау қызметінің құрылымы

Азаматтық қорғау қоғамдық тәртіпті сақтау қызметінің басқару органдарының құрылымы келесілерден тұрады:

- қызмет бастығы;
- штаб және жедел штаб бастығы;
- басқару пункті (запастағы, жылжымалы және қосалқы);
- кезекші-диспетчерлік қызмет (жауапты қызметкер немесе күзет посты);
- қызмет күштері және құралдары.

Малдар мен құстардың аурулары

Осы есепті кезең ішінде малдардың аса қауіпті аурулары туралы 2 оқиға тіркелді.

12 сәуірде Павлодар облысы Қашыр ауданында 27 наурызда Березовка ауылында «МОФ»ШҚ 1 МІҚ өлгені туралы ақпарат түсті. Сараптама актісіне сәйкес 11 сәуірде «құтырықпен» ауырғаны туралы нәтиже шықты. Эпидемияға қарсы шаралар жүргізілуде.

СУДАҒЫ ОҚИҒАЛАР

Республиканың көптеген су қоймалары демалыс, балық аулау, аң аулау және шаруашылық қызметі мақсатында пайдаланылады, оларда жыл сайын адам өліміне әкеп соқтыратын төтенше жағдайлар болып жатады. Адам өлімінің басты себебі азаматтардың өздерінің абайсыздықтарынан болады.

Есепті мерзімде жедел мәліметтер бойынша су қоймаларында зардап шегушілер туралы 316 хабар тіркелді, оларда 342 адам қаза болды, 2017 жылдың осы мерзімінде республиканың су айдындарында зардап шеккен – 379 хабар тіркелді, 412 адам қаза болған.

6 наурызда Жамбыл облысы Жуалы ауданында жергілікті тұрғындар Билікөл көлінің суынан балық аулап жүріп батып кеткен, 1 адамның денесін тапты.

10 сәуірде Қызылорда облысы Жаңақорған ауданында «Қалғансыр» каналынан, жергілікті тұрғындар балық аулап жүріп батып кеткен, 1 адамның денесін тапты.

7 мамырда Батыс Қазақстан облысы Қазталов ауданында ТЖД «ЖҚО» ММ күшімен балық аулап жүріп батып кеткен, 1 адамның денесін тапты.

11 маусымда Жамбыл облысы Жамбыл ауданында «Шохай-Каскад» жасанды су айдынынан ТЖД «ЖҚО»ММ күшімен суға түсуге арналмаған жерге түсіп, батып кеткен 1 адамның денесін тапты.

12 маусымда Алматы облысы Жамбыл ауданында Тастақ өзенінен, куәгерлер суға түсу үшін жабдықталмаған жерде суға түсіп, батып кеткен 1 баланың мәйітін алып шықты.

25 маусымда Астана қаласында, «Нұра-Есіл» каналынан (өзенге теңестірілген), ТЖК «ОААЖҚО» ММ күшімен суға түсу үшін

жабдықталмаған жерде суға түсіп, батып кеткен 4 баланың мәйітін алып шықты.

8 шілдеде Шығыс Қазақстан облысы Семей қаласында, Ертіс өзенінен ТЖК «ШААЖҚО»ММ күшімен суға түсу үшін жабдықталмаған жерде суға түсіп, батып кеткен 1 адамның мәйітін алып шықты.

10 шілдеде Павлодар облысы Баянауыл ауданында Жасыбай көлінен, ТЖД «ЖҚО»ММ күшімен 6 жұмысшы, 1 техника бірлігі суға түсу үшін жабдықталмаған жерде суға түсіп, батып кеткен 2 баланың мәйітін алып шықты.

15 маусымда Алматы облысы Қапшағай қаласында Қапшағай су қоймасында қалалық жағажайдан ТЖД «ЖҚО» ММ күшімен 3 жұмысшы, 1 техника бірлігі суға түсу үшін жабдықталмаған жерде суға түсіп, батып кеткен 3 адамның мәйітін алып шықты (оның 1-уі бала).

5 тамызда Астана қаласында, «Өнеркәсіп» тұрғын үй массиві, «Жасыл арал» саяжай қоғамының, жасанды су қоймасынан, ТЖК «ОААЖҚО» ММ күшімен суға түсу үшін жабдықталмаған жерде суға түсіп, батып кеткен 1 адамның мәйітін алып шықты.

10 қыркүйекте Солтүстік Қазақстан облысы, Жамбыл ауданында Буденное көлінен, ТЖД «ЖҚО» ММ күшімен 3 жұмысшы, 1 техника бірлігі суға түсу үшін жабдықталмаған жерде суға түсіп, батып кеткен 1 адамның мәйітін алып шықты.

ЖЕР СІЛКІНІСІ

Үстіміздегі жылдың есепті кезеңінде Республика аумағында Рихтер шкаласы бойынша 2 балдық жиілікпен 28 жер сілкінісі тіркелді.

Соның ішінде болған ең маңыздылары:

10 қаңтарда Қазақстан аумағында жер сілкінісі тіркелді, эпицентрі Алматы қаласынан солтүстік-шығыста, энергетикалық класы 9.2 магнитудасы MPV 4.4. Жер асты дүмпулері 2 балл болып Талғар қаласында сезілді.

Азаматтық қорғау қоғамдық тәртіпті сақтау қызметінің міндеті және ережесі

Азаматтық қорғаудың қоғамдық тәртіпті сақтау қызметі бейбіт және соғыс уақытында, табиғи және техногенді сипаттағы төтенше жағдайларды жою кезінде қоғамдық қауіпсіздікті қамтамасыз ету, қоғамдық тәртіпті сақтау мақсатында құрылады.

Қызметтің міндеттері:

- 1) Зақымдау ошақтарын, табиғи және техногенді сипаттағы төтенше жағдайлар аудандарын қоршау;
- 2) Эвакуациялық шараларды қамтамасыз етуге қатысу;
- 3) Азаматтарды уақытша орналастыратын, жылытатын, тамақтандыратын және киім-кешек беретін күзет пункттері;
- 4) Коменданттық қызметті енгізуге және ұйымдастыруға қатысу;
- 5) Қажет болған жағдайларда ішкі істер органдарының мүдделі мемлекеттік органдарын, сондай-ақ халықты төтенше жағдайлардың туындау қауіпі туралы дүрбелеңге және жалған арандатушылық сөз таратуға жол бермеу үшін жедел хабарландыру өткізуге қатысу;
- 6) Азаматтық қорғау шараларын өткізу кезінде ведомствоға жататын қызметтердің өздеріне жүктелген міндеттерді шешуге дайындығын ұйымдастыру және жүзеге асыру;
- 7) Табиғи және техногенді сипаттағы төтенше жағдайлар кезінде қоғамдық тәртіпті сақтауды және жол қозғалысы қауіпсіздігін қамтамасыз ету;
- 8) Халықты, сондай-ақ құтқару және басқа шұғыл жұмыстарды жүргізуге арналған көлік және басқа құралдарды тартуда азаматтық қорғау лауазымды тұлғаларына көмек көрсету;
- 9) Табиғи және техногенді сипаттағы төтенше жағдайлардың салдарларының әсерінен қорғау тәсілімен қызметтің жеке құрамын оқытуды ұйымдастыру;
- 10) Қала сыртындағы аймаққа эвакуацияланатын халықты тіркеу және мекен-жай ақпараттық жұмыстарды жүргізуді қамтамасыз ету үшін негізгі мәліметтерді дайындау;
- 11) Соғыс уақытында және табиғи және техногенді сипаттағы төтенше жағдайлар туындаған жағдайда қызмет күштерінің қызметтерінің тұрақтылығын арттыруға бағытталған шараларды белгіленген тәртіпте жүргізу және ұйымдастыру;

-авариялық-құтқару және шұғыл жұмыстарды ұйымдастыру және өткізу, зардап шеккен халыққа көмек көрсету;

-азаматтық қорғау құрылымдарын құру және дайындау, ұйғарым бойынша жұмыс жүргізу үшін оларды дайындықта ұстау;

-бағынышты органдар мен күштерді басқаруды ұйымдастыру, оларды қажетті материалдық-техникалық құралдармен қамтамасыз ету;

-басшы құрамды дайындау, қазіргі заманғы соққы беру құралдарының зақымдаушы факторларынан халықтың және персоналдың қорғану тәсілдерін үйрету;

-азаматтық қорғау басқару жүйесін құру және дайындықта ұстау, халыққа төтенше жағдайлардың туындауы және туындау қауіпі, қазіргі заманғы соққы беру құралдарын қолдану туралы хабарлау және ақпараттандыру;

-радиоактивті, химиялық және бактериологиялық (биологиялық) зақымдануға (ластануға) тұрақты қадағалау және бақылау жасауды ұйымдастыру;

-тиісті басқару органымен және әскери қолбасшылығы күшімен, ішкі істер өзара әрекеттестікті ұйымдастыру және қолдау көрсету;

-ведомствоға жататын ұйымдардың эвакуациялық шараларына басшылық жасау, қауіпсіз аймақтағы аудандарға орналастыруға алдын ала дайындық жасау шараларын қабылдау;

-Азаматтық қорғаныс жоспарларын және төтенше жағдайларды жою бойынша әрекет ету жоспарларын әзірлеу, ведомствоға жататын звенолардың жоспарларына басшылық жасау;

-авариялық-құтқару және шұғыл жұмыстарды жүргізуге шешім қабылдау үшін Азаматтық қорғаныстың тиісті бастығына ұсыныстар дайындау;

-Азаматтық қорғаныстың тиісті бастығы берген тапсырмаларды орындау кезінде қызметтің бағынышты күштері мен құралдарына басшылық жасау;

-төтенше жағдайлардың туындау қауіпін азайту жөніндегі шараларды жүзеге асыру және әзірлеуге, ұйымдар мен салалардың жұмыс тұрақтылығын арттыруға басшылық жасау;

-қызмет күзіреті шегіндегі Азаматтық қорғаныс шараларының барлық кешеніне тікелей басшылықты жүзеге асыру.

15 ақпанда жер сілкінісі болды, эпицентрі Алматы қаласының солтүстігінде 3 км-де, энергетикалық класы 7,2 магнитудасы MPV 3.8. (MSK-64 шкаласы бойынша): сезілу туралы мәлімет Алматы қаласында 2 балл. Қираған және зардап шеккендер туралы мәлімет түскен жоқ.

8 сәуірде Қазақстан аумағында жер сілкінісі тіркелді, эпицентрі Алматы қаласынан шығысқа қарай 115 км-де энергетикалық класы 10.2. Магнитудасы MPV 4.8. сезілу туралы мәлімет (MSK-64 шкаласы бойынша): Саты п.- 3 балл. Қираған және зардап шеккендер туралы мәлімет түскен жоқ.

13 сәуірде Қазақстан аумағында жер сілкінісі тіркелді, эпицентрі Алматы қаласынан солтүстік-шығыста 183 км жерде, жер сілкінісінің энергетикалық класы 11.7, магнитудасы MPV 5.5. Жер асты дүмпулерінің сезілуі (MSK-64 шкаласы бойынша): Жаңалық ауылында - 3-4 балл, Талдықорған қаласында - 2 балл. Қирау және зардап шегу туралы ешқандай мәлімет түскен жоқ.

9 мамырда жер сілкінісі тіркелді, эпицентрі Алматы қаласынан 764 жерде Ауғанстан мен Тәжікстан шекарасында, жер сілкінісінің энергетикалық класы 14.5, магнитудасы MPV 6.8, координаты 37.43°с.ш. 71.46°в.д., тереңдігі 30 км. Жер асты дүмпулерінің сезілуі: Шымкент қ., Түркістан облысы және Жер асты дүмпулерінің сезілуі Жамбыл облысының Тараз қаласында 2-3 балл. Қирау және зардап шегу туралы ешқандай мәлімет түскен жоқ.

15 қыркүйекте жер сілкінісі тіркелді, эпицентрі Алматы қаласынан солтүстік-шығыста 146 км жерде, жер сілкінісінің энергетикалық класы 12.6, магнитудасы MPV 5.5. Жер асты дүмпулерінің сезілуі (MSK-64 шкаласы бойынша): Жаңалық ауылында - 2-3 балл. Қирау және зардап шегу туралы ешқандай мәлімет түскен жоқ.

16 қазанда жер сілкінісі тіркелді, эпицентрі Алматы қаласынан солтүстік-шығыста 452 км жерде, жер сілкінісінің энергетикалық класы 12.9, магнитудасы MPV 5.6. Жер асты дүмпулерінің сезілуі (MSK-64

шкаласы бойынша): Шалкөде, Нарынқол Раймбек елді мекендерінде, Кетмень ұйғыр ауданында- 2 балл. Қирау және зардап шегу туралы ешқандай мәлімет түскен жоқ.

ҚҰТҚАРУ ОПЕРАЦИЯЛАРЫН ЖҮРГІЗУ

Есепті кезең ішінде ТЖК-нің күштері **70 711** шықты, олардың ішінде авариялық-құтқару жұмыстарына **8 704** рет шығып, **8 704** адам құтқарылды, **25 926** адам ТЖ аймағынан көшірілді, зардап шеккен **5 053** адамға алғашқы дәрігерлік көмек көрсетілді. **725** адамның мәйіті табылды.

Өрт сөндіру қызметі мен авариялық-құтқару жұмысы 4 381 адамды құтқарды, 22 567 адам ТЖ аймағынан көшірілді, дабыл бойынша 55 102 рет шығып, соның ішінде: өртке – 13 571 рет, авариялық-құтқару жұмысына – 4 926 рет, өрт ретінде саналмайтын жануарларға – 33 695, рет, жалған дабылдарға – 112 рет, жану деректерін растамайтын шақыруларға – 1 561 рет шықты.

Республикалық жедел-құтқару отряды есепті кезең ішінде құтқару жұмыстарын жүргізу үшін 453 рет шұғыл шығып, 312 адам құтқарылды (оның 48-і бала), 297 адам көшірілді (оның 48-і бала), зардап шеккен 61 адамға алғашқы дәрігерлік көмек көрсетілді (оның 5-і бала), 27 адамның мәйіті табылды.

Орталық аймақтық аэромобилді жедел-құтқару отряды 1417 рет шұғыл шықты, соның ішінде авариялық-құтқару жұмысына – 306 рет шықты, 157 адам құтқарылды (оның ішінде 148-і бала), 84 адам көшірілді (оның 11-і бала), 5 адамға алғашқы дәрігерлік көмек көрсетілді 68 адамның денесі табылды (оның 9-ы бала).

Шығыс аймақтық аэромобилді жедел-құтқару отряды есеп беру кезеңі ішінде 490 рет шұғыл шықты, соның ішінде авариялық-құтқару жұмысына – 340 рет шықты, 445 адам құтқарылды (оның 79-ы бала), 334 адам көшірілді (оның 64-і бала), зардап шеккен 45 адамға алғашқы дәрігерлік көмек көрсетілді. 72 адамның мәйіті табылды.

Батыс аймақтық аэромобилді жедел-құтқару отряды есеп беру кезеңі ішінде 321 рет шұғыл шығып, соның ішінде авариялық-құтқару жұмысына – 47 рет шықты, 83 адам құтқарылды (оның 44-і бала), ТЖ аймағынан 6 адам көшірілді, (оның 2-і бала), зардап шеккен 10 адамға

11	Энергетика қызметі	Қазақстан Республикасы Энергетика министрлігі
12	Радиациялық қорғау қызметі	
13	Жанар-жағар материалдар қызметі	
14	Ұлттық гидрометеорологиялық қызмет	
15	Жануарлар мен өсімдіктерді қорғау қызметі	Қазақстан Республикасы Ауыл шаруашылығы министрлігі

Азаматтық қорғаудың осыған ұқсас қызметтері азаматтық қорғау аумақтық кіші жүйелерінде тиісті әкімшілік-аумақтық бірліктің әкімдерінің шешімдерімен құрылады.

Азаматтық қорғау қызметінің жалпы ережесі

Азаматтық қорғау қызметі туралы ереже Қазақстан Республикасының 2014 жылғы 11 сәуірдегі «Азаматтық қорғау туралы» Заңы № 188-V ҚРЗ 8-бабының 1,3 тармақтарына сәйкес әзірленген және ҚР ТЖМ 2014 жылғы 18 маусымдағы № 303 бұйрығымен бекітілген, аталған ереже азаматтық қорғау қызметінің (бұдан әрі – Қызмет) негізгі өкілеттігі мен міндеттерін анықтайды.

Азаматтық қорғау қызметі бейбіт және соғыс уақытында азаматтық қорғаудың арнайы шараларын орындау, қазіргі заманғы соққы беру қаруларының зақымдаушы факторларынан халықты қорғауды қамтамасыз ету үшін тағайындалған.

Қызмет өздеріне жүктелген міндеттерді азаматтық қорғаудың басқа да күштерімен және осыған тартылатын Қарулы Күштердің және басқа ҚР әскери құрылымдарының бөлімдерімен және бөлімшелерімен тығыз байланыста әрекет ете отырып шешеді.

Қызметтің күштері мен құралдарын дайындау күнделікті қызметте, табиғи және техногенді сипаттағы төтенше жағдайларды, сондай-ақ қазіргі заманғы соққы беру құралдарының зақымдаушы факторларын ескере отырып болжалған жағдайды ескере отырып жүргізіледі.

Қызметтің негізгі міндеттері болып табылатындар:

-төтенше жағдайлардың салдарларынан, қазіргі заманғы соққы беру құралдарының зақымдаушы факторларынан халықты қорғау жөнінде азаматтық қорғау шараларын қамтамасыз ету және жоспарлау;

**АҚ қоғамдық тәртіпті сақтау қызметінің
лауазымды тұлғаларына арналған
оқу құралы**

Азаматтық қорғау қызметінің тізімі

Қазақстан Республикасының 2014 жылғы 11 сәуірдегі «Азаматтық қорғау туралы» Заңы № 188-V ҚРЗ 8-бабына сәйкес, азаматтық қорғаудың арнайы шараларын орындауды қамтамасыз ету және осы мақсаттарда күштер мен құралдарды дайындау үшін, азаматтық қорғаудың республикалық, облыстық, қалалық, аудандық қызметтері құрылады.

Азаматтық қорғау республикалық қызметінің тізімі Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2014 жылғы 19 қарашадағы № 1210 Қаулысымен бекітілген «Азаматтық қорғау республикалық қызметінің тізімін бекіту туралы» (ҚР Үкіметінің 2017 жылғы 20 шілдедегі № 441 және 2018 жылғы 21 шілдедегі № 442 Қаулысымен тізімге өзгертулер мен толықтырулар енгізілді), келесі құрамда:

№ р/с	Азаматтық қорғау қызметінің атауы	Азаматтық қорғау қызметін құру базасы
1	Мемлекеттік өртке қарсы қызмет	Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрлігі
2	Қоғамдық тәртіпті сақтау қызметі	
3	Медициналық қызмет	Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігі
4	Сауда қызметі	Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрлігі
5	Химиялық қорғау қызметі	Қазақстан Республикасы Инвести- циялар және даму министрлігі
6	Инженерлік қызмет	
7	Көлік қызметі	
8	Жол және көпір қызметі	
9	Ақпарат қызметі	Қазақстан Республикасы Ақпарат және коммуникация министрлігі
10	Байланыс қызметі	

алғашқы дәрігерлік көмек көрсетілді, қаза болған 23 адамның мәйіті табылды (оның 10-ы бала).

Солтүстік аймақтық әзірленген жедел-құтқару отряды 1187 рет шұғыл шықты, соның ішінде авариялық-құтқару жұмысына – 66 рет шығып, 417 адам құтқарылды (117-і бала), ТЖ аймағынан 59 адам көшірілді, (оның 13-і бала), зардап шеккен 42 адамға алғашқы дәрігерлік көмек көрсетілді, оның (4-і бала), 84 адамның мәйіті табылды, (оның 4-і бала).

Оңтүстік аймақтық әзірленген жедел-құтқару отряды есеп беру кезеңінде 630 рет шұғыл шықты, соның ішінде авариялық-құтқару жұмысына – 39 рет шұғыл шығып, 270 адам құтқарылды (оның 152-і бала), зардап шеккен 4 адамға медициналық көмек көрсетілді, 41 адамның мәйіті табылды (оның 8-і бала).

«Апаттық медицина орталығы» ММ (АМО) жедел әрекет ету бригадасы 5 360 рет шұғыл шығып, 2 940 адам құтқарылды (оның 288-і бала), зардап шеккен 4640 адамға дәрігерлік көмек көрсетілді, (оның 374-і бала), ТЖ аймағынан 2 083 адам көшірілді (оның 227-і бала).

Ақмола облысының жедел құтқару отряды (ЖҚО) 454 рет шықты, соның ішінде авариялық-құтқару жұмысына – 205 рет шұғыл шығып, 203 адамды құтқарды (оның 46-ы бала), ТЖ аймағынан 31 адам көшірілді, зардап шеккен 90 адамға дәрігерлік көмек көрсетілді (оның 20-ы бала), 15 адамның мәйіті табылды (оның 2-і бала).

Ақтөбе облысының жедел құтқару отряды (ЖҚО) 398 рет шығып, соның ішінде авариялық-құтқару жұмысына 194 рет шықты, 206 адамды құтқарды (оның 76-ы бала), ТЖ аймағынан 31 адам көшірілді, 38 адамның мәйіті табылды (оның 1-і бала), зардап шеккен 38 адамға дәрігерлік көмек көрсетілді (оның 16-ы бала).

Алматы облысының ЖҚО-ы есеп беру кезеңінде 419 рет шықты, соның ішінде авариялық-құтқару жұмысына – 95 рет шұғыл шығып, 133 адам құтқарылды (оның 33-і бала), 57 адамның мәйіті табылды (оның 6-ы бала), ТЖ аймағынан 40 адам көшірілді (оның 15-і бала), зардап шеккен 15 адамға дәрігерлік көмек көрсетілді.

Жамбыл облысының ЖҚО-ы 907 рет шықты, соның ішінде авариялық-құтқару жұмысына – 222 рет шұғыл шығып, 319 адам құтқарылды (оның 194-і бала), ТЖ аймағынан 183 адам көшірілді

(оның 53-і бала), 68 адамның мәйіті табылды (оның 6-ы бала), зардап шеккен 16 адамға дәрігерлік көмек көрсетілді (оның 4-і бала).

Батыс Қазақстан облысының ЖҚО-ы есеп беру кезеңінде 823 рет шықты, соның ішінде авариялық-құтқару жұмысына – 492 рет шұғыл шығып, 593 адам құтқарылды (оның 187-і бала), ТЖ аймағынан 168 адам көшірілді (оның 37-і бала), 70 адамның мәйіті табылды, зардап шеккен 35 адамға дәрігерлік көмек көрсетілді (оның 5-і бала).

Қарағанды облысының ЖҚО-ы есеп беру кезеңінде 670 рет шықты, соның ішінде авариялық-құтқару жұмысына – 452 рет шұғыл шығып, 271 адамды құтқарды (оның 78-і бала), ТЖ аймағынан 11 адам көшірілді, 73 адамның мәйіті табылды (оның 3-і бала), зардап шеккен 2 адамға дәрігерлік көмек көрсетілді (оның 1-і бала).

Маңғыстау облысының ЖҚО-ы 193 рет жедел шықты, соның ішінде авариялық-құтқару жұмысына – 180 рет шұғыл шығып, 145 адамды құтқарды (оның 113-і бала), қаза болған 7 адамның мәйіті табылды.

Павлодар облысы ЖҚО-ы 993 рет жедел шықты, соның ішінде авариялық-құтқару жұмысына – 55 рет шұғыл шығып, 35 адамды құтқарды (оның 12-і бала), ТЖ аймағынан 47 адам көшірілді (оның 6-ы бала), қаза болған 5 адамның мәйіті табылды, зардап шеккен 3 адамға дәрігерлік көмек көрсетілді.

Түркістан облысының ЖҚО-ы 570 рет жедел шықты, соның ішінде авариялық-құтқару жұмысына – 147 рет шұғыл шығып, 226 адамды құтқарды (оның 146-ы бала), қаза болған 87 адамның мәйіті табылды (оның 13-і бала), зардап шеккен 8 адамға дәрігерлік көмек көрсетілді (оның 2-і бала).

Солтүстік Қазақстан облысының ЖҚО-ы 324 рет жедел шықты, соның ішінде авариялық-құтқару жұмысына – 301 рет шұғыл шығып, 179 адамды құтқарды (оның 55-і бала). Қаза болған 10 адамның мәйіті табылды (оның 4-і бала), зардап шеккен 39 адамға дәрігерлік көмек көрсетілді (оның 9-ы бала).

сында ПИК қызметін реттейтін, тікелей әрекет ететін заң аясындағы нормативтік-құқықтық актілер жоқ.

3. ҚР азаматтық қорғау мемлекеттік жүйесінің зілзалаларға, соның ішінде жер сілкінісіне қарсы әрекет ету жөніндегі дербес алғашқы құрылымдық бірліктер ретінде ПИК мақсатқа сай қарастырылуы тиіс.

4. Қазақстанда, тұрғын үй қатынастары саласындағы қолданыстағы заңнамалар аясында ПИК әрекеттерін жақсарту және жер сілкінісі тәуекелдерін басқару саласында заңнамаларды жетілдіру есебінен қол жеткізілуі мүмкін жер сілкінісінде әрекет етуге олардың дайындығын арттыру мәселелерін шешуде ПИК потенциалын арттырудың шұғыл қажеттілігі туындап отыр.

5. Сейсмикалық қауіпсіздікті шешу мақсатын қамтамасыз ету саласында ғимараттардың сейсмикалық әлсіздігін және оларды антисейсмикалық күшейтуді бағалау мәселелерін шешуде ПИК мемлекеттік материалдық қолдауды қажет етеді.

Әдебиеттер

1. ҚР ҚНЖЕ 2.03-30-2006. Сейсмикалық аудандардағы құрылыс. ТҰКШ құрылыс ісі Комитеті. ҚР Индустрия және сауда министрлігі. Алматы, 2006. 80б.

2. Қазақстан Республикасының 1997ж. 16 сәуірдегі №94-І «Тұрғын үй қатынастары туралы» Заңы.

3. Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексі

4. Қазақстан Республикасының 16.01.01ж. №142-ІІ «Коммерциялық емес ұйымдар туралы» Заңы.

5. Қазақстан Республикасының 2014 жылғы 11 сәуірдегі № 188-Ү «Азаматтық қорғау туралы» Заңы.

6. http://kazakhstan.news-city.info/docs/sistemsy/dok_oeyomi.htm

4. Кондоминиумның сейсмикалық қауіпсіздігін арттыру жоспарын талқылау және бекіту оның мүшелерінің жиналысында, ал оның негізгі ережелері жалпы жиналыста бекітілуі қажет.

5. Сейсмикалық қауіпсіздігін қамтамасыз ету жөніндегі жаднамалар ПИК-тің әрбір мүшелері тұрғындар тұратын пәтерлерге және кондоминиумның жалпы аудандарына таратуы тиіс.

6. ПИК басқармасы жергілікті атқару органдарына қолдау көрсету кезінде тұрғын үйлердің сейсмотұрақтылығына тексеру жүргізуі тиіс және бұл тексерудің нәтижелерін ПИК-тің әрбір мүшесіне жеткізу қажет.

7. Әрбір кіреберіске өрт қауіпсіздігі қалқанын қою, тұрғындарға өртсөндіргіштерді және басқа құтқару құралдарын, жер сілкінісі кезінде қолданатын жабдықтарды қалай пайдалану керектігі туралы нұсқама жүргізуі тиіс.

8. Құтқару техникалары тұрғын үйге кедергісіз кіруін ескере отырып, ауладағы автомашиналар тұрағы қайта жоспарлау.

9. Жер сілкінісі кезінде содан кейін әрекет ету ережесі бойынша қажетті ақпараттарды іле отырып, адамдардың жиналу орнын жабдықтау.

10. Зардап шеккен тұрғындарды эвакуациялау жолдарын және бағыттарын белгілеу.

11. ПИК-те жер сілкінісі болған жағдайға арналған құтқару құрал-жабдықтарының, дәрі-дәрмектердің және таңатын материалдардың мүмкіндігінше резервтерін құру.

12. Жергілікті атқарушы органдармен бірге АҚаумақтық органдары өткізетін сейсможаттығуларға және оқу-үйренулерге мүмкіндігінше қатысу.

Қорытынды

1. Бүгінгі кезде Қазақстан Республикасында ПИК сейсмикалық қауіпсіздікті шешу мақсатын қамтамасыз ету мәселесін жүзеге асыруға іс жүзінде әрекет етпейді.

2. Қазақстанда жер сілкінісі зілзалалары тәуекелдерін азайту сала-

Азаматтық қорғаныс мүлкін сақтау, есепке алу, есептен шығару және кәдеге жарату қағидаларын бекіту туралы

Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрінің 2016 жылғы 10 маусымдағы № 611 бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2016 жылы 11 маусымда № 13905 болып тіркелді. Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрінің 2016 жылғы 10 маусымдағы № 674 бұйрығымен өзгерістер және толықтырулар енгізілді.

Мәтін Ресми жарияланым Ақпарат Өзгерістер тарихы Сілтемелер Көшіру Басқа

«Азаматтық қорғау туралы» 2014 жылғы 11 сәуірдегі Қазақстан Республикасы Заңының 12-бабы 1-тармағының 31) тармақшасына сәйкес **БҰЙЫРАМЫН:**

1. Қоса беріліп отырған Азаматтық қорғаныс мүлкін сақтау, есепке алу, есептен шығару және кәдеге жарату қағидалары бекітілсін.

2. Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрлігінің Төтенше жағдайлар комитеті (В.Р.Беккер) заңда белгіленген тәртіппен:

1) осы бұйрықты Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде мемлекеттік тіркеуді;

2) осы бұйрықты Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде мемлекеттік тіркегеннен кейін күнтізбелік он күн ішінде мерзімді баспа басылымдарында және «Әділет» ақпараттық-құқықтық жүйесінде ресми жариялауға жолдауды;

3) осы бұйрықты Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде алған күннен бастап бес жұмыс күні ішінде Қазақстан Республикасы нормативтік-құқықтық актілерінің эталондық бақылау банкіне орналастыру үшін «Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің Республикалық құқықтық ақпарат орталығы» шаруашылық жүргізу құқығындағы республикалық мемлекеттік кәсіпорнына жолдауды;

4) осы бұйрықты Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрлігінің интернет-ресурсына орналастыруды қамтамасыз етсін;

5) осы бұйрықты Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде мемлекеттік тіркегеннен кейін он жұмыс күні ішінде осы тармақтың 1), 2), 3) және 4) тармақшаларында көзделген іс-шаралардың орын-

далуы туралы мәліметтерді Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрлігінің Заң департаментіне ұсынуды қамтамасыз етсін.

3. Осы бұйрықтың орындалуын бақылау Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрінің орынбасары Ю.В. Ильинге жүктелсін.

4. Осы бұйрық алғашқы ресми жарияланғаннан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі.

Министр
полиция генерал-полковнигі

Қ. Қасымов

**Қазақстан Республикасы
Ішкі істер министрінің
2016 жылғы 10 маусымдағы
№ 611 бұйрығымен бекітілген**

**Азаматтық қорғаныс мүлкін сақтау, есепке алу, есептен
шығару және кәдеге жарату қағидалары**

1-ТАРАУ. Жалпы ережелер

1. Осы Азаматтық қорғаныс мүлкін сақтау, есепке алу, есептен шығару және кәдеге жарату қағидалары (бұдан әрі - Қағидалар) «Азаматтық қорғау туралы» 2014 жылғы 11 сәуірдегі Қазақстан Республикасы Заңының 12-бабы 1-тармағының 31) тармақшасына сәйкес әзірленген.

2. Қағидалар азаматтық қорғаныс мүлкін сақтау, есепке алу, есептен шығару және кәдеге жарату тәртібін айқындайды.

3. Азаматтық қорғаныс мүлкіне: азаматтық қорғаныс мүдделерінде пайдалану үшін тиісті мемлекеттік органдар мен ұйымдардың бюджет қаражаты есебінен құрылған немесе сатып алынған жеке қорғану құралдары, радиациялық, химиялық барлау

сілкінісі тәуекелдерін төмендету саласында не істеліп жатыр, ең бастысы ПИК басқару органдарының бастама әрекеттерінің нәтижесі болып табылады, ҚР заңнамасындағы жауапкершілік шараларының сезілетін дәрежеде орындалмауы.

Сонымен, егер ПИК қазір сейсмикалық қауіпсіздік саласында шаралар орындауды талқылаудың өзінде де қиындықтар бар, ПИК мүшелері арасынан ерікті алғашқы азаматтық қорғау авариялық-құтқару құрылымдарын құру бір жағынан барынша проблемалық әрекет болып отыр.

**5. Жер сілкінісінде әрекет етуге ПИК дайындығы потенциа-
лын арттыру жөніндегі ұсыныстар**

Жер сілкінісінде әрекет етуге ПИК дайындығын арттыруға қосымша сыртқы шараларды да, ішкі шараларды да жүзеге асыру есебінен қол жеткізуге болады.

Сыртқы шаралар

1. Қазақстан Республикасының «Азаматтық қорғау туралы» Заңына өзгертулер (толықтырулар) енгізу немесе ҚР Ішкі істер министрлігі (ҚР Әділет министрлігінде тіркелген): «Жер сілкінісі тәуекелдерін азайту бойынша ПИК қызметі туралы» бұйрық беруі тиіс.

2. Сейсмикалық қауіпсіздікті қамтамасыз ету саласындағы ПИК қызметін қолдау үшін жергілікті бюджеттен сейсмоқауіпті өңірлерге қаражат қарастыру керек.

Ішкі шаралар

1. ПИК басшыларына ПИК басқармасы құрамына, соның ішінде кондоминиумда сейсмикалық қауіпсіздікті қамтамасыз ететін, ПИК ҚР ПМ ТЖК аумақтық органдарымен және жергілікті атқару органдарымен олардың сейсмикалық қауіпсіздігін қамтамасыз ету және т.б. мәселелер бойынша өзара әрекет ететін АҚ мәселесіне жауапты тұлғаны тағайындау керек.

3. Кондоминиумның сейсмикалық қауіпсіз жағдайын үйрену және оны жақсарту бойынша ұзақ мерзімді жоспар әзірлеуі тиіс.

деңгейін қамтамасыз етуге арналған қоғамдық және мемлекеттік ұйымдармен қызметтестік» және міндеттер 2.а) «... тұрғын үйді тиісті техникалық және санитарлық жағдайда ұстап тұру үшін бақылауды қамтамасыз етеді» және 2.л) «... ПИК мүшелерінің құқығын қорғау және тұтынушылардың құқығын қорғауды қамтамасыз етуге бағытталған басқа да қызметтермен айналысады» сейсмикалық қауіпсіздікті қамтамасыз ету саласына жанама түрде жатқызылуы мүмкін.

4. ПИК-тің жалпы сипаттамасы және олардың мүмкіндіктері

Қазақстанда ПИК мүшелерінің саны бойынша айрықшаланады (екі мүшеден бастап одан көп, шектеусіз); ПИК иелігінде тұрған, тұрғын үй объектілерін саны және сапасы бойынша (ескісінен жоғары сейсмикалық тұрақтылығына дейін); жылы және кәсіби сипаттамасы бойынша, олардың ПИК мүшесі ретінде жұмыспен айналысу және әлсіздік көрсеткіштері, олармен бірге тұратын отбасы мүшелерімен және тіркелген азаматтар және т.б.

Арасындағы айырмашылықтар ПИК сипаттайтын параметрлер бойынша олардың мүшелерінің дауыс беруі негізінде ПИК Жарғысында бекітуге болатын сейсмикалық қауіпсіздікті қамтамасыз ету жөнінде нақты ПИК үшін қосымша келелі және мақсатты міндеттердің ықтимал тізімдерінің айырмашылығын анықтайды.

Алайда мұндай процедура үшін объективті кедергі болып табылатындар: тұратын үйлер мен орындардағы сейсмикалық қауіптің шынайылығы туралы ПИК мүшелеріне хабарлаудың жеткіліксіздігі; кондоминиум тұрғындарында жер сілкінісіне дейін, жер сілкінісі кезінде және одан кейінгі білімнің нашарлығы немесе мінез-құлық ережесінің болмауы; азаматтардың табиғи енжарлығы, объективті себептер ретінде де (негізгі айналысатын ісі), субъективті себептер ретінде де (менталитет, білім) қарастырылады; ПИК мүшелерінің материалдық қамтамасыз етілуіндегі мәнді айырмашылықтар; сейсмикалық қауіпсіздікті және басқа зілзалалардан қауіпсіздікті қамтамасыз ету саласында тікелей әрекет ететін нормативтік-құқықтық актілердің жоқтығы; АҚ саласындағы аумақтық органдардың, жергілікті атқару органдарының және аудандар деңгейіндегі өзін-өзі басқару органдарының методологиялық және материалдық-техникалық әлсіздігі. Сондықтан қазіргі кезде жер

және дозиметрлік бақылау аспаптары, жеке медициналық қорғану құралдары, байланыс және құлақтандыру құралдары және басқа материалдық-техникалық құралдар жатады.

2-ТАРАУ. САҚТАУ

1-параграф. Қойманың орналасуы, аумақты жабдықтау

4. Қойманың орналасқан орны қазіргі заманғы зақымдау құралдарынан қорғау, өрт қауіпсіздігін қамтамасыз ету талаптарын есепке ала отырып, қызметі азаматтық қорғаныс мүлкінің сапалық жай-күйіне теріс ықпал ететін кәсіпорындардан қауіпсіз алшақтықта таңдалады. Жергілікті жердің учаскелерін тасқын су мен басқа да су баспауы тиіс.

5. Қоймалар кірме жолдарға, электрмен және сумен жабдықтау көздеріне тікелей жақын жерде орналасады.

5-1. Жеке қорғану құралдарын (сүзгіш газқағарлар, респираторлар, өзін - өзі құтқарғыштар, балаларға арналған қорғаныш камералары) сақтау және беру қоймаларының орны кепілдендірілген қорғауды қамтамасыз ету мақсатында халықтың жұмыс жасайтын және тұратын жерлеріне барынша жақын жерлерде орналасады.

5-2. Жеке қорғану құралдарын (сүзгіш газқағарлар, балаларға арналған қорғаныш камералары, респираторлар) әкімшілік ғимараттарда және оқу мекемелерінде ғимарат иесімен келісу бойынша сақтауға рұқсат етіледі.

6. Қойма аумағы қоршалады және түнгі уақытта жарықтандырылады. Қойма тәулік бойы күзетіледі және күзет сигнализациясымен жабдықталады.

7. Қоймаға кірме жолдар жарамды жай-күйде ұсталады және жылдың кез-келген уақытында көліктің өтуін қамтамасыз етеді.

8. Қойманың телефондандыру жүйесі сыртқы және ішкі байланысты, бекет және өрт сөндіру сигнализациясын қамтамасыз етуді есепке ала отырып, ұйымдастырылады.

9. Қойма аумағында азаматтық қорғаныс мүлкінің қорларын сақтауға арналған сақтау орны орналасады, олар өз құрылысы, жоспарлау, техникалық жай-күйі және жаракталуы бойынша олардағы

бұйымдардың толық сақталуын, кез-келген уақытта және белгіленген мерзімдерде беруді қамтамасыз етеді.

10. Сақтау орны азаматтық қорғаныс мүлкінің қорларын жедел тиеу үшін тиеу-түсіру жұмыстарын механикаландыру құралдарымен жарақталады.

11. Қойма үй-жайлары кірпіштен қаланған темірбетоннан немесе жиналмалы темір конструкциялардан, сондай-ақ ағаштан жасалуы мүмкін.

12. Барлық сақтау орындары нөмірленеді. Әрқайсысына реттік нөмір беріледі.

13. Қойманың жылытылатын, жылытылмайтын сақтау орындары болады және азаматтық қорғаныс мүлкін сақтау, орналастыру, бақылау, жарамды жай-күйде ұстау, қорларды қабылдау және беру бойынша жұмыстарды жүргізуді қамтамасыз етеді.

14. Әрбір сақтау орнында температура мен ауаның салыстырмалы ылғалдығын өлшеуге арналған аспаптар (термометрлер, гигрометрлер немесе психрометрлер) орнатылады.

15. Сақтау орындарының едендері үгінділердің, құмның, шаңның пайда болуына үстінгі беттің төзімділігін қамтамасыз етеді, сақтаудағы бұйымдардың және механикаландыру құралдарының жүгімен орнатылатын немесе қозғалатын жүктемені көтереді.

16. Азаматтық қорғаныс мүлкі қорларын орналастыру үшін сақтау орындары стеллаждармен, шкафтармен, тегендермен, орамда және орамы жоқ бұйымдардың қалыпты сақталуын конструктивті қамтамасыз ететін тіреуіштерімен жабдықталады.

17. Стеллаж жабдықтары сақтау орындарының ішкі көлемін анағұрлым тиімді пайдалану, табиғи жарықтандыруды қамтамасыз ету, сақталатын бұйымдарды бақылау үшін ыңғайлылық және қажетті операцияларды орындау есебімен орналастырылады.

18. Жылытылатын сақтау орындарында ауа температурасын +15-тен +20 С дейінгі шекте, ауа ылғалдығы 70%-дан аспайтындай етіп ұстау керек. Салыстырмалы ауа ылғалдығын 90%-ға дейін қысқа мерзімде жоғарылатуға жол беріледі. Азаматтық қорғаныс мүлкі қорларын сақтаудың оңтайлы жағдайлары 40-55% шегіндегі салыстырмалы ауа ылғалдығы болып табылады.

б) үйге қызмет көрсету үшін, жеке мердігерлермен немесе ұйымдармен, мемлекеттік тұрғын үй-эксплуатациялық және жөндеу-ремонттық ұйымдарды, кооперативтерді, жеке фирмаларды және басқа шаруашылық субъектілерін қоса, өз бетімен қызмет көрсету және жөндеуге шарт жасай алады;

в) әрбір тұратын адамның пайдаланатын ауданына сәйкес, тұрғын үйді ұстап тұру және эксплуатациялаумен байланысты барлық шығындарға ПИК мүшелерінің - пәтер иелерінің қатысуын қамтамасыз етеді;

г) ПИК-тің есеп шотына тұрғын үйді ұстап тұру және эксплуатациялауға ұйғарылған жарналардың дер кезінде түсуін қамтамасыз етеді;

д) ғимаратты жөндеу және қызмет көрсету жөніндегі жұмыстарды дер кезінде қабылдайды және жөндейді;

е) тұрғын үй ғимараттарымен есік алдындағы аумақты пайдаланудың белгіленген ережелерін, ПИК-тің барлық мүшелерінің орындауын қамтамасыз етеді;

ж) коммунальдық қызметтер үшін тапсырыс беруші ретінде әрекет етеді (су-, газ-, жылу- және электрмен жабдықтау және т.б.), осы қызметтерді орындау үшін тиісті кәсіпорындармен шарт жасасады;

з) шарттағы міндеттерін қанағаттандырылғысыз орындаған кезде, үйге қызмет көрсететін ұйымдарға белгіленген тәртіпте санкция салу үшін органдарға, басқа кәсіпорындарға, сондай-ақ ПИК қызметін ұсынатын тұлғаларға шағым жасайды;

и) тұрғын үйді және оның айналасындағы аумақтарды ұстап тұру жөніндегі шараларды орындау үшін қажетті құрал-жабдықтарды, саймандарды, техникаларды және басқа меншіктерді сатып алады;

к) ПИК қызметін қамтамасыз ету үшін қосымша қаражат немесе материалдық құндылықтарды алу мақсатында үлес шарттары бойынша немесе шаруашылық қызметпен дербес айналысады;

л) ПИК мүшелерінің құқығын және тұтынушылардың құқығын қорғауды қамтамасыз етуге бағытталған басқа да қызметтермен айналысады.

Көрініп отырғанындай, қазіргі кездегі ПИК-тің дәстүрлі танымал мақсаттары мен міндеттерінен, тек қана мақсат 1.4 «... тіршілік

жағдайлардың салдарларынан келтірілген зиянды (нұқсанды) өтеуді қамтамасыз етуге, төтенше жағдайларды жойғаннан кейін қоршаған ортаны сауықтыру, жеке және заңды тұлғалардың шаруашылық қызметін қалпына келтіру жөнінде іс-шаралар жүргізуге;

11) жұмыскерлерді және өндірістік әрі әлеуметтік мақсаттағы объектілерді төтенше жағдайлардан қорғау жөніндегі іс-шараларды жоспарлауға және жүзеге асыруға міндетті.

ҚР «Азаматтық қорғау туралы» Заңында қарастырылған, ұйымдардың құқықтары мен міндеттерін талдау, олардың өндірістік коммерциялық ұйымға көбірек сәйкес келетінін көрсетеді, 1.1, 1.4, 2.1, 2.8, 2.11 тармақтарында және т. б. сондай-ақ ПИК-ке арналған құқықтар мен міндеттерді мүмкін болса да, алайда, нақты түсіндіру қиын, кондоминиумдардағы сейсмикалық қауіпсіздікті қамтамасыз етуге қатысты тіпті де түсіндіру күрделіленеді. Осыған байланысты мынадай қорытынды жасауға болады, АҚ саласындағы ҚР заңнамасында жер сілкінісі зілзаласының тәуекелдерін азайтуға бағытталған шаралар өткізуге ПИК-ті міндеттейтін, құқықтың нақты нормасы жоқ.

3. Құқықтық қатынастар туралы ҚР заңнамалары шегіндігі

ПИК-тің мақсаттары мен міндеттері

ПИК-тің жалпы мақсаттары мен міндеттері, ҚР-дің «news-city.info» [6] порталында қалыптастырылған тұрғын үй қатынастары туралы ҚР заңнамасы аясындағы ПИК мүшелері мен басқару органдарының құқықтары мен міндеттері ресми емес модельді «Пәтер иелері кооперативтерінің тұтынушылар Жарғысына» сәйкес:

1. ПИК мақсаттары болып табылатындар: 1) тұрғын үйлерді, үйді (үйлерді) және үй айналасындағы аумақты тиісінше ұстап тұруды ұйымдастыру; 2) ПИК мүшелерін коммуналдық және басқа қызметтермен қамтамасыз етуді ұйымдастыру; 3) коммуналдық қызмет және басқа қызметтер мен ұйымдардың қызметтерін тұтынушылар ретінде ПИК мүшелерінің міндеттерін қорғау және ұсыну; 4) тіршілік деңгейін қамтамасыз ету үшін мемлекеттік және қоғамдық ұйымдармен қызметтес болу.

2. ПИК көздеген мақсатына келесі шешімдер арқылы қол жеткізе алады: а) тұрғын үйдің тиісті техникалық және санитарлық жағдайда ұстап тұруды қамтамасыз ету;

19. Қойма аумағына кіруді, сондай-ақ аумақтан шығуды бақылау үшін қойманың бақылау-өткізу пункті ұйымдастырылады.

20. Қойма және сақтау орындарының аумағына бөгде адамдарды жіберу (оның ішінде қойма жұмысын тексеру үшін келген адамдар) қойма оған бағынысты орган (ұйым) басшысының тек жазбаша рұқсаты бойынша жүргізіледі. Кейінге қалдырылмайтын жағдайларда (авариялар, жедел жөндеу және т.б.) келген адамдарды аумаққа жіберуге тіркеу журналында белгілей отырып, қойма оған бағынысты ұйым басшысының ауызша рұқсаты бойынша қойма меңгерушісі рұқсат береді.

2-параграф. Азаматтық қорғаныс мүлкі қорларын сақтаудың жалпы қағидалары

21. Азаматтық қорғаныс мүлкі қорлары жабдықталған сақтау орындарында, қақпағы жоғары, өтетін жерлерге құлыптарымен, таңбалауымен қойылған қатарлап салынатын зауыттық орамада, жәшіктерде орналастырылады.

22. Қатарлар төсемде орналастырылады, олардың биіктігі еден үстінен кемінде 0,25 м. Төменгі қатарларын жақсы желдету мақсатында төсемдер бағандарға орнатылады.

23. Әрбір сақтау орнында қатарлар ретімен нөмірленеді. Әрбір қатарда (стеллажда) көрінетін жерде, ортасында, еденнен 1,5 м. биіктікте толтырылған стеллажды затбелгі бекітіледі.

Қатарлардың биіктігі:

- сүзгіш, оқшаулаушы газқағарлар мен балаларды қорғау камералары үшін - 7-8 жәшіктен артық емес;
- регенерацияланатын патрондар үшін - 7 жәшікке дейін, жәшіктердің жоғары қатарлары тоқтатудан кемінде 1 метр жерде тұруы тиіс;
- теріні қорғау құралдары үшін - 6-7 жәшікке дейін;
- химиялық барлау құралдары үшін - 6 жәшікке дейін;
- орам жәшіктерінде сақтау кезінде дозиметрлік аспаптар, газсигнализаторлары мен оларға жөндеу жиынтықтары және байланыс құралдары үшін - ыдысқа рұқсат берілген жүктемені есепке ала отырып.

Қатарлардың ені - 2 жәшік.

24. Азаматтық қорғаныс мүлкі қорлары сақтау орнында:

-номенклатура бойынша (әрбір номенклатура жеке қатарда сақталады);

-партиялар бойынша (бір номенклатураның әрбір партиясы басқа партиядан бөлінеді) орналастырылады.

25. Азаматтық қорғаныс мүлкін сақтау шарттары осы Қағидаларға 1-қосымшада, ал азаматтық қорғаныс мүлкін бірге сақтауға жол беру осы Қағидаларға 2-қосымшада көрсетілген.

3-параграф. Жеке қорғану құралдарын сақтау ерекшеліктері

26. Сүзгіш газқағарларды, балалар қорғану камераларын жылытылмайтын құрғақ сақтау орындарында сақтайды, сақтау орындарының терезелері қараңғыланады. Газқағарларды, балалар қорғану камераларын сақтаған кезде жәшіктерге жауын-шашынның түсуіне жол берілмейді.

26-1. Тиісті әкімшілік-аумақтық бірліктер әкімдерінің шешімі бойынша жеке қорғану құралдары (сүзгіш газқағарлар, респираторлар, өзін - өзі құтқарғыштар, балаларға арналған қорғаныш камералары) халыққа олардың қауіпсіздігін қамтамасыз ететін жағдайда тұрғылықты жері бойынша сақтауға беріледі.

26-2. Халыққа жауапты сақтауға берілген жеке қорғану құралдарын (сүзгіш газқағарлар, респираторлар, өзін - өзі құтқарғыштар, балаларға арналған қорғаныш камералары) азаматтық қорғаныстан құлақтандыру сигналын алған және төтенше жағдайлардың туындау қауіпі немесе туындауы кезінде халық өздігімен қолданады.

Азаматтық қорғаныс мүлкін беру пункттері «Азаматтық қорғаныс мүлкін сатып алу, құру және пайдалану қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрінің 2015 жылғы 8 маусымдағы № 510 бұйрығымен (Нормативтік- құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 11587 болып тіркелген) бекітілген Азаматтық қорғаныс мүлкін сатып алу, құру және пайдалану қағидаларына сәйкес айқындалады.

27. Оқшаулаушы газқағарларды жылытылмайтын сақтау орында-

заңнамасында белгіленген талаптарды сақтауға, сондай-ақ мемлекеттік инспекторлардың бұзушылықтарды жою жөнінде берген нұсқамаларын орындауға;

2) өнеркәсіптік қауіпсіздік пен өрт қауіпсіздігін қамтамасыз ету жөнінде шаралар әзірлеуге және оларды жүзеге асыруға;

3) өртке қарсы насихат жүргізуге, сондай-ақ өз жұмыскерлерін өрт қауіпсіздігі шараларына оқытуға;

4) Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген жағдайларда мемлекеттік емес өртке қарсы қызметті құруға немесе мемлекеттік емес өртке қарсы қызметпен шарттар жасасуға;

5) өрт сөндіру жүйелері мен құралдарын жарамды күйде ұстауға, олардың мақсатсыз пайдаланылуына жол бермеуге;

6) өрттерді сөндіру, аварияларды жою, олардың туындау және өршу себептері мен жағдайларын анықтау кезінде, сондай-ақ өрт қауіпсіздігі мен өнеркәсіптік қауіпсіздік талаптарының бұзылуына, өрттердің және авариялардың туындауына жол берген тұлғаларды анықтау кезінде жәрдем көрсетуге, азаматтық қорғау күштерінің бөлімшелері ұйымдардың аумақтарында қызметтік міндеттерін жүзеге асырған кезде олардың Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен кіруін қамтамасыз етуге;

7) азаматтық қорғау және өнеркәсіптік қауіпсіздік саласындағы уәкілетті органдардың және олардың мемлекеттік инспекторларының сұрау салуы бойынша өрт қауіпсіздігі мен өнеркәсіптік қауіпсіздіктің жай-күйі туралы, оның ішінде өздері өндіретін өнімдердің өрт қауіптілігі туралы, сондай-ақ өз аумақтарында болған өрттер, авариялар, оқыс оқиғалар және олардың салдары туралы мәліметтер мен құжаттарды беруге;

8) өртке қарсы қызметке туындаған өрт туралы, жолдар мен кірме жолдар жай-күйінің өзгеруі туралы дереу хабарлауға;

9) төтенше жағдайлардың туындау кәтері туралы немесе туындауы туралы ақпаратты Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен беруге, жұмыскерлер мен халықты құлақтандыруға;

10) Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген жағдайларда, жұмыскерлерге және басқа да азаматтарға төтенше

Қазақстан Республикасындағы ПИК өзге ұйымдар қатарында коммерциялық емес ұйымдар қатарына жатады.

Сонымен, ҚР заңнамасына сәйкес, ПИК және оның мүшелері кондоминиум меншігін сақтау бойынша шара қолдануға міндетті, алайда тұрғын үйлерді сейсмоқорғауға арнайы құралдарды қалыптастыру заңнамада қарастырылмаған. Сонымен қатар, ПИК-те жиналатын қаражат ғимараттарды күрделі жөндеуге, оларды сейсмикалық күшейтуге тіпті жетпейді.

2. ҚР азаматтық қорғау саласындағы ұйымдардың құқықтары және міндеттері

ПИК ҚР азаматтық кодексіне сәйкес, ұйымдардың мәртебесі бойынша заңды тұлға мәртебесіндегі ұйымдарға жататындықтан, бұл ұйымдар ҚР «Азаматтық қорғау туралы» Заңында қарастырылған, кәдімгі (санатқа жатпайтын) ұйымдарға арналған жалпы талаптарды орындауға міндетті. Бұл талаптар аталған заңның 16-бабында (1 және 2 тармақтарында) көрсетілген [5].

1-тармақ. Ұйымдардың:

1) мемлекеттік органдар мен жергілікті өзін-өзі басқару органдарына азаматтық қорғауды қамтамасыз ету жөнінде ұсыныстар енгізуге;

2) өздерінің объектілерінде болған авариялардың, оқыс оқиғалар мен өрттердің себептері мен мән-жайларын анықтау жөнінде жұмыстар жүргізуге;

3) Қазақстан Республикасының заңнамасында айқындалған шекте азаматтық қорғауды қамтамасыз ету жөнінде әлеуметтік және экономикалық ынталандыру шараларын белгілеуге;

4) азаматтық қорғау мәселелері жөнінде ақпарат алуға;

5) өздері өз қаражаты есебінен ұстайтын мемлекеттік емес өртке қарсы қызметті Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен құруға, қайта ұйымдастыруға және таратуға, сондай-ақ мемлекеттік емес өртке қарсы қызметті шарттар негізінде тартуға;

6) өнеркәсіптік қауіпсіздік саласындағы тәуекелдерге бағалау жүргізуге құқығы бар.

2-тармақ. Ұйымдар:

1) Қазақстан Республикасының азаматтық қорғау саласындағы

рындасактайды. Оқшаулаушы газқағарларының, оларға регенеративтік патрондардың металл бөлшектеріне, тораптары мен қосындыларына май және майлаулар жағуға болмайды.

28. Регенеративтік патрондар, жіберу брикеттері мен оттегін қосымша беру брикеттері отқауіпті мүлік разрядына жатады және оларды жанбайтын, құрғақ, жарамды қақпағы мен жақсы табиғи және жасанды желдеткіші бар жылытылмайтын сақтау орындарында бұйымдардың басқа түрлерінен бөлек сақтау ұсынылады; көрсетілген бұйымдарды жылытылатын сақтау орындарында сақтауға тиым салынады. Сақтау орындарындағы оңтайлы температура жазғы уақытта + 35°C жоғары емес, ал салыстырмалы ылғалдық 80-90%-дан артық емес.

29. Теріні қорғаудың жеке құралдарын зауыттық орамада құрғақ, жылытылмайтын сақтау орындарында сақтау ұсынылады. Сақтау орындарының терезелері қараңғыланады. Теріні қорғау құралдарын қарауды және құрғатуды бұйымдарға тікелей күн сәулелерінің түсуін болдырмайтын орындарда ғана жүргізеді.

30. Жеке қорғау құралдарын қабылдаған кезде барлық жәшіктерді сырттай қараумен - ыдыстың жай-күйіне; ішінара бақылаумен - бұйымдардың жиынтықтылығы мен сапасына назар аударады. Ішінара бақылауды бұйымның сапасын, ашылған жәшіктерде барлық бұйымдардың болуын және жиынтықтылығын тексере отырып, сырттай қараумен жүзеге асырады.

4-параграф. Химиялық және радиациялық барлау, дозиметрлік бақылау аспаптарын сақтау ерекшеліктері

31. Жылытылатын сақтау орындары болмаған кезде құрғатқышы (силикагелі) бар полимерлі пленкадан жасалған герметикалық тыстарда жылытылмайтын сақтау орындарында радиациялық барлау және дозиметрлік бақылау аспаптарын уақытша сақтауға жол беріледі.

32. Аспаптар сақтауға қойылар алдында консервіленеді.

33. Құрғатқышы (силикагелі) бар полимерлі пленкадан жасалған тыстарға аспаптарды орнату арқылы консервациялау тәсілі жылытылатын сақтау орындарында аспаптарды - бір жылдан артық, жы-

лытылмайтын сақтау орындарында - сақтау мерзіміне қарамастан сақтағанда қолданылады.

34. Химиялық және радиациялық барлау, дозиметрлік бақылау аспаптары сақтау орындарындағы консервациялық орамда стеллаждарда және қатарлардағы орам жәшіктерде сақталады.

35. Химиялық және радиациялық барлау, дозиметрлік бақылау аспаптары қабылдаған кезде: ыдыстың жай-күйі - барлық жәшіктер мен орамдарды сырттай қарап, бұйымдар сапасы - ішінара бақылаумен тексеріледі. Ішінара бақылау бұйымдардың жиынтықтылығы мен олардың сапасын (сыртқы түрі бойынша) тексерумен жүзеге асырылады.

36. Аспаптарға арналған құрғақ элементтер мен батареялар зауыттық орамада немесе тік күйде орамасыз сақталады. Оралмаған түрдегі элементтер стеллаждар сөрелерінде бір қатарға орнатылады. Сақтау мерзімі өткен немесе сыртқы түр мен нысанның өзгеруі, ылғалды дақтардың пайда болуы және тарап кеткен электролиттен қабыршықта тұздың болуы және оқшаулау желімбасының, қабыршықтың ағуы сияқты ақаулар табылған элементтер сақтаудан алуға жатады.

5-параграф. Арнайы өндеу құралдарын сақтау ерекшеліктері

37. Арнайы өңделген резеңке техникалық бұйымдар ашық түрде стеллаждарда немесе сөрелерде партиялар бойынша сақталады. Гидравликалық сынақ кезінде құбырлар 10 минут бойы қысымға төтеп береді. Сынақ кезінде бұйымдарда жыланкөздер, ісінулер пайда болмауы және тамшы түріндегі сұйықтық ақпауы тиіс.

38. Газсыздандыратын, дезинфекциялайтын және дезактивациялайтын заттар мен рецептуралар тез тұтанғыш заттар мен сұйықтықтар болып табылады. Сақтау процесінде өрт қауіпсіздігі талаптарын қатаң түрде орындау қажет.

39. Газсыздандыратын заттар мен темір және ағаш барабандардағы сілтілі негіздегі рецептураларды бастырманың астында, темір бөшектердегі қышқыл негізіндегі және улы сұйықтықтарды - ашық алаңдарда сақтауға рұқсат етіледі.

42-бап

2-тармақ. Кондоминиум объектісін басқару нысаны оған қатысушылардың келісімімен белгіленеді. Ондай нысандар:

- 1) егер барлық меншік иелерінің саны жиырма адамнан аспаса, олардың тікелей бірлесіп басқаруы;
- 2) үй-жай (пәтерлер) иелерінің кооперативі;
- 3) кондоминиум объектісін үшінші (бөгде) тұлғалардың: сайланбалы немесе жалдамалы жеке тұлғалардың - тұрғын үйлерді басқарушылардың (менеджерлердің) немесе заңды тұлғалардың басқаруы;

4) Қазақстан Республикасының заңдарына қайшы келмейтін өзге де нысандар болуы мүмкін.

2-1-тармақ. Кондоминиум объектісін басқару органы мынадай функцияларды:

- 1) үй-жайлардың (пәтерлердің) меншік иелері жиналысының өткізілуін, жазбаша сауалнама жүргізілуін ұйымдастыруды;
- 2) үй-жайлардың (пәтерлердің) меншік иелері жиналысының хаттамаларын және жазбаша сауалнама жүргізу кезіндегі дауыс беру парақшаларын ресімдеуді;

2-1) үй-жайлардың (пәтерлердің) меншік иелерінің жалпы жиналысында бұрын қабылданған шешімдер туралы ақпаратты үй-жайлардың (пәтерлердің) жаңа меншік иелерінің назарына жазбаша түрде жеткізуді;

3) үй-жайлардың (пәтерлердің) меншік иелерінің жиналысы шешімдерінің орындалуын ұйымдастыруды;

4) сервистік қызмет субъектісімен шарттар жасасуды және олардың орындалуын бақылауды;

5) кондоминиум объектісінің ортақ мүлкі мәселелері бойынша үй-жайлардың (пәтерлердің) меншік иелерінің мүдделерін білдіруді;

6) Қазақстан Республикасының заңнамасында айқындалған өзге де функцияларды жүзеге асырады.

ҚР «Коммерциялық емес ұйымдар туралы» Заңы [4]:

17-бап (2-тармақ) Пәтерлердің меншік иелері кооперативтері және басқа да коммерциялық емес ұйымдар өзге ұйымдық-құқықтық нысанда құрылуы мүмкін.

б) арнайы мемлекеттік органдар қызметкерлерінің қатысуымен тұрғын үй қатынастарын реттеудің ерекшеліктерімен регламенттеледі.

Осы алты бағытта тұрғын үйдің сейсмикалық қауіпсіздігін қамтамасыз ету саласындағы мәселелерді нормативтік-құқықтық реттеу қажеттігін көрсететін нақты түрдегі ережелер жоқ.

ПИК-тің құрылу және қызмет етуінің нормативтік-құқықтық негіздері

ҚР «Тұрғын үй қатынастары туралы» (үзінді) Заңы:

31-бап

1-тармақ. Үй-жайлардың (пәтерлердің) екі және одан да көп меншік иелеріне тиесілі тұрғын үйлерде кондоминиум құрылады.

2-тармақ. Үй-жайлар (пәтерлер) меншік иелерінің әрқайсысы өзіне дара (бөлек) меншік құқығы бойынша тиесілі үй-жайды өз қалауы бойынша иеленуге, пайдалануға және оған билік етуге құқылы.

Кондоминиум объектісінің ортақ мүлкі үй-жайлардың (пәтерлердің) меншік иелеріне ортақ үлестік меншік құқығымен тиесілі.

Тұрғын үй (тұрғын ғимарат) жанындағы жер учаскесі үй-жайлардың (пәтерлердің) меншік иелеріне ортақ үлестік меншік құқығымен немесе ортақ жер пайдалану құқығымен тиесілі.

8-тармақ. Үй-жайлардың (пәтерлердің) меншік иелері кондоминиум объектісінің ортақ мүлкін күрделі жөндеуге қаражат жинақтау үшін ай сайын кондоминиум объектісін басқару органының жинақ шотына үй-жайлардың (пәтерлердің) меншік иелерінің жиналысында айқындалатын мөлшердегі, бірақ тұрғын (тұрғын емес) үй-жайдың пайдалы алаңының бір шаршы метріне арналған есеппен республикалық бюджет туралы заңда тиісті қаржы жылына арналып белгіленген айлық есептік көрсеткіштің 0,02 еселенген мөлшерінен кем болмайтын соманы енгізуге міндетті.

Кондоминиум объектісін басқару органы кондоминиум объектісінің ортақ мүлкін сақтау және оны қауіпсіз пайдалануды қамтамасыз ету жөнінде шаралар қабылдауға міндетті...

35-бап

2-тармақ. Үй-жайлардың (пәтерлердің) меншік иелері ортақ мүлктің және дара (бөлек) меншіктегі үй-жайлардың сақталуына және қауіпсіз пайдаланылуына жәрдемдесуге міндетті.

3-ТАРАУ. АЗАМАТТЫҚ ҚОРҒАНЫС МҮЛКІН ЕСЕПКЕ АЛУ

40. Ұзақ сақтаудағы азаматтық қорғаныс мүлкі бойынша есепке алуды және есептілікті, оны қайта бағалауды кәсіпорындар (ұйымдар), қарамағында қойма тұрған азаматтық қорғаныс бастықтары жүзеге асырады.

41. Қоймада азаматтық қорғаныс мүлкінің бар-жоғын есепке алу карточкалар бойынша жүргізіледі, онда азаматтық қорғаныс мүлкін жұмсау, салу, шығару, ауыстыру, жаңарту немесе есептен шығару туралы ақпарат қамтылады.

42. Бухгалтерлік және қоймалық есепке алуды салыстыра тексеру жылына екі рет - 1 шілдеде және 1 қаңтарда жүргізіледі. Салыстыра тексеру актілерінде айырмашылықтар белгіленеді және оларды жою бойынша шаралар қабылданады.

4-ТАРАУ. АЗАМАТТЫҚ ҚОРҒАУ МҮЛКІН ЕСЕПТЕН ШЫҒАРУ ТӘРТІБІ

43. Пайдаланудағы немесе сақтаудағы азаматтық қорғаныс мүлкі сақтаудың шекті мерзімі өтуі бойынша, сондай-ақ мемлекеттік стандарттарда немесе техникалық сипаттамаларда белгіленген нормативтік көрсеткіштерден ауытқуы анықталған кезде есептен шығаруға жатады.

44. Азаматтық қорғаныс мүлкін есептен шығару осы Қағидаларға 3-қосымшаға сәйкес азаматтық қорғаныс мүлкінің техникалық (сапалық) жай-күйі актісінің және нормативтік көрсеткіштерден ауытқуының болуы туралы зертханалық қорытындының негізінде жүзеге асырылады.

45. Азаматтық қорғаныс мүлкін есептен шығару кезінде комиссия осы Қағидаларға 4-қосымшаға сәйкес азаматтық қорғаныс мүлкін есептен шығару актісін жасайды.

46. Сақтаудың шекті мерзімі өтуі бойынша азаматтық қорғаныс мүлкін есептен шығару зертханалық сынақтар өткізусіз, сақтаудың шекті мерзімінің өтуін растайтын құжаттардың (паспорт, журнал) негізінде жүргізіледі.

46-1. Ұзақ сақтауға азаматтық қорғаныс мүлкін шекті сақтау

мерзімі осы Қағидаларға 5-қосымшаға сәйкес айқындалған;

46-2. Азаматтық қорғаныс мүлкі қазіргі уақыттағы нақты объект үшін қажеттілікті есепке ала отырып жаңартылады (жаңғыртылады).

5-ТАРАУ. Азаматтық қорғаныс мүлкін кәдеге жарату тәртібі

47. Азаматтық қорғаныс мүлкін есептен шығару актісі негізінде осы Қағидаларға 6-қосымшаға сәйкес азаматтық қорғаныс мүлкін кәдеге жаратуға беру актісі жасалады.

48. Азаматтық қорғаныс мүлкін кәдеге жаратуды уәкілетті ұйымдар жүргізеді, олар Қазақстан Республикасының Экологиялық кодексіне сәйкес құрамдас бөлшектерді (компоненттерді) кәдеге жарату әдістері мен тәсілдерін дербес таңдайды.

49. Кәдеге жаратуға арналған полигондарда (қоймаларда) азаматтық қорғаныс мүлкінің құрамдас бөлшектерін (компоненттерін) қайта өңдеуге немесе одан әрі пайдалануға дейін уақытша сақтау көзделеді.

**Азаматтық қорғаныс мүлкін сақтау,
есепке алу, есептен шығару және
кәдеге жарату қағидаларына
1-қосымша**

Азаматтық қорғау мүлкін сақтау шарттары

РХБҚ құралдарының атауы	Сақтау орны		
	сақтау орны		Қ а л қ а және ашық алаң
	ж ы л ы - т ы л а - т ы н	ж ы л ы - т ы л м а й - т ы н	
Тыныс алу, тері, көз органдарын жеке қорғау құралдары	-	+	-

ету бойынша; 2) кондоминиум тұрғындарын жер сілкінісіне және ол туындаған жағдайда әрекет етуге дайындық жөніндегі шараларды жоспарлау және орындау; 3) олардың салдарларын және т.б. жою жөніндегі алғашқы кезекті шараларды жүзеге асыру.

ПИК мүшелерінің біртұтастығына байланысты қоғамдағы сейсмикалық қауіпсіздікті қамтамасыз ету саласында дербес бірінші құрылым ретінде кейбір жағдайларда бұл ұйымдар логика бойынша әрекет мүмкіндігімен шектеліп қоймай, әрекет етуі де тиіс.

Республикада қазіргі кезде ПИК-те жер сілкінісі тәуекелдерін азайту бойынша белгілі бір жұмыстар жүргізіліп жатыр, мысалы, жер сілкінісіне дейін жер сілкінісі кезінде және жер сілкінісінен кейін өздерін қалай ұстау туралы оқыту материалдарын плакерттармен тарату, жер сілкінісі қауіпі туралы тұрғындарды уақыты хабарландыру, кондоминиум тұрғындарын жинау және эвакуациялау орындарын анықтау және т.б. дұрыс қолға алынбаған. Алайда бұл шаралар сейсмикалық қауіпсіздікті қамтамасыз ету жөніндегі ПИК-тің ықтимал потенциалын тамамдамайды және де сөзсіз дамыта алады және дамытуы тиіс.

1. Қазақстанда ПИК пәтер (ғимарат) иелері кооперативтері мәртебелерін және тұрғын үй қатынастарын реттеу

Жалпы ережелер

ҚР-дағы тұрғын үй қатынастары ҚР «Тұрғын үй қатынастары туралы» [2], ҚР Азаматтық кодекс нормалары туралы Заң ережелерімен [3] және басқа да ҚР заңнамаларымен реттеледі.

Қазақстан Республикасының Тұрғын үй заңнамалары азаматтардың, заңды тұлғалардың, мемлекеттік органдардың қатысуымен, келесілерге байланысты:

- 1) тұрғын үйге иелік ету құқығының туындауы және тоқтату негіздері және оларды пайдалану құқығымен;
- 2) тұрғын үйді пайдалану құқығын жүзеге асырумен;
- 3) тұрғын үйге қойылатын талаптармен;
- 4) тұрғын үй қорларын жөндеу және сақтауды қамтамасыз етумен;
- 5) тұрғын үй саласында және тұрғын үй қорларын пайдалануда азаматтардың құқықтарын қадағалауда мемлекеттік органдардың бақылауымен;

**ҚАЗАҚСТАНДА ЖЕР СІЛКІНІСІНЕ ӘРЕКЕТ
ЕТУГЕ ПӘТЕРЛЕР (ҒИМАРАТТАР) МЕНШІК
КООПЕРАТИВТЕРІНІҢ ДАЙЫНДЫҒЫН АРТТЫРУ
ЖӨНІНДЕГІ БІРҚАТАР ҰСЫНЫСТАР**

*ҚР ИМ ТЖК «Көкшетау техникалық
институты» РММ А.П. Плеханов – аға
оқытушысы*

Кіріспе

Қазақстанның ұлттық табиғи апаттар қауіпі бар профиліндегі әлеуметтік ықтимал шығындар мен экономикалық шығындар күтіліп отырған

барлық зілзалалардың арасында бірінші орынды иеленеді.

Қазақстандағы сейсмоқауіпті аумақтарға жоғары деңгейде урбандалған, халық тығыз орналасқан республиканың шығыс, оңтүстік шығыс және оңтүстік аумақтары жатады. ҚР ҚНЖЕ сәйкес, [1] бұл өңірлерде 385 елді мекен орналасқан, соның ішінде ШҚО – 118, Алматы облысында – 120, Жамбыл облысында – 50, ОҚО қазіргі Түркістан облысында - 64, Қызылорда облысында – 7 және Маңғыстау облысында - 26 елді мекен (қалаларды қоса: Алматы, Талдықорған, Өскемен, Жамбыл, Шымкент және т.б.) тұрғындардың жалпы саны 7 млн. адам шамасында, соның ішінде сейсмикалық беріктігі жеткіліксіз көп қабатты үйлерде 3-4 млн. шамасында адам тұрады.

Қазақстанда тұрғын үй қорының басым бөлігі бүгінгі күні жекешелендірілген, ал көп пәтерлі үйде тұрғын үй қорын басқаруды басқару органдары, ереже бойынша, пәтер (ғимарат) иелері кооперативтері тұтынушылар нысанында немесе қысқаша ПИК жүзеге асырады.

ПИК, жер сілкінісіне және олардың қайталама зақымдаушы факторларына халықтың дайындығын қамтамасыз етуде өз ерекшеліктері бар, өз мүшелерін біріктіретін, жергілікті қоғамдастықтың ерекше жеке топтары ретінде орынды қарастырады. Бұл ерекшеліктер ең алдымен ПИК-тің барлық мүшесі және олармен бірге тұратын тұлғалардың біртұтастығымен тұжырымдалады: 1) кондоминиум (көп пәтерлі үй) түрінде жалпы мүліктің сейсмикалық қауіпсіздігін қамтамасыз

Ұжымдық қорғау объектілері үшін ауа тазарту құралдары	-	+	-
Ауа регенерациясының құралдары (заттары, патрондар, брикеттер, жиынтықтар)	-	+	-
Ауа регенерациясының жүйесі	+	-	-
РХБ барлау және дозиметрлік бақылау аспаптары, олар үшін ЗИП жинақтары. Газдық бақылау құралдары. Қататын индикатор құралдары, реактивтер	+	-	-
Химиялық барлау және бақылау құралдары (ӨХБҚ түрінің аспаптары, химиялық зертханалар, қатпайтын индикаторлық құралдар, реактивтер)	-	+	-
РХБ барлаудың арнайы машиналары *	+	-	-
РХБ қорғаудың арнайы машиналары	-	+	-
Арнайы өңдеудің аспаптары мен жиынтықтары	-	+	-
Ағаш ыдыстағы және полиэтиленді қапшықтағы газсыздандыратын және белсенділікті жоятын заттар	-	+	-
Темір бөшкелердегі газсыздандыратын заттар мен рецептуралар	-	-	+
Дихлорэтан	-	+	-
Пиропатрондар, түтіндік шашкалар	-	+	-

Жөндеу үстелдері, оларды толтыру жәшіктері мен жиынтықтары	-	+	-
Жөндеу шеберханалары және электрмен қоректендіру станциялары	-	+	-
Бұйымдарға арналған ЗИП жиынтықтары	-	+	-
Иондаушы сәулелену көздері	-	+	-
Резеңке маталы және резеңке металл түтіктер және резеңке ыдыстар	-	+	-
Құрғақ және құрғақ зарядталған аккумуляторлар, тоқтың басқа да химиялық көздері	-	+	-
Электролитпен толтырылған және зарядталған қышқылдық және сілтілік аккумуляторлар	-	+	-
Хлорпикрин	+	+	-
-темір бөшкелердегі оқу имитациялық рецептуралар	-	+	-
	-	-	+

* Жылытылмайтын сақтау орындарында сақтауға рұқсат етіледі, бұл ретте РХБ барлау аспаптары жылытылатын қоймаға алынады және сақталады.

Осындай өтінімді қарау мерзімін бұзу бақылау және қадағалау субъектісінің пайдасына шешіледі.

ҚР Президенті Н.А. Назарбаев заңнамалық актілеріне қол қою кезінде: «Енгізілген өзгерістердің басты мақсаты – бұл бизнесті реттеу саласындағы заңнаманы ырықтандыру. Заңда мемлекеттік бақылау қызметтерін 30 пайызға дейін қысқарту қарастырылады. Құқық бұзушылықты ескертетін, рофилактикалық бақылау институтына маңызды роль беріледі. Табиғи монополиялардың және квазимемлекеттік секторлардың қызметі оңтайландырады» деп атап өтті.

Мемлекет басы, осы Заңды қабылдау бүкіл халықтың гүлдену игілігі үшін елдегі кәсіпкерлік қызметті күшейтуге арналған жаңа салмақты стимул болады деп сенім білдірді.

қадағалау субъектісіне (объектісіне) бару арқылы профилактикалық бақылау мен қадағалауды жүргізу кезеңінде тексерілетін құжаттарға өзгерістер мен толықтырулар енгізуге жол бермеуге;

6) Тексеруді және бақылау және қадағалау субъектісіне (объектісіне) бару арқылы профилактикалық бақылау мен қадағалауды жүргізу үшін объектіге келген адамдардың осы объект үшін белгіленген нормативтерге сәйкес зиянды және қауіпті өндірістік әсер ету факторларынан қауіпсіздігін қамтамасыз етуге;

7) Хабарламаны алған жағдайда, тексеру және бақылау және қадағалау субъектісіне (объектісіне) бару арқылы профилактикалық бақылау мен қадағалау тағайындалған мерзімдерде бақылау және қадағалау объектісінің орналасқан жерінде болуға міндетті.

Осы Кодекстің талаптарын өрескел бұза отырып жүргізілген тексерудің және бақылау және қадағалау субъектісіне (объектісіне) бару арқылы профилактикалық бақылау мен қадағалаудың жарамсыздығы

Жарамсыз деп танылған тексеру актісі және бақылау және қадағалау субъектісіне (объектісіне) бару арқылы профилактикалық бақылау мен қадағалаудың қорытындылары бойынша анықталған бұзушылықтарды жою туралы нұсқама осы Кодекстің 132-бабының 2-тармағына сәйкес белгіленген талаптарды бақылау және қадағалау субъектілерінің бұзушының дәлелдемесі болып табылмайды..

Тексеруді және бақылау және қадағалау субъектісіне (объектісіне) бару арқылы профилактикалық бақылау мен қадағалауды жарамсыз деп тану жоғары тұрған мемлекеттік органның немесе соттың осы тексеру актісінің және бақылау және қадағалау субъектісіне (объектісіне) бару арқылы профилактикалық бақылау мен қадағалаудың нәтижелері бойынша анықталған бұзушылықтарды жою туралы нұсқаманың күшін жоюы үшін негіз болып табылады.

Жоғары тұрған мемлекеттік органның бақылау және қадағалау субъектісінің тексерудің жарамсыздығына байланысты актінің күшін жою туралы және бақылау және қадағалау субъектісіне (объектісіне) бару арқылы профилактикалық бақылау мен қадағалаудың жарамсыздығына байланысты анықталған бұзушылықтарды жою туралы нұсқаманың күшін жою туралы өтінішін қарауы өтініш берілген күннен бастап он жұмыс күні ішінде жүзеге асырылады.

Азаматтық қорғаныс мүлкін сақтау,
есепке алу, есептен шығару және
кәдеге жарату қағидаларына
2-қосымша

Азаматтық қорғау мүлкін бірге сақтауға жол беру

Шарт- ты топтар	РХБҚ құрал топтарының атауы	Әр түрлі шарт- ты топтарға жол берілген бірге сақтау
1	Тыныс алу, тері және көз органдарын қорғау құралдары. Ұжымдық қорғау объектілері үшін ауа тазарту құралдары. Жөндеу үстелдері, жәшіктер. Резеңке маталы, резеңке металл түтіктер және резеңке сыйымдылықтар, тенттер, брезенттер, қапшықтар	3,5,9,10, 14,16
2	Регенеративті патрондар және жіберу брикеттері, регенеративті заттар және жиынтықтар	жол берілмейді
3	РХБ барлау және дозиметрлік бақылау аспаптары, оларға арналған ЗИП топтық және жөндеу жиынтықтары, Ауаның газын бақылау құралдары, оқу тренажерлары, макеттер, стендтер.	1,5,10, 14,16
4	Қатты хлоры бар заттар	5
5	Белсенділікті жоятын заттар	1,3,4,9,10, 14,15,16,17.
6	Дихлорэтан	жол берілмейді

7	Түтінді шашкалар және қол түтінді гранаталар	1,5,16
8	Индикация құралдары (индикаторлық түтіктер және ленталар, пленкалар және ұнтақтар). Химиялық зертханалар	1,3,5,14,15,16.
9	Иондаушы сәулелену көздері, оқу радиобелсенді шаң	жол берілмейді
10	Хлорпикрин, оқу имитациялық рецептуралар және оқу улы гранаталар	жол берілмейді
11	Тұтанатын-түтіндік патрондар, пиропатрондар, химиялық дабыл сигналдары	жол берілмейді
12	РХБ барлау аспаптарын коректендіру көздері	1,3,5,10,16.
13	Химиялық әскердің арнайы машиналары, әскери анықтау құралдары	3,5,10,16.
14	Арнайы өңдеу құралдары мен жиынтықтар. Арнайы өңдейтін ЗИП-тің топтық және жөндеу жиынтықтары. Ауа регенерациясының жарақталмаған жүйесі	1,3,5,9,10, 14,15.
15	Газсыздандыратын рецептуралар, сілтілік натрий, моноэтаноламин	5

Нақты бұйымдарды бірге сақтауға жол беруді анықтау кезінде осы кестеден басқа, жылытылатын және жылытылмайтын сақтау орындарында бұйымдарды сақтау шарттарының талаптарын да басшылыққа алу қажет.

5. Жасалған не дайындалып жатқан қылмыстық құқық бұзушылықтар туралы өтініште немесе хабарламада, жеке, заңды тұлғалардың және мемлекеттің құқықтары мен заңды мүдделерін бұзушылықтар туралы өзге де жүгінімдерде көрсетілген уақыт аралығы шеңберінен шығатын кезең үшін тексеру тағайындалған;

6. Бірнеше субъектілерді тексеру және немесе профилактикалық бақылау және қадағалау тағайындау туралы бір актіде көрсетілсе.

Қадағалау және бақылау субъектісі немесе олардың уәкілетті өкілдері тексеру және бақылау жүргізу органдары қадағалау және бақылау субъектісіне (объектісіне) бару арқылы тексеру және профилактикалық бақылау және қадағалау жүргізу кезінде келесілерге міндетті:

1) Тексеру және бақылау жүргізу органдарының лауазымды тұлғаларының аумаққа ешқандай кедергісіз кіруін қамтамасыз етуге;

2) Коммерциялық, салықтық не заңмен қорғалатын өзге де құпияны қорғау талаптарын сақтай отырып, бақылау және қадағалау органдарының лауазымды адамдарына қағаз және электрондық жеткізгіштердегі құжаттарды (мәліметтерді) не олардың көшірмелерін тексеру нәтижелері туралы актіге және анықталған бұзушылықтарды жою туралы нұсқамаға қоса тіркеу үшін ұсынуға, сондай-ақ тексерудің және бақылау және қадағалау субъектісіне (объектісіне) бару арқылы профилактикалық бақылау мен қадағалаудың міндеттеріне және нысанасына сәйкес автоматтандырылған дерекқорға (ақпараттық жүйелерге) қолжетімділік беруге;

3) Тексеруді және бақылау және қадағалау субъектісіне (объектісіне) бару арқылы профилактикалық бақылау мен қадағалауды тағайындау туралы актінің екінші данасына алғаны туралы белгі қоюға;

4) Жүргізілген тексеру нәтижелері туралы актінің және анықталған бұзушылықтарды жою туралы нұсқаманың екінші данасына тексеру және бақылау және қадағалау субъектісіне (объектісіне) бару арқылы профилактикалық бақылау мен қадағалау аяқталған күні алғаны туралы белгі қоюға;

5) Егер осы Кодексте не Қазақстан Республикасының өзге де заңдарында өзгеше көзделмесе, тексеруді және бақылау және

тексеру немесе профилактикалық бақылау және қадағалау жүргізу кезеңінде қадағалау және бақылау субъектісінің (объектісінің) белгіленген жұмыс режиміне кедергі келтірмеу;

4) талаптардың бұзылуын шектеу және анықтау, ескерту, алдын алу жөніндегі өкілеттігін дер кезінде және толық көлемде атқару;

5) қадағалау және бақылау субъектісіне (объектісіне) бару арқылы тексеру немесе профилактикалық бақылау және қадағалау жүргізу кезінде қатысуына, тексеру заттарына қатысты мәселелер бойынша түсінік беруіне кедергі келтірмеу;

6) тексеру және профилактикалық бақылау және қадағалау жүргізу заттарына қатысты қажетті ақпараттарды қадағалау және бақылау субъектісіне беру;

7) қадағалау және бақылау субъектісіне өткізілген тексерудің нәтижесі туралы актіні немесе бұйрықты оған қол қойылған күні не болмаса мерзімді уақытында тапсыру;

8) қадағалау және бақылау субъектісіне (объектісіне) бару арқылы тексеру немесе профилактикалық бақылау және қадағалау жүргізудің нәтижесінде алынған мәліметтер мен құжаттардың сақталуын қамтамасыз ету.

Бақылау және қадағалау субъектілерінің немесе олардың уәкілетті органдарының келесі құқықтары анықталған:

1) келесі жағдайларда объектіге тексеру және профилактикалық бақылау және қадағалау жүргізуге жол бермеу:

1. Тексеру жүргізудің мезгілдерін қадағаламау;

2. Асырып қолдану немесе актіде көрсетілген тексеру немесе профилактикалық бақылау және қадағалау жүргізу туралы актіде көрсетілген уақыттың өтіп кетуі;

3. Сол бір мезгілдің ішінде сол қаралған бір мәселе бойынша бұрын тексеру немесе профилактикалық бақылау және қадағалау жүргізілген болса, тексеру және бақылау органдарының профилактикалық бақылау және қадағалау жүргізуді тағайындауы;

4. Егер алдыңғы тексеруде немесе қадағалау және бақылау субъектісіне (объектісіне) бару арқылы тексеруде немесе профилактикалық бақылау және қадағалау жүргізу кезінде бұзушылық анықталмаған болса, жоспардан тыс тексеру тағайындау;

Азаматтық қорғаныс мүлкін сақтау,
есепке алу, есептен шығару және
кәдеге жарату қағидаларына
3-қосымша

Нысан

(ұйымның атауы)

БЕКІТЕМІН

басшысы

Лауазымы (ТАӨ), (қолы)

20__ж «__» _____

Азаматтық қорғаныс мүлкінің техникалық (сапалық) жай-күйінің АКТІСІ

Актіні толтыру күні 20__жылғы «__» _____

Комиссия, 20__жылғы «__» _____ №__ __ бұйрықпен құрылды.

Комиссия төрағасы _____
(лауазымы) (ТАӨ)

Комиссия мүшелері: _____
(лауазымы) (ТАӨ)

Азаматтық қорғаныс мүлкін (азаматтық қорғаныс мүлкінің атауы) қарап тексерді _____

Азаматтық қорғаныс мүлкін (азаматтық қорғаныс мүлкінің атауы) қарап тексеру (тексеру) құжатымен танысқан кезде мыналар анықталды:

1. Құрамы және сапалық жай-күйі

Р / с №	Аза- мат- ты қ қор- ға ны с мүл- кінің ата- уы	Са ны	Өл- шем бір- лігі	Тү ген- деу нө мі- рі	Зау- ыт- тық нө мі- рі	Па - спо- рт, фор- му- ляр №	Бірлі- гінің баға- сы	Со ма	Есеп- те л - г е н тозу	Ес кер ту
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11

2. Техникалық - пайдалану көрсеткіштері
Азаматтық қорғаныс мүлкі (әрбір түрі бойынша)

№	Техникалық сипаттамалары	Пайдалануда	Сақтауда
1.	Пайдалануға берілді (күні)		
2.	Пайдалануда (жылы, айы)		
3.	Пайдаланғаннан бастап жұмыс істеп келеді (циклі, сағат)		
4.	Мыналар белгіленді:		
	ресурс (циклдері, сағаттары)		
	пайдалану мерзімі (жылы, айы)		
	кепілді жұмыс істеуі (циклдері, сағаттар)		
	кепілдік мерзімі (жылы, айы)		
5.	Жөндеу жүргізілді (түрі, күні)		

зандарында қарастырылған шараларды қолдануға міндетті, сондай-ақ бұзушылыққа жол берген тұлғаны Қазақстан Республикасының заңдарында белгіленген жауапкершілікке тарту керек.

Тексерілетін субъектіге қатысты тиым салу шектеу сипатындағы шараларды қолдану кезінде бақылау және қадағалау органы Қазақстан Республикасының заңдарымен анықталған тәртіпте және жағдайларда прокурорды хабарландырады.

Тексеру және бақылау жүргізу кезінде мемлекеттік органдардың лауазымды тұлғаларының келесі құқықтары анықталған:

1) тексерілетін объектінің ішіне және аумағына құжаттарын көрсету арқылы кедергісіз кіру;

2) тексеру тақырыбы бойынша немесе қадағалау субъектісіне (объектісіне) бару арқылы профилактикалық бақылау мен қадағалау жүргізу үшін қағаз және электронды тасымалдағыштармен құжаттарды (мәліметтерді) немесе тексеру нәтижелері туралы немесе анықталған бұзушылықтарды жою үшін бұйрық көшірмелерін актіге тіркеу үшін алу;

2-1) аудио-, фото- және бейнетүсірілімдерді жүзеге асыру;

3) ведомствоға жататын ұйымдар мен мемлекеттік органдардың сарапшылары мен консультанттарын, мамандарын тарту.

2. Қадағалау субъектісіне (объектісіне) бару арқылы профилактикалық бақылау немесе қадағалау жүргізетін тексеру және бақылау мемлекеттік органдарының лауазымды тұлғаларына – қадағалау субъектісіне (объектісіне) бару арқылы профилактикалық бақылау немесе қадағалау жүргізуге немесе тексеру заттарына қатыссыз өтініштер және талаптар жасауға тиым салынады.

3. Тексеру және бақылау жүргізу органдарының лауазымды тұлғалары тексеру және бақылау жүргізу кезінде келесілерге міндетті:

1) Қазақстан Республикасының заңнамаларын, тексерілетін субъектілердің құқықтары мен заңды мүдделерін сақтауға;

2) тексеруді немесе профилактикалық бақылау және қадағалауды негізге сүйеніп және Қазақстан Республикасының заңнамаларын қатаң сақтау;

3) қадағалау және бақылау субъектісіне (объектісіне) бару арқылы

арнайы есепке алу саласындағы уәкілетті органда бақылау және қадағалау субъектісінің (объектісінің) тұрған жеріндегі құқықтық статистика және арнайы есепке алу саласындағы уәкілетті органның аумақтық органына оларды ұсыну, оның ішінде электрондық нысанда ұсыну жолымен тіркейді.

Тексеру және қадағалау органының бақылау және қадағалау субъектісіне (объектісіне) бару арқылы профилактикалық бақылау және қадағалауды тағайындау жөніндегі акті уәкілетті органда бақылау және қадағалау органының бақылау және қадағалау субъектісіне (объектісіне) бару арқылы профилактикалық бақылау және қадағалау жүргізу басталған күннен кейінгі жұмыс күні ішінде тіркеледі.

Тексеру және бақылау органының және қадағалау субъектісіне (объектісіне) бару арқылы профилактикалық бақылау мен қадағалауды тағайындау туралы актіні тіркеу кезінде бақылау және қадағалау органы тексеруге жататын талаптар тармақтарын көрсете отырып (олар қолда бар болса) тексеру парағын ұсынады.

Тексеру және бақылау органы қадағалау субъектісіне (объектісіне) бару арқылы тексеру немесе профилактикалық бақылау мен қадағалау жүргізу қажет болса, қазіргі әлеуметтік-экономикалық жағдайға байланысты, халықтың өмірі мен денсаулығына, қоршаған ортаға және Қазақстан Республикасының ұлттық мүддесіне ықтимал түрде жаппай қатер төндіруі мүмкін болған жағдайларда, осы бұзушылықтардың алдын алу және шұғыл шаралар жүргізуге дәлелдемелерді нығайту үшін қадағалау субъектісіне (объектісіне) бару арқылы профилактикалық бақылау мен қадағалау жүргізуді тағайындау туралы актілерді тіркеу, құқықтық статистика және арнайы есептер саласындағы уәкілетті тексеру және бақылау органында қадағалау субъектісіне (объектісіне) бару арқылы тексеру немесе профилактикалық бақылау мен қадағалау жүргізу басталғаннан кейін, келесі жұмыс күні ішінде жүргізіледі.

Егер тексеру нәтижесінде тексерілетін субъектінің талаптарды бұзу фактісі анықталатын болса, бақылау және қадағалау органдарының лауазымды тұлғалары анықталған заң бұзушылықтарды жою үшін, олардың алдын алу үшін, халықтың өмірі мен денсаулығына, қоршаған ортаға және заңды және жеке тұлғалардың заңды мүдделеріне зиян келтірмеу үшін Қазақстан Республикасының

6.	Соңғы жөндеуден кейін пайдалануда (жылы, айы)		
7.	Соңғы жөндеуден кейін жұмыс істеуі (циклдері, сағаттары, жүрілген жолы км)		
8.	Істеліп бітпеген жұмысы бар (қайта істеу):		
	тағайындалған ресурс бойынша		
	пайдалану мерзімі бойынша (жылы, айы)		
	кепілді жұмыс істеуі бойынша (циклдер, сағаттар)		
	жарамдылық мерзімі бойынша (жылы, айы)		

3. Жинақталымы

4. Техникалық жай-күйі

5. Мерзімінен бұрын тозу немесе бүліну себептері

6. Комиссия ұсыныстары

7. Комиссия қорытындысы

М.О. _____

Комиссия төрағасы _____
(қолы) (ТАӘ) (күні)

Комиссия мүшелері: _____
(қолы) (ТАӘ) (күні)

Азаматтық қорғаныс мүлкін сақтау,
есепке алу, есептен шығару және
кәдеге жарату қағидаларына
4-қосымша

Нысан

_____ (ұйымның атауы)

БЕКІТЕМІН

_____ басшысы

Лауазымы (ТАӘ), (қолы)

20__ ж «__» _____

Азаматтық қорғаныс мүлкін (азаматтық қорғаныс мүлкінің тауы) есептен шығару актісі

_____ жылғы «__» _____ № _____ бұйрығымен құрылған комиссия, құрамы:

Комиссия төрағасы _____
(лауазымы) (ТАӘ)

Комиссия мүшелері: _____
(лауазымы) (ТАӘ)

Есеп тұрған азаматтық қорғаныс мүлкін (азаматтық қорғаныс мүлкінің атауы) қарау жүргізілді.

Қарау нәтижесінде төменде санамаланған азаматтық қорғаныс мүлкін (азаматтық қорғаныс мүлкінің атауы) сақтау (пайдалану) процесінде толығымен өзінің қорғау қабілетін жойғаны және алдағы уақытта сақтауға (қолдануға) жарамсыз екені анықталды.

Жоспардан тыс тексерулер жүргізу үшін реттеуші мемлекеттік органдар тексеру парактарына қатысты актілерді әзірлейді және кәсіпкерлік жөніндегі уәкілетті органмен бірлесіп бекітеді, олар реттеуші мемлекеттік органдардың интернет-ресурстарында орналастырылады.

Бақылау және қадағалаудың төртінші топқа жататын субъектілері (объектілері) бақылау және қадағалау субъектісіне (объектісіне) бармай, тек қана профилактикалық бақылау және қадағалау жүргізіледі.

Кәсіпкерлік субъектілер қызметі саласына қатысты топ бойынша мемлекеттік бақылау және қадағалауды, сондай-ақ бақылаудың және қадағалаудың әрбір саласы үшін тәуекелдің жоғары дәрежесіне жататын және тәуекелдің жоғары дәрежесіне жатпайтын бақылау және қадағалау субъектісін (объектісін) бөлуді, реттеуші мемлекеттік органдар жүзеге асырады.

Заңның негізгі жаңалықтарының бірі болып табылатын профилактикалық бақылау қалай жүзеге асырылады?

Мемлекеттік органдардың бақылауымен және қадағалауымен профилактикалық бақылау тағайындау туралы акті негізінде бақылау және қадағалау субъектісіне (объектісіне) бару арқылы профилактикалық бақылау және қадағалау жүргізіледі.

Субъектіге (объектіге) бару арқылы профилактикалық бақылау және қадағалау мемлекеттік органдардың бақылауымен және қадағалауымен профилактикалық бақылау тағайындау туралы акті негізінде жүргізіледі.

Тексеруді және бақылау және қадағалау субъектісіне (объектісіне) бару арқылы профилактикалық бақылау мен қадағалауды тағайындау туралы актіні, олардың мерзімдерін ұзарту туралы қосымша актіні тіркеу есептік сипатқа ие және ол құрылым және тәуекелді басқарудың ведомстволық жүйесін жетілдіру үшін пайдаланылады.

Бақылау және қадағалау органы тексеруді және бақылау және қадағалау субъектісіне (объектісіне) бару арқылы профилактикалық бақылау мен қадағалауды тағайындау туралы актіні, олардың мерзімдерін ұзарту туралы қосымша актіні тексеру және бақылау және қадағалау субъектісіне (объектісіне) бару арқылы профилактикалық бақылау мен қадағалау басталғанға дейін құқықтық статистика және

Реттеуші мемлекеттік органның немесе жергілікті атқарушы органның бірінші басшысы бекіткен, бақылау және қадағалау субъектісіне (объектісіне) бару арқылы профилактикалық бақылау мен қадағалауды жүргізудің жартыжылдық тізімі бақылау және қадағалау субъектісіне (объектісіне) бару арқылы профилактикалық бақылау мен қадағалауды тағайындауға негіз болып табылады.

Бақылау және қадағалау субъектісіне (объектісіне) бару арқылы профилактикалық бақылау мен қадағалауды жүргізудің жартыжылдық тізімдері өздеріне қатысты бақылау және қадағалау субъектісіне (объектісіне) бару арқылы профилактикалық бақылау мен қадағалау тағайындалған объектілер міндетті түрде көрсетіле отырып, бақылау және қадағалау субъектілеріне қатысты қалыптастырылады.

Бақылау және қадағалау субъектісіне (объектісіне) бару арқылы профилактикалық бақылау және қадағалау жүргізу тек қана келесі, осы Кодекстің 132-бабының 2-тармағына сәйкес, Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген талаптардың бұзылу фактілерінің туындау себептері анықталған жағдайларда, нақты бақылау және қадағалау субъектісіне (объектісіне) қатысты нақты фактілер бойынша жоспардан тыс тексерулер жүргізу жеткіліксіз болған жағдайларда жүзеге асырылады.

Бақылау және қадағалау субъектісіне (объектісіне) бару арқылы профилактикалық бақылау және қадағалау жүргізуге негізсіз шешім қабылдағаны үшін бақылау және қадағалау органының бірінші басшысы жауапқа тартылады.

Бақылау және қадағалау субъектісін (объектісін) таңдау, тәуекел дәрежесі бағалары өлшемшарттары, тексеру парақтары кәсіпкерлік бойынша уәкілетті органдар бекіткен мемлекеттік органдардың тәуекелдерді бағалау жүйесі қалыптастырған тәртіп негізінде әзірленеді.

Тәуекелдерді бағалау өлшемшарттарының құпиялылығын және ерекшелігін ескере отырып, мемлекеттік органдардың тәуекелдерді бағалау жүйесін қалыптастыру ақпараттық жүйелерді пайдаланумен қалыптастырылады. Бұларға қатысты негіздемелер бойынша тексерулер жүргізілетін бақылау және қадағалау үшінші топқа жататын субъектілер (объектілер).

Азамат тық қорға ныс мүлкі нің атауы		өл шем бір лігі	са ны	тең геде гі бір лік баға сы	тең ге де гі со ма сы	са лын ған жы лы	пай дала нуға бе ріл ген жы лы	кепіл деме лік сақ тау мер зімі	нор ма - тив тік пай да лану мер зімі, жыл	зерт хана лық сы нау нәти жел е рі	ес кер тпе
А т а - у ы , көле мі, мар касы	шиф рі										
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Б а р - лы ғ ы есеп тен шыға руға жа тады											

Комиссия төрағасы _____
(лауазымы) (ТАӨ)

Комиссия мүшелері: _____
(лауазымы) (ТАӨ)

Құрылған мерзімі 20 ж. «___»
Азаматтық қорғаныс мүлкін сақтау,
есепке алу, есептен шығару және
көдеге жарату қағидаларына
5-қосымша

**Ұзақ сақтауға азаматтық қорғаныс
мүлкін шекті сақтау мерзімі**

№	Азаматтық қорғаныстың радиациялық, химиялық қорғау құралдарының атауы	Шекті сақтау
1	Сүзгіш газқағарлар (азаматтық, балаларға арналған) (ГП-7, ГП-9, ПДФ-Д (Ш) және ПДФ-2Д (Ш) түріндегі)	25
2	Балаларға арналған қорғау камералары (КЗД-4, КЗД-6 түріндегі)	25
3	Қосымша патрондар (ДПП-3 түріндегі)	25
4	Мөлшер қуатын өлшегіштер (ДП-5, ИМД-5 түріндегі)	25
5	Жеке дозиметрлердің жиынтықтары (ДП-22В, ДП-24, ИД-1 түріндегі)	25
6	Химиялық барлау аспаптары (ВПХР, МПХР, ПХР-МВ түріндегі)	25
7	Мына түрдегі индикатор түтіктері:	
	ИТ-44 (қызыл сақиналы және қызыл нүктелі)	3
	ИТ-45 (сары сақиналы)	8
	ИТ-36 (үш жасыл сақиналы)	6
8	Жеке химияға қарсы пакеті (ИПП-8 түріндегі)	25
9	Қорек элементтері (А-336 (А-343) түріндегі)	1,5
10	Қорек элементтері (145-У (1,6 ПМЦ-У-8) түріндегі)	2
11	Зертхана (МПХЛ, ПХЛ-54 және тағы басқа түріндегі)	25

се денсаулығына, қоршаған ортаға, жеке және заңды тұлғалардың заңды мүдделеріне, мемлекеттің мүлкітік мүдделеріне зиян келтіру ықтималдығы тәуекел болып табылады.

Тексерулерді бақылау және қадағалау субъектісіне (объектісіне) бару арқылы профилактикалық бақылау мен қадағалауды тағайындау мақсатында бақылау және қадағалау органы жүргізетін іс-шаралар кешені тәуекелдерді бағалау жүйесі болып табылады.

Мемлекеттік бақылау және қадағалаудың келесі салаларында тәуекелдің жоғары дәрежесіне жататын субъектілерге қатысты бақылау және қадағалауды жүзеге асыру кезінде тексеру жүргізудің ерекше тәртібі қолданылады:

Өрт қауіпсіздігі саласында:

Өнеркәсіп қауіпсіздігі саласында.

Реттейтін мемлекеттік орган немесе жергілікті атқарушы орган бекіткен жарты жылдық кесте, тексеру жүргізудің ерекше тәртібін жүргізуді ұйғару үшін негіздеме болып табылады.

Тексеру жүргізудің жарты жылдық кестесіне өзгерту енгізуге жол берілмейді.

Құқықтық статистика және арнайы есептеу саласындағы уәкілетті орган тексеру жүргізудің жарты жылдық мәлімет кестесін Қазақстан Республикасының Бас прокуратурасының интернет-ресурсына ағымдағы күнтізбелік жылдың 25 желтоқсанына дейін және ағымдағы күнтізбелік жылдың 25 мамырына дейін орналастыруы тиіс.

Екінші топқа өздеріне қатысты жоспардан тыс тексерулер, бақылау және қадағалау субъектісіне (объектісіне) бару арқылы және бармай профилактикалық бақылау мен қадағалау жүргізілетін бақылау және қадағалау субъектілері (объектілері) жатады.

Бақылау және қадағалау субъектісіне (объектісіне) бару арқылы профилактикалық бақылау мен қадағалауды жүргізу үшін реттеуші мемлекеттік органдар бақылау және қадағалау субъектілерін (объектілерін) іріктеу үшін тәуекел дәрежесін бағалау өлшемшарттарына, тексеру парақтарына қатысты актілерді әзірлейді және кәсіпкерлік жөніндегі уәкілетті органмен бірлесіп бекітеді, олар реттеуші мемлекеттік органдардың интернет-ресурстарында орналастырылады.

4	Ерекше тәртіппен тексеру жүргізу мерзімі - 30 тәулік болды	Ерекше тәртіппен тексеру жүргізу мерзімі - 15 тәулікке дейін
5	Жоспардан тыс тексеру жүргізу мерзімі - 30 тәулік болды	Жоспардан тыс тексеру жүргізу мерзімі - 30 тәулікке дейін.

Профилактикалық бақылау енгізу заңның негізгі жаңалықтарының бірі болып табылады. Оның жиыны бойынша бизнесменге әкімшілік жазасыз құқық бұзушылықты жою туралы ұйғарым-бұйрығы беріледі. Сондай-ақ мемлекеттік органдардың бақылау және қадағалау қызметтерін қысқарту қарастырылған. Тиімділігі болмағандықтан және қайталануына байланысты 114 бақылаудың 20 саласы алынып тасталды. Кәсіпкерлік субъектілерді тексеру бойынша 30 497 талаптан 17 654-сі қысқартылды. Мемлекеттің және тұтынушылардың тәуекел қауіп-қатері мен қауіпсіздікке байланыссыз және қосалқылары, яғни мемлекеттік органдардың бақылау мен қадағалау қызметтері 544 -тен 108 –і қысқартылды.

Кәсіпкер субъектіне бару арқылы ерекше тәртіппен және профилактикалық бақылау жүргізу мерзімі– 30 дан 15 жұмыс күніне дейін, ал жоспардан тыс тексерулер – 30 дан 10 жұмыс күніне дейін қысқартылды.

Топ бойынша бақылау мен қадағалау субъектілерін (объектілерін) бөлу тәртібі енгізілген өзге жаңалықтарға жатады (ҚР Кәсіпкерлік Кодексі 141-бап).

Енді мемлекеттік бақылау және қадағалау төрт топ бойынша өткізіледі.

Бірінші топқа өздеріне қатысты тәуекел дәрежесін бағалау негізінде тексерулер жүргізудің ерекше тәртібі, жоспардан тыс тексерулер, бақылау және қадағалау субъектісіне (объектісіне) бару арқылы профилактикалық бақылау мен қадағалау және бақылау және қадағалау субъектісіне (объектісіне) бармай профилактикалық бақылау мен қадағалау қолданылатын бақылау және қадағалау субъектілері (объектілері) жатады.

Бақылау және қадағалау субъектісінің қызметі нәтижесінде салдарының ауырлық дәрежесі ескеріліп, адамның өміріне неме-

12	Оқшаулауыш газқағарлар (ИП-4м, ИП-5 түріндегі)	25
13	Респираторлар (Р-2 және т.б. түріндегі)	8
14	Регенеративті патрондар (РП-4 түріндегі)	12
15	Қорғану плащтары	25
16	Қорғану шұлықтары	25
17	Қорғану қолғаптары	25
18	Қорғану костюмдері (Л-1 түрі)	25
19	Сіңіргіш сүзгілер (ФПУ-300 ФПУ-200, ФПУ-100 түріндегі)	20
20	Сіңіргіш сүзгілер (ФПУ-300 ФПУ-200, ФПУ-100 түріндегі)	30
21	Барлық түрдегі газсыздандыру жиынтықтары	30
22	Метеожиынтықтар (МК-2, МК-3 түріндегі)	30
23	Қоршау белгілерінің жиынтығы (КЗО-1, КЗО-2 түріндегі)	25
24	Газқағарларды техникалық тексеру шатырлары	30
25	Жеке химияға қарсы пакеттер	20
26	Сүзгі алдындағы сүзгілер (ПФП-1000, ПФ-300 түріндегі)	15
27	Сіңіргіш сүзгілер (ФГ-70 түріндегі)	20
28	Регенеративті патрондар (РП-100, РУ-150/6 түріндегі)	25
29	Өлшеу құралдары (ИУ түріндегі)	25
30	Радиометрлік аппаратура (КРБГ-1 және тағы басқа түріндегі)	25
31	Ұнтақ (СФ-2У түріндегі)	30

Азаматтық қорғаныс мүлкін
сақтау, есепке алу, есептен
шығару және кәдеге жарату
қағидаларына
6-қосымша

Нысан

(Ұйымның атауы)
БЕКІТЕМІН

Басшы

(ТАӘ (болған жағдайда))

20 ____ жылғы « ____ » ____

Азаматтық қорғаныс мүлкін кәдеге жаратуға тапсыру АКТИСІ № ____

Ескерту. Қағида 6-қосымшамен толықтырылды – ҚР Ішкі істер министрінің 27.09.2018 № 674 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

Негіз: ____ жылғы « ____ » ____ № ____ есептен шығару актісі
Азаматтық қорғаныс мүлкі қарамағында тұрған ұйымның
материалдық жауапты адамы

(лауазымы) (ТАӘ (болған жағдайда))

Кәдеге жаратуды жүргізетін ұйымның немесе кәсіпорынның
жауапты адамы ____
(лауазымы) (ТАӘ (болған жағдайда))

МЕМЛЕКЕТТІК БАҚЫЛАУ МЕН ҚАДАҒАЛАУДЫ ЖҮЗЕГЕ АСЫРУДЫҢ ЖАҢА ҚҰҚЫҚТЫҚ АСПЕКТІЛЕРІ

Б.К.Еңсебаев - АҚ
РОӘО директорының
орынбасары

2018 жылғы мамырда Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне кәсіпкерлік қызметті реттеуді жетілдіру мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізілді (Қазақстан Республикасының 2018 жылғы 24 мамырдағы №156 заңы).

Өзгертулер мен толықтырулар кәсіпкерлік қызметті реттеу мәселелері регламенттелген ҚР заңнамалық актілеріне (нақты саны - 106) қатысты болды.

Біз бұл мақалада мемлекеттік бақылау мен қадағалауға қатысты жаңадан енгізілгендерді нақты ашып көрсетуге тырыстық.

Осы заңнамалық актілердің негізгі жаңа құқықтық аспектілері міне, мына салыстырмалы талдау кестесінде көрсетілген:

№	Мемлекеттік бақылау мен қадағалаудың тәртібі және регламенті	
	дейін	кейін
1	Субъектілерді тексеру бойынша 30 497 талап болды	Талаптың саны 17 654 дейін қысқартылды
2	Мемлекеттік бақылаудың 134 саласы болды	Саланың саны 114 дейін қысқартылды
3	Мемлекеттік органдардың 544 нақты және қадағалау қызметтері болды	Мемлекеттік органдардың нақты және қадағалау қызметтері 108 дейін қысқартылды (мемлекеттің және тұтынушылардың тәуекел қауіп-қатері мен қауіпсіздікке байланыссыз және қосалқылары қысқартылды)

Біріншіден, Орталық 2019 жылы семинардың жаңа форматына көшеді, ол 5 күнге есептелген. Оқыту бағдарламасын былайша өзгертуге себеп болған мәселелер – 3 күндік семинарлар АҚ жүйесінің барлық спектрін қамтуға мүмкіндік бермеді, сондай-ақ тыңдаушылардың сауалнамаларының нәтижелері ескерілді.

Екіншіден, АҚ бойынша 5 күндік семинарлардың жаңа инновациялары сол, практикалық сабақтарға оқу сағаттары көп бөлінеді. Азаматтық қорғауды бейбіт уақыттан соғыс жағдайына ауыстыру бойынша штабтық жаттығулар өткізуге ғана 5 оқу сағаты бөлінген (бұрын олар 2 сағат өткізілетін). Аталған сабақта әрбір тыңдаушы нақты тағайындалған лауазым бойынша өз міндеттерін атқарады, бұл үшін тыңдаушылар келесі материалдармен қамтамасыз етілді: топографиялық карталар, объектілер сызған нұсқалары, байланыс құралдарының 3 түрі (сымдық, радио және интернет-пошта), дабыл және қоңырау кестелері, рәсімделген құжаттар, газқағарлар, шартты панаханалар және т.б. АҚ штабтары бастықтарына тағайындалғандарға, штабтық жаттығулар барысында офицер сөмкелері, топталып жинақталған курвиметрлер, офицер сызғыштары, компастар және басқа да карталармен жұмыс істеуге қажетті керек-жарақтар беріледі. Жалпы алғанда оқу процесінің ұйымдастырылған бұл нысаны тыңдаушыларға материалдарды терең меңгеруге және білімдерін көтеру мен АҚ бойынша тәжірибелік дағдыларын жоғарылатуға мүмкіндік береді.

Үшіншіден, Орталық тренинг тыңдаушыларына арнап ұйымдастырылуынан бастап АҚ жоспарының әрекетке қосылуына дейінгі объектілі деңгейде өткізілетін, АҚ шараларының барлық қыры мен сыры егжей-тегжейлі көрсетілген арнайы оқу құралын шығарды.

Алдағы уақытта Орталық АҚ бойынша семинар-тренингтерді өткізу жөніндегі жұмысты одан әрі жалғастыратын болады. Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрінің орынбасары Ю.В. Ильинде 2018 жылғы 24 желтоқсанда өткізілген жедел жиналыста уәкілетті органның басшыларына Орталыққа АҚ бойынша семинар-тренингтерінде АҚ бойынша санатқа жататын ұйымдардың басшылары мен мамандарын оқыту қажеттігі туралы ақпараттық-түсіндіру жұмыстарын ұйымдастыру және түсіндіру тапсырылды.

Азаматтық қорғаныс бойынша санаттарға жататын ұйымдардың өкілдерін Орталықтағы өтетін жаңа форматтағы семинарға күтеміз.

Азаматтық қорғаныс мүлкінің тізбесі

Р/с №	А з а - м а т т ы қ қ о р ғ а н ы с м ү л к і н ң а т а у ы	Ө л ш е м б і р л і г і	Т ү г е н д е у н ө м і р і	П а р - т и я н ө м і р і	П а р т и я с а н ы	П а р т и я д а ғ ы с а н ы	Т е ң г е д е г і б і р л і к б а ғ а с ы	Т е ң г е д е г і с о м а с ы	Е с к е р т - п е
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Барлығы _____ дана кәдеге жаратуға жатады
(жазумен) Азаматтық қорғаныс мүлкі қарамағында тұрған ұйымның
материалдық жауапты адамы _____

20 __ жылғы «__» _____ (жазумен) (ТАӘ (болған жағдайда))

Кәдеге жаратуды жүргізетін ұйымның немесе кәсіпорынның жауапты адамы _____

20 __ жылғы «__» _____ (жазумен) (ТАӘ (болған жағдайда))

Актіні бекіткеннен кейін санамаланған азаматтық қорғаныс мүлкі кәдеге жаратар алдында актідегі жазбамен салыстыра тексерілді және мынадай жолмен толық кәдеге жаратылды. _____

20 __ жылғы «__» _____

АЗАМАТТЫҚ ҚОРҒАНЫС БОЙЫНША СЕМИНАР- ТРЕНИНГТІҢ ЖАҢАЛЫҒЫ

*Тасиева А.А. - АҚ РӨӨО
оқу бөлімінің бастығы*

Қазіргі кезеңде Азаматтық қорғаныс мамандарын дайындау дәрежесі объектілі деңгейде қойылып отырған талаптарға сәйкес келмейді және АҚ саласында өз құқықтары мен міндеттерін нашар білетінімен сипатталады. Азаматтық қорғаныстың жағдайы туралы АҚ саласындағы уәкілетті орган ұсынған ведомосты талдау көрсеткендей, объектілі деңгейде АҚ саласындағы сабақ деңгейі жүйелі жүргізілмейді. Аумақтық деңгейде өткізілетін, АҚ саласындағы мемлекеттік бақылау нәтижесі, сондай-ақ көптеген ұйымдарда оқу топтарының құрылмағанын куәландырады. Сабақ оқиғадан оқиғаға дейін ғана жүргізіледі немесе мүлде жүргізілмейді. Оқу процесін жүргізу үшін жауапты адам бекітілмейді.

Объектілі деңгейдегі АҚ бойынша мамандардың көпшілігінде жағдайды бағалау және талдау, ерекше кезеңде негізді және сауатты шешімді дер кезінде қабылдау дағдысы жетіспейді. Өкінішке орай, бұл кемшіліктердің жүйелік сипаты бар.

Бұл мәселенің ең басты себептерінің бірі, бұл норма ҚР заңнамасымен реттелген бола тұрса да, АҚ санатына жататын көптеген ұйымдарда жекелеген құрылымдық бөлімшелер құрылған жоқ. 2017-2018 жж. Аралығында АҚ бойынша санатқа жататын ұйымдардың Орталықта оқудан өткен 296 өкілдерінен тек қана 10 тыңдаушы өз сауалнамаларында өздерінде АҚ штабы құрылғанын атап өтті.

Айтпақшы, Азаматтық қорғаныс мәселелері республикада соңғы жылдары алдыңғы қатарға шыға бастады. Мұның айғағы ҚР Президентінің 2018 жылғы 26 желтоқсанда қол қойылған №815 жарлығы. Мемлекет Басылжарлығымен саяси және әкімшілік мемлекеттік қызметкерлердің лауазымдық Реестріне лауазымның жаңа санатын - «Әскери қауіпсіздік және қорғаныс мәселесі бойынша облыстардың, республикалық маңызды қалалардың және астаналардың әкімдерінің көмекшілерін»

енгізді. Яғни, аумақтық деңгейде қорғанысты нығайту бойынша тапсырмалар мен мақсаттар белгіленген, көріп отырғандарыңыздай Азаматтық қорғаныстың жалпы мемлекеттік жүйелерінің қосалқы бөлігі болып табылады.

Белгілі болғандай, Азаматтық қорғаныс бойынша санаттарға жататын ұйымдардың дайындық деңгейінен, сондай-ақ осы ұйымдардың лауазымды тұлғаларының біліктілігі мен білімі деңгейінен заманауи соққы беру құралдарының әсерінен аумақты және халықты қорғау мәселелері АҚМЖ аумақтық шағын жүйелерінің дайындығына байланысты. Осы аспектіге негізделіп, Азаматтық қорғаныс бойынша семинар-тренингтердің жалпы мемлекеттік маңызы бар деуге болады, өйткені АҚ-ның қандай да бір шараларын орындамау, елдің қорғаныс қабілетін азайтуға алып келеді. Сонымен, Орталық азаматтық қорғау саласында мемлекеттік саясатты жүзеге асыруға қомақты үлес қосып келеді.

2 жыл ішінде Орталық Азаматтық қорғаныс бойынша санаттарға жататын ұйымдар үшін 21 семинар-тренинг өткізді.

Өткен кезеңде өткізілген семинарлардың кейбірінің қорытындысы міне мынандай:

- объектілі деңгейдегі АҚ шараларын ұйымдастыру және орындауға тән кейбір мәселелер анықталды;
- АҚ бойынша дайындықтан және қайта дайындықтан өтудің осыған ұқсас курстарын өткізуге ұйымдар өкілдерінің зор қызығушылығы танылды;
- семинарлар ТЖ департаменттері мен санатталған объектілер арасында байланыстырушы звено қызметін атқарды;
- семинар объектілі деңгейде АҚ жүргізу және ұйымдастыру жөнінде кездесетін өзекті мәселелерді талдайтын және талқылайтын алаңға айналды;
- мол тәжірибе жиналды және АҚ саласында оқыту бойынша белгілі бір әдістеме қалыптасты.

Әрбір семинар сайын Орталық қызметкерлерінің оқу-әдістемелік және кәсіби шеберлігі шындалды, оқу процесіне және сабақтарға жаңа элементтер және инновациялық шешімдер енгізілді.

Өз мақаламда мен журнал оқушыларымен енгізілген тәртіпте жаңа инновациялармен және АҚ бойынша семинар-тренингтермен бөліскім келеді.